

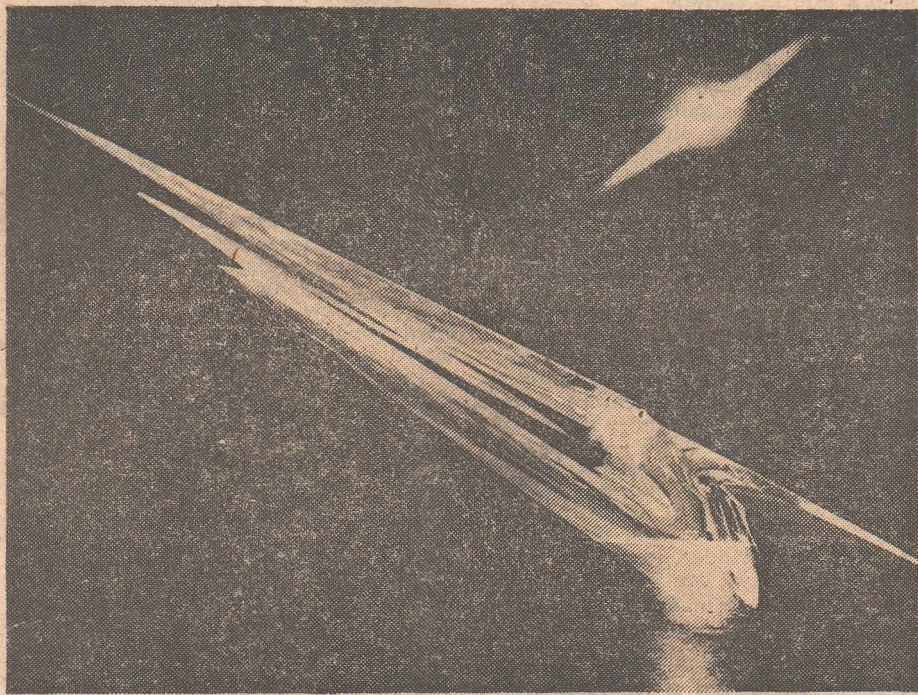
„Cinstind marile evenimente istorice, pe marii noștri înaintași, pe toți moșii și străbunii noștri, avem datoria de onoare de a fi participanți activi la făurirea noii istorii a patriei noastre, a istoriei sale socialiste, de a făuri condițiile pentru realizarea istoriei viitoare — istoria comunistă a poporului nostru“.

NICOLAE CEAUȘESCU

ANUL XXVI — NR. 33 1158 — 18 august 1977

FLACĂRA

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Un monument al luminii de CONSTANTIN LUCACI ■

Sărbătoare de August

Dincolo de amintiri, peste amintiri, ziua de 23 August 1944 are forța obiectivă a marilor acte ale istoriei, a actelor care, dominând și reorientând cursul evenimentelor, adică istoria, fac ca o întreagă vîrstă a existenței noastre — 33 de ani — să devină obiectivă, să devină istorie, ca și cum pagina trăită de noi ar ține de un letopisef dintr-un alt veac și nu de niște zile sau clipe care ne-au implicat nemijlocit suflarea, eforturile, uneori singele. Este forța faptelor istorice ce depășesc insul, atrăgînd în gravitația lor milioanele de inși ce compun o masă sau ceea ce-am deprins a numi, de atunci încoace, **masele**. Ele n-au intrat, atunci, pentru înția oară în istorie. Fără prezența lor modelatoare, demiurgică, nu există istorie și nu există țară. Ele au decis în repetate rînduri destinul acestui popor, care este ceea ce este prin această prezență a lor. Dar 23 August 1944 înseamnă, în istoria României, mai mult decît atît, înseamnă nu numai prezență, ci, pentru înția oară, asigurarea participării maselor la istorie, ca act demiurgic, ca act creator.

Cine a asigurat, în chip programatic, această participare, cine a diriguit-o efectiv, cine i-a decis eficiența, iar prin

aceasta caracterul de lege — lege sub semnul căreia am muncit, am trăit, am creat în toți acești 33 de ani — a fost Partidul Comunist Român, pe atunci cea mai tînără forță politică a românilor, dar capabilă, mai mult decît oricare altele, să preia pe umerii săi, să conducă și să finalizeze în împliniri majore — împliniri ce înseamnă, de fapt, România de azi — năvalnica dezlănțuire populară a aceluia august fertil și incandescent. Augustul insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste, augustul cînd, printr-un act temerar de voință, România a scuturat dictatul Germaniei naziste, a răsturnat guvernul antonescian, și-a organizat cu o promptitudine remarcabilă armata, forțele patriotice, alăturîndu-se Uniunii Sovietice, purtătoarea greului războiului, alăturîndu-se trupelor aliate în marșul lor triumfal spre înfrîngerea hitlerismului. Cei ce am fost martorii aceluia anotimp, cei ce i-am simțit sau i-am dăruit, într-un fel sau altul, căldura, nu vom uita capacitatea cosmică

(Continuare în pag. 5)

FLACĂRA ■

ODĂ LIBERTĂȚII

Cu ochii arzînd în orbite,
Cu gînduri și simțuri curate,
Urmașilor te vom promite
Și te vom păzi, Libertate.

Din tine se naște furtuna,
Ce-n pinzele veacului bate,
A noastră vei fi totdeauna,
Și te vom iubi, Libertate.

Din lacrimă crești, din durere,
Și din umilințe-ndurate,
Din lupta ce dreptul și-l cere,
Și ne luminezi, Libertate.

Tu nu ești plătită cu banii,
În tine o inimă bate,
De tine se tem toți tiranii,
Dar noi te iubim, Libertate.

Că nu e lumină mai mare,
Și cer mai frumos nu se poate,
Decît viața ta ce ne doare,
Și-ți sintem ostași, Libertate.

Tu nu ne îndemni la huzușuri,
La trai consumat pe furate,
Cinstită și bună de-a pururi,
Tu dreaptă te-arăți, Libertate.

Tu birui poveri și dezastre,
Cetate onești cu cetate,
Lumină a patriei noastre,
Și sfîntă ne ești Libertate.

Nu-s neguri să nu se răstoarne,
Cînd fulgerul tău ne străbate,
Semînțele tale în carne
Și-n suflet le-avem, Libertate.

Convulsia ta fericită
În tîmpla născutului bate,

Ne du în fertila ispită
A tot ce însemni, Libertate.

Corupții și cei fără țară,
Te-ar vrea răstignită pe spate,
Că neamuri tu faci să tresară
Din temniți și somn, Libertate.

Să cadă ca ploile-n șanțuri,
Să tremure dogmele toate,
Ridică-se patrii din lanțuri
La tunetul tău, Libertate.

Iar dacă de-un nume se leagă,
Intrarea în legalitate,
A ta, cu putere întregă,
În statul român, Libertate.

Tu nu ne-ai venit dintre astre,
Ci te-am dobîndit pe luptate,
Eroului Patriei noastre,
Datoare îi ești, Libertate.

Cînd astăzi dăm mină cu mină
Și a te roști se mai poate,
Datoare-i e limba română,
Datori îi sintem, Libertate.

La orice-ncercare rezistă,
Poporul conștiinței curate,
Clădind soarta lui comunistă,
În albia ta, Libertate.

Ai fost și rămii adevărul
Urmaș la urmaș să-l arate,
Te cînte furtuna și cerul,
Odată cu noi, Libertate.

În noi se găsește tăria,
Prin tot ce trudim ne vom bate,
Trăiască în veci România,
Sub zodia ta, Libertate.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Bob - cerință

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întâlnit Amplu și rodnic dialog de lucru

La Combinatul de celuloză și hirtie din Drobeta-Turnu Severin

În județul Gorj, pe șantierul unui nou obiectiv industrial

La Șantierul naval, unitate reprezentativă a industriei mehedintene

Momentul politic marcant al săptămîinii trecute, situat, firesc, în centrul atenției și interesului viu al întregii națiuni, l-au constituit vizitele de lucru pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele republicii noastre socialiste, le-a făcut, în zilele de 11 și 12 august, în județele Gorj și Mehedinți. Ambianța în care s-au desfășurat aceste noi și rodnice întâlniri cu oameni ai muncii de pe meleagurile înfloritoare ale Olteniei a fost ambianta sărbătorească, de puternică vibrație patriotică, pe care o generează indeobște în asemenea prilejuri defavorabile pentru stilul de muncă al secretarului general al partidului, pentru democrația noastră, sentimentele unanime de încredere și puternică adeziune la politica partidului, de dragoste și aleasă stimă față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de profundă recunoștință pentru grija ce dînsul o poartă permanent propășirii țării și bunăstării poporului. Pretutindeni pe traseul străbătut, locuitorii celor două județe, ai tuturor localităților incluse în itinerar, au făcut tovarășului Nicolae Ceaușescu o primire entuziastă, ovaționînd cu căldură și manifestîndu-și cu putere nestrămutatul devotament pentru secretarul general, pentru conducerea partidului și statului, voința fermă de a lupta fără preget pentru împlinirea politicii Partidului Comunist Român, de a-și aduce contribuția mereu sporită la progresul economiei noastre socialiste, la înflorirea patriei.

În programul vizitei s-au înscris unități importante ale industriei noastre socialiste, caracteristice pentru dezvoltarea impetuoasă a celor două județe în acest cincinal. Simpla enumerare a acestora este în măsură să ilustreze, dincolo de paleta largă a domeniilor, a problematicii abordate cu prilejul acestui fertil dialog, ritmurile accelerate în care se dezvoltă asemenea întregii țări și aceste județe, altădată printre cele mai rămase în urmă, efectele benefice ale politicii partidului de repartizare teritorială armonioasă, echilibrată a forțelor de producție, și nu a oricăror forțe de producție, ci a celor care definesc o economie modernă, în pas cu actualele cuceriri ale științei și tehnicii.

Astfel, la Tirgu Jiu, secretarul general al partidului a fost oaspetele colectivului de muncă de pe platforma industrială din zona de nord a orașului: Combinatul de articole tehnice din cauciuc, a cărui producție — începută cu numai doi ani în urmă — urmează să capete dimensiuni deosebite prin noile obiective care se execută, eşalonat, în acest cincinal, și Fabrica de sticlărie pentru menaj, una din cele mai tinere întreprinderi industriale, nu doar prin faptul că are tot doi ani de funcționare, ci și prin media de vîrstă a colectivului care se situează sub 21 de ani. O altă unitate vizitată — Combinatul de prelucrare a lemnului — punct de reper în noua hartă a municipiului, evoluînd sub semnul coloanei brăncușiene, și-a sporit producția de aproape 25 de ori față de 1960, anul intrării în funcțiune, și oferă azi un exemplu de organizare științifică, de utilizare a tehnicilor moderne în urmărirea și conducerea întregului ciclu de fabricație.

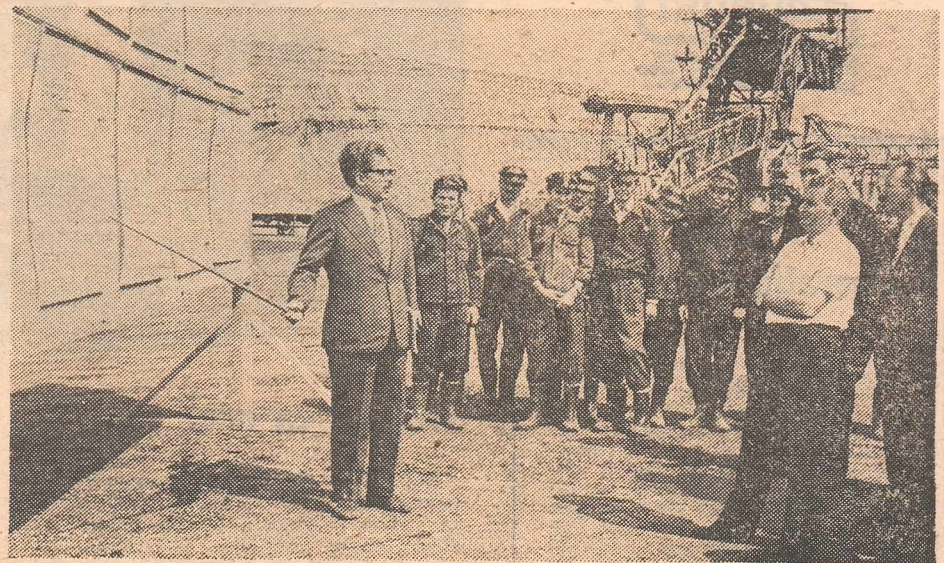
În același județ, la Gîrla, Roșia de Jiu și Lupoaia, la Rovinari și Motru, în cele două mari centre ale bazinului carbonifer al Olteniei, unde au fost abordate probleme de însemnătate deosebită privind industria extractivă, valorificarea mai eficientă a bogățiilor subsolului prin extinderea tehnicilor și metodelor celor mai eficiente, se ilustrează cu deosebită pregnanță grija pe care o poartă partidul și statul minerilor, acestui detașament de frunte al clasei muncitoare, marile transformări pe care anii socialismului și mai ales realizările ultimilor ani le-au adus în viața oamenilor, a localităților.

Nu mai puțin expresive în ceea ce privește ritmul, dimensiunile și efectele politicii de industrializare socialis-

socială a întregii țări sînt și obiectivele incluse în itinerarul vizitei în județul Mehedinți: Șantierul naval din Drobeta-Turnu Severin, propulsat în numai cinci ani, adică în răstimpul măsurat de două întâlniri cu secretarul general al partidului, spre ambiții constructive deosebite, de la nava de 2000 tdw la tancul petrolier de 7000 tdw; Întreprinderea de vagoane, cu producție înnoită și diversificată, dublată în cursul unui cincinal și, ceea ce trebuie subliniat îndeosebi, realizată cu utilaje și mașini dintre cele mai moderne, de mare productivitate; Combinatul de celuloză și hirtie aflat în prezent cu toate instalațiile în funcțiune și în a-prig efort pentru atingerea — lucru petrecut în acest an la o parte din secții — și depășirea parametrilor proiectați ca și pentru ridicarea calității produselor sale, avînd parametri tehnico-economiici la nivelul celor realizați de firme cu cea mai bogată experiență în domeniu. Pe locul unde se desfășoară lucrările de pregătire a construcției sistemului hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier II” — obiectiv ce va fi realizat împreună cu țara vecină și prietenă de pe celălalt mal al Dunării — s-a reliefat, în cadrul dialogului purtat, importanța, valabilă pentru toate lucrările de investiții, a organizării temeinice a șantierului și activității, pentru realizarea în timp cît mai scurt și cu eficiență economică ridicată a obiectivului menit să valorifice potențialul hidroenergetic al Dunării. Ce alte cuvinte am putea evoca decît cele prin care oamenii din Salcia au răspuns atunci cînd secretarul general al partidului i-a întrebat cum merg treburile, adică — „Bine și vor merge și mai bine”, pentru a arăta cum această comună mehedinteană ai cărei locuitori, în număr de 5000, trăiesc aproape toți în case noi, cu apă la robinet, probează că prin munca oamenilor, prin eforturile consecvent orientate de politica partidului agricultură se dezvoltă și ea în ritm rapid, înfățișarea satului se înscrie în toate județele pe noile coordonate ale civilizației.

Iată, succint prezentate, fronturile muncii, ale dezvoltării, în care munca neobosită a secretarului general al partidului a pus în relief, în cele două zile de intens și fructuos dialog cu cadre de conducere din ministere, cu muncitorii și cu specialiștii din unități, noi și însemnate resurse de creștere a producției, de îmbunătățire a activității, a eficienței acesteia, în interesul accelerării dezvoltării patriei, al ridicării continue a nivelului de trai al poporului. S-au evidențiat și de această dată orientări și concluzii de valoare deosebită, indicații prețioase, a căror însemnătate trece dincolo de perimetrul unei unități sau alteia, avînd valabilitate pentru domenii și sectoare întregi, pentru economie în ansamblu. Viile dialoguri prilejuite de analiza aprofundată la fața locului a modului cum se îndeplinesc sarcinile ce revin unităților vizitate, județelor respective în actualul cincinal — expresii din cele mai semnificative ale democratismului orînduirii noastre, ale participării directe a oamenilor muncii la adoptarea deciziilor care privesc activitatea lor ca și activitatea întregii țări — și, în modul cel mai pregnant, adunările populare desfășurate în municipiile Tirgu Jiu, Drobeta-Turnu Severin și în orașul Motru, în cadrul cărora tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit ample cuvîntări, au evidențiat deplina adeziune la programele adoptate de partid pentru dezvoltarea mai rapidă a economiei, pentru creșterea mai accentuată pe această bază a veniturilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii, hotărîrea de a transpune în fapte de muncă, în realizări tot mai însemnate, sentimentul de satisfacție și recunoștință pentru prețuirea de care se bucură în țara noastră munca. Munca în folosul țării, singura temelie, cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vieții demne a fiecăruia ca și a progresului multilateral și prosperității întregului popor.

cu oamenii muncii din județele Gorj și Mehedinți pe meleagurile înfloritoare ale Olteniei

La Tirgu Jiu, ca pretutindeni in locurile vizitate, o primire deosebit de călduroasă. Analiză concretă, la fața locului, a valorificării zăcămintelor din bazinul Olteniei

CONCLUZII, ORIENTĂRI, INDICAȚII

din cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu rostite la adunările populare
din municipiile Tirgu Jiu și Drobeta-Turnu Severin și orașul Motru

În întreaga țară, pe primele 7 luni ale acestui an, producția industrială s-a dezvoltat într-un ritm de peste 11 la sută, obținându-se peste plan o producție de aproape 11 miliarde lei; aceasta demonstrează realismul cincinalului, capacitatea minunatei noastre clase muncitoare, a inginerilor și tehnicienilor, a întregului nostru popor de a înlăunța neabătut programul elaborat de Congresul al XI-lea.

★
Avem de realizat în acest cincinal un volum uriaș de investiții: aproape 1000 miliarde lei. Trebuie să construim mii de noi unități economice industriale și agricole; trebuie să realizăm un milion de apartamente fizice, din care, după cum știți, un număr important în județul Gorj. Toate acestea cer eforturi susținute pentru îmbunătățirea organizării activității de construcție, pentru folosirea eficientă a mijloacelor de care dispunem, a forței de muncă, pentru mecanizarea lucrărilor. Trebuie să asigurăm realizarea integrală, chiar cu o devansare dacă este posibil, a planului de investiții — atât în domeniul industriei și agriculturii, cât și în construcția de locuințe. Numai astfel vom putea crea o bază trainică pentru dezvoltarea generală a țării, pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit, de muncă și de viață ale întregului nostru popor.

★
Avem, fără îndoială, tot dreptul să fim mulțumiți cu ceea ce am realizat. Nu putem însă uita că mai există și lipsuri, că mai sînt greutăți, că mai avem încă mult de făcut. În următorii 3 ani, pînă în 1980, trebuie să facem eforturi susținute pentru a înlăunța în cele mai bune condiții planul cincinal, programul Congresului al XI-lea. Odată cu preocuparea pentru realizarea planului de producție, trebuie să acordăm o atenție mai mare reducerii cheltuielilor materiale, deoarece cheltuiem încă mult pentru realizarea unei unități de produs. Cu cît vom reduce mai mult cheltuielile de producție, cu cît vom economisi mai multe materiale, cu atît vom reuși să sporim mai rapid venitul național și, pe această bază, să asigurăm posibilități atît pentru dezvoltarea generală a țării, cît și pentru ridicarea nivelului de viață al întregului nostru popor.

★
În ultimii 10 ani, producția minieră din acest bazin și din celelalte bazine din Oltenia a cunoscut o dezvoltare rapidă și după rezervele de cărbune existente, și în următorii ani — pînă în 1980 și după aceea — va continua să se dezvolte într-un ritm rapid, urmînd ca din

această zonă să obținem cea mai mare cantitate de lignit din țară. Bazinul Motru, în general bazinele din Oltenia vor deveni, pînă la urmă, cele mai puternice centre miniere din Republica Socialistă România.

Odată cu dezvoltarea producției miniere s-au dezvoltat puternic și alte ramuri ale industriei. În primul rînd, a cunoscut o dezvoltare rapidă energetică. Actualmente, centralele din această parte a țării dau o producție însemnată și vor ajunge, după prevederi, la peste 3500 MW în anul 1980, ceea ce înseamnă peste 20 la sută din întreaga putere instalată a României. Iată cum județul Gorj, întreaga Oltenie, înainte înapoiată din punct de vedere industrial, devin rapid un centru puternic al industriei noastre socialiste, cu o pondere importantă în întreaga economie națională. Acesta este rezultatul nemijlocit al politicii de industrializare socialistă, de amplasare armonioasă pe întreg teritoriul țării a forțelor de producție, al politicii de ridicare a nivelului de civilizație, a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

★
Pe baza rezultatelor obținute în prima parte a cincinalului, a resurselor realizate ca urmare a măsurilor de reducere mai accentuată a cheltuielilor materiale, a apărut posibilitatea alocării unor fonduri mai mari pentru progresul diferitelor sectoare ale economiei și, totodată, afectării a peste 35 miliarde lei în vederea creșterii într-un ritm mai înalt a nivelului de trai al poporului. După cum se știe, în conformitate cu hotărîrile plenarei Comitetului Central, retribuiția reală va crește în acest cincinal cu circa 30 la sută, față de 18—20 la sută, cît se prevăzuse inițial. Începînd de la 1 iulie, o serie de ramuri au primit prima parte a majorării, apoi de la 1 august constructorii de mașini și alte categorii. Pînă la sfîrșitul anului, peste 3 milioane și jumătate de oameni ai muncii vor primi prima rată a majorării, iar în anul viitor, toți oamenii muncii. Începînd din 1979, se va primi și a doua parte a majorării, ajungîndu-se la un spor al retribuiției de circa 30 la sută, iar în unele ramuri chiar de 31—32 la sută. Toate acestea exprimă preocuparea partidului și guvernului de a înlăunța neabătut prevederile Programului elaborat de Congresul al XI-lea privitoare la creșterea continuă a bunăstării poporului — țelul suprem al întregii noastre activități.

★
Așa cum am spus și la Tirgu Jiu, toate aceste măsuri au putut fi luate datorită rezultatelor bune obținute în dezvoltarea economică a țării. Pentru ca ele să poată duce realmente la crește-

rea nivelului de trai, trebuie să fie urmate de realizarea planului de producție, de reducerea cheltuielilor materiale, de creșterea productivității muncii, de sporirea mai substanțială a venitului național. Iată de ce trebuie să intensificăm eforturile pentru ca, în timpul de muncă stabilit, fiecare, cu mijloacele tehnice de care dispune, să producă mai mult, cu cheltuieli mai mici. Cu cît vom cheltui mai puțin la realizarea unui produs, cu atît mai mult va crește atît partea din venitul național consacrată dezvoltării societății, cît și cea afectată ridicării bunăstării întregului popor.

★
Noi construim o societate a muncii, în care fiecare trebuie să muncească după posibilitățile sale, primind după munca depusă. Cînd vom ajunge în comunism — dar mai avem pînă atunci cîteva zeci de ani după părerea mea, în orice caz pînă în 1990 prevedem abia să încheiem în mare stadiul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate — fiecare va putea să muncească după posibilități și să primească după nevoi. Desigur, nu în sensul ca unii să nu dea nimic societății și să primească tot ce vor. În primul rînd și în comunism toți cetățenii vor trebui să muncească, sporindu-și continuu posibilitățile, iar necesitățile vor fi determinate științific. Fiecare va putea duce o viață fără griji, dar o viață cinstită, nu de lene și nu bazată pe speculă.

★
Este necesar să se acorde mai multă atenție bunei funcționări a organelor de conducere colectivă, participării active a consiliilor oamenilor muncii și adunărilor generale la dezbaterile și hotărîrea tuturor problemelor. Democrația socialistă pe care o edificăm presupune ca, neapărat, fiecare colectiv de muncă, fiecare muncitor să participe efectiv, în cadrul adunării generale, la dezbaterile problemelor, să-și spună cuvîntul și să acționeze pentru lichidarea lipsurilor, pentru îmbunătățirea întregii activități. Comitetele de partid, consiliile populare, consiliile oamenilor muncii să se consfătuiească permanent cu masele de oameni ai muncii, să aplece urechea la părerea lor, să le asculte propunerile și împreună cu ele să găsească soluții pentru asigurarea mersului nostru înainte. Numai în aceste condiții avem deplina garanție că vom putea înlăunța Programul elaborat de Congresul al XI-lea de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Numai astfel democrația noastră socialistă va asigura participarea conștientă a întregului popor la făurirea propriului său viitor, viitorul comunist!

La Tirgu Jiu, în timpul adunării populare prilejuită de vizita secretarului general al partidului

OMUL NOU

Generația lui August

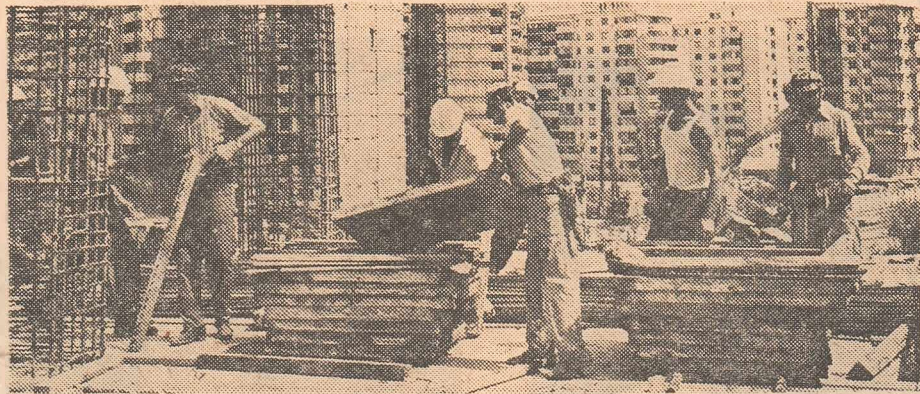
Mugurul acela de om care a văzut lumina zilei în august 1944 are acum vârsta de 33 de ani. Vârsta la care s-au stins figuri legendare încheind doctrine și modele de viață pentru o mare parte a omenirii, vârsta la care au apus în umbra veșnică ochii iradiind de lumină ai Bălcescului; vârsta la care s-a întunecat mintea celui mai mare poet al neamului nostru, în așteptarea mormintului „fără de noroc și fără de prieteni”, vârsta atitor și atitor celebrități care au marcat într-un fel sau altul pentru veșnicii destinul omului și al omenirii. Mugurul acela de om, care are acum 33 de ani, a fost pionier și utecist, a participat la momentele de răscruce ale noii noastre istorii, a crescut odată cu țara și s-a format ca un om nou, ca un constructor de nădejde al societății socialiste.

Noul calitativ din esența acestui om nu-l dă însă simpla coincidență calendaristică, ci climatul politic și ideologic în care s-a plămădit, atmosfera spirituală profund revoluționară în care și-a modelat conștiința, spiritul de abnegație cu care și-a servit patria și partidul, lupta lui necurmată pentru mai bine, pentru frumos și pentru adevăr. E o generație de luptători și de vizitatori care învățând din tradițiile glorioasele noastre clase muncitoare, ale partidului comunist, poate nazui și acționa cu certitudine realizării. Rădăcinile acestei înaltătoare certitudini pornesc, fără îndoială, și din solul udut cu sânge de eroi al zilei de 23 August 1944. În contextul politicii științifice a partidului și statului nostru viața fiecărui om e o certitudine, ca și viața fiecărei generații care-și aduce contribuția sa la continua propășire și înflorire a patriei. Din generația lui august nu fac, desigur, parte numai cei născuți fizic atunci ci și cei renașcuți moral și cei ce au luptat conștient pentru ca această zi istorică să devină ziua națională a poporului român. Pe verticala coloanei înfrinse a acestei zile istorice omul nou durează visurile și năzuințele sale cele mai legitime și mai îndrăznețe. La lumina ei, în care pâlpii un întreg trecut istoric, își construiesc ei cu demnitate prezentul socialist și-și cucerește viitorul, realizându-se totodată pe sine ca om de seamă, pe măsura acestor vremi fără de seamă, în care se realizează idealurile noastre multiseculare de dreptate socială, demnitate umană, independență și suveranitate națională, deschizând o etapă radical nouă în drumul spre progres și împlinire al națiunii noastre socialiste. Oamenii noi ai noii epoci istorice, din care s-au scurs 33 de ani, strînși uniti în jurul partidului s-au confruntat cu greutăți mari, învingând sărăcia multiseculară pe care ne-au lăsat-o moștenire clasele exploatare, au pus capăt exploatarea de orice fel, au lichidat analfabetismul și mizeria materială, au transformat o țară înapoiată din punct de vedere economic într-o țară cu o industrie avansată, cu o agricultură socialistă, înfloritoare, cu o cultură bogată ce se integrează rodnic în circuitul de valori al lumii contemporane, ducând popoarelor mesajul nostru de prietenie, pace și colaborare, semnificativ eforturile noastre de a participa activ și constructiv la statornicirea unei noi ordini politice și economice, mult mai echitabilă și mai bună.

Omul nou al generației lui august s-a format în totil evenimentelor noi, care au brăzdat istoria noastră contemporană. El poartă chipul și caracteristicile vremii sale în chipul căreia el se oglindește la rindu-i, ca om nou în țară nouă.

ION DODU BALAN ■

ACEȘTI OAMENI NOI,

Treizeci ca unul

Cu ani în urmă, Simon Andrei și-a cumpărat o casă în cartierul Militari, pe strada Dedulești. O casă mică, atât cât să încapă familia lui fără copii. Dar o casă frumoasă și îngrijită, cu doi plopi înalți, argintii, la poartă, și cu o grădină multicoloră, cu flori de toate felurile, în fața ferestrelor. Acolo își cheamă meșterul, câteodată, băieții din echipă. La o dulceață de vișine sau de nuci verzi așa cum, zice, numai soția sa, Ida, știe să facă. Sau, bineînțeles, la un pahar de vin bun, băut pe îndelețe și cu măsură, și cinstit cu bucatele în pregătirea cărora, de asemenea, crede, soția sa este neîntrecută. „Tot s-a întimplat și n-am copii. De-asta, zic, băieții ăștia parcă ar fi ai mei...”

La început au fost șapte. În martie 1963. Până în mai s-au strîns 17. Acum sînt treizeci. Unsprezece din Harghita, din cele cinci comune de pe Valea Cașinului: Iacobi, Imper, Plăieșii de Jos și de Sus, Cașinul Nou. Din neam de forestieri și tîmplari. De pe unde, cum zice Simon Andrei, șeful echipei, amintindu-și de locurile din care a plecat, casele erau copleșite cu barda și încheiate în coadă de rîndonică. Dar și de prin alte părți. „Am unul din comuna Putna, altul din Drobeta-Turnu Severin, altul din Gheorgheni. Toți, la fel. Harnici, serioși. La noi se cîștigă bani, se muncește și nu se bea. Între astea e o legătură. Dacă nu se bea, se muncește. Dacă se muncește, se iau bani. Iar oamenii sînt mulțumiți că pot să-și organizeze mai bine viețile. Dar asta înseamnă, nu-i așa?, să știi ce vrei pe lume...”

Pot fi și aceste cuvinte o explicație a faptului că echipa lui Simon Andrei e una dintre cele mai bune echipe de dulgheri din București. Desigur, de-a lungul anilor, unii s-au retras. Petre Vancea, de exemplu, sau Traian Alexe, s-au pensionat. Ei făceau parte dintre oamenii de început ai echipei, cei care o alcătuiseră în 1963. Alții le-au luat locul. De fapt, spune Simon Andrei, echipa s-a primenit continuu. Dar dacă și-a păstrat, în urma acestor schimbări, faima de a fi „una dintre cele mai bune”, faptul se datorează desigur și înțelegerii convenite între Simon Andrei și fiecare tînar venit să se încadreze aici. „I-am spus, fiecăruia: eu nu-ți cer să știi. Totul este să vrei. Dacă vrei, eu îți arăt de zece, de douăzeci de ori, pînă pricepi și te deprinzi cu lucrul. Nu trebuie să fii meseriaș mare, la-nceput, că nimeni nu s-a născut învățat. Cam așa. Cine m-a ascultat, a rămas. Cine nu, nu. Cine s-a uitat după fiecare fustă sau mașină care trecea pe lângă bloc n-a învățat aici meseria, nici n-a rămas mult printre noi”

N-au știut ei ce lasă în urmă, a-daugă Aurel Iepure, de fel din Viișoara-Botoșani și membru al echipei lui Simon Andrei din 1969. N-au știut ce lasă în urmă, zic. Fiindcă-ți trebuie timp ca să te poți simți legat de niște oameni și să-ți fie greu să fii rupt de ei. Cum sîntem noi, ăștia, echipa lui nea Andrei. Ne-avem ca frații. Mi-aduc aminte, de pe vremea cînd lucram la un bloc de pe lângă Fabrica de lapte, tot aici, în Militari. A venit tovarășul director Dragomirescu, era grabă mare — făceam ziua și etajul — și-a zis: Andrei, dă zor, că dacă voi terminați treaba asta mai devreme, o să primiți prime zdravene. Era vorba de o sumă frumușică. Dar nea Andrei a zis: tovarășe director, banii îi luăm și se duc pe una, pe alta. Nu s-ar putea mai bine să facem rost de niște case pentru băieții ăștia? Că ei fac case, dar n-au case. Am primit atunci trei apartamente și o garsonieră. Eu, Gheorghe Tudu-

ran și Gheorghe Mohan am luat apartamente, iar Kerekeș Vasile, garsoniera. Ar fi putut să sară vreunul din cei care aveau case și să ceară banii de primă. Dar uite că n-a făcut-o nimeni. Am muncit atunci treizeci de oameni, dar „prima”, adică locuințele, s-a dat numai la patru. Nu e asta ajutorare și unire?

— Dar accidentele?, zice Ion Oancea.

— Ce e cu accidentele?

— Păi, echipa noastră n-a avut nici un accident. Să știți că și-n asta se vede dacă o echipă este sau nu legată.

— La cite blocuri sau apartamente a lucrat echipa asta a matala, nea Andrei?

— Zău că mi-e greu să spun așa, dintr-o dată, la cite. Am tot zis să fac un album cu locurile pe unde am trecut, dar uite că n-am mai ajuns nici azi să-l fac. Dar au fost destule locuri. Am început pe magistrala Nord-Sud. Pe urmă am trecut la micro 7, în Drumul Taberei. Apoi am lucrat la „Intercontinental”, la hotel. Formele alea, întortocheate, ne-au dat multă bătaie de cap, ca să facem cofrajele potrivite. Paralel lucram și la Teatrul Național și la magazinul „Cocor”. După aceea, prin hotărîrea C.O.M.-ului nostru am fost repartizat pentru o lucrare la Frankfurt pe Main. Era vorba de un cvartal cu blocuri de 29 de nivele, numit „Sachsenhauserberg”. Am stat 27 de luni acolo. Cu echipa am trasat tot cvartatul, l-am scos din pămînt, cum s-ar zice, i-am dat naștere. Cînd am terminat, nemții ne-au dat o masă și ne-au dăruit cite o cană de pămînt cu niște inscripții foarte frumoase și o diplomă de onoare pentru lucrări de bună calitate. Da, am lucrat repede și bine, acolo.

O parte din această jumătate de veac a vieții mele se numește istorie

Scund, firav, încărunțit, cu o privire, totuși, de copil, maestrul Costică Chiriac a împlinit de curînd 51 de ani.

— Dacă spun că am împlinit 51 de ani, nu pare mult, nimeni nu zice că am îmbătrînit. Dar dacă spun că am trecut de-o jumătate de veac, asta sună așa, a istorie.

În 1948, un tinerel, de felul său din Brăila, termina, tocmai la Brașov o școală profesională de electricieni. În 1955, tinerelul, deja cap de familie, întrucît se căsătorise, intra pe porțile întreprinderii „Electrotehnica” din Capitală. A fost repartizat ca muncitor la atelierul de automatizări.

— Eram tînar, pe-atunci, chiar și ramura electrotehnicii era tînară la noi în țară, foarte tînară. În atelierul de automatizări ne ocupam cu releistică, o chestiune pe care astăzi, la școală, la cercurile de minitehnicus, o știu chiar și copiii. Iar astăzi executăm instalații de automatizări electronice industriale. Diferența este, într-adevăr, imensă, pentru că s-a pornit de la niște ateliere de meșteșugari, vreau să spun meseriași, strînși, după cite am aflat, în strada Doamnei, și s-a ajuns la această întreprindere care produce, pe bază de licență proprie, aparataj electric medical, cum ar fi instalații Röntgen. Da, ai dumneata dreptate, într-un anume fel o parte din această jumătate de veac a mea se numește, n-am încotro, trebuie să recunosc, istorie. Numai că la acea parte din jumătatea de veac ar trebui neapărat să-l adaugi și pe colegii mei de generație, unii chiar mai vîrstnici decît mine, adevărații pionieri ai electrotehnicii românești, cei care erau meseriași recunoscuți pe vremea cînd eu de-abia învățam la școala profesională din Brașov. Ar fi

Repede și bine, dar nu numai acolo, ci pretutindeni pe unde a trecut echipa lui Simon Andrei, pe care am întîlnit-o, de această dată, la blocul 22 B din strada Lujerului, la întretăierea acestei străzi cu bulevardul Armata Poporului, mai bine-zis, unde se află în curs de construcție cel mai înalt bloc de locuințe din Capitală.

— E o lucrare grea, îmi spunea Paul Tănase, inginerul șef al Grupului 7 șantier. De aceea l-am repartizat aici pe Simon cu echipa lui. Lor, de fapt, le dăm cele mai dificile obiective. Fiindcă pe ei putem oricînd conta.

Da, în fiecare lună norma echipei este îndeplinită în proporție de 1,3. Oamenii lui Simon Andrei au fost declarați, dealtfel, de 12 ori, echipă fruntașă. El însuși, meșterul, a primit cu cîva timp în urmă „Medalia Muncii”. Dar toate aceste fapte își au explicațiile lor, care pot să pară mărunte, este adevărat, dacă n-ar fi în realitate de o importanță întotdeauna mai mare decît am fi tentați să credem.

Ion Buga: Eu lucrez aici de un an, dar i-am cunoscut pe oamenii lui nea Andrei încă înainte de a mă angaja. Dinșii lucrau la un bloc chiar lîngă unitatea în care am făcut eu armata. Cînd m-am liberat, mă cunoșteau doar, m-au primit printre ei. Eram necalificat. Acum șeful zice că sînt un dulgher bun. Eu cred că dacă aș fi fost în altă echipă aș fi învățat mai greu mult-puținul pe care-l știu acum.

Simon A. Ion: Eu sînt frate cu Andrei, lucrez cu el dinainte de a fi făcut echipa asta. Dar frații sîntem acasă. La lucru, el e meșterul, eu omul care-i ascult ordinele și nu-i întorc vorba.

Aurel Iepure: Cînd am făcut nuntă, la un restaurant, pe Rahova, au venit 22 de oameni din echipă, în frunte cu șeful.

Vasile Bivolaru: Dar și matala m-ai ajutat pe mine cînd a trebuit să trimit banii ăia, vreo trei mii, la ai mei, acasă, la Putna, și nu-i aveam.

Vasile Olteanu: Cînd am primit garsoniera, undeva într-un bloc în Ferentari, cine m-a ajutat să-mi mut mobila? Nu oameni din echipă? Schiller Emeric și Oancea Ion.

— Dacă am vrut ceva, zice Simon Andrei, a fost să fac nu numai blocuri dar și să-i învăț pe băieții ăștia că dulgheria se-nvață odată cu omenia și treizeci, cîți sînt în echipa asta, să fie ca unul. Și sînt.

DUMITRU ELIADE ■

vorba despre Carol Gabbert, aici de față, care face și meșteșurile la un motoraj electric, sau despre Ion Tudoraș, Petre Bibo, Vasile Vărgatu, Ion Dirlea și Petre Stoica.

— După cite știu, maistre Chiriac, ai venit aici, la automatizări, ca muncitor, ai devenit șef de echipă, apoi tehnician, iar din 1972 ai devenit maestru. Nu ți se pare că, în comparație cu vârsta medie a maistrilor care ajung la această funcție cam pe la 35 de ani, pentru dumneata drumul, ca timp, a fost cam lung? Din 1948 și pînă în 1972 parcă a trecut ceva timp, nu-i așa?

— Și eu ce trebuie să răspund la întrebarea asta? Așa, a fost să fie. Mai bine mai tîrziu decît niciodată. Adevărul este că eu însumi nu am avut timp să mă ocup special de problema asta, și-apoi, știu eu dacă aș fi dat fuga la școala de maistri, cine mai rămînea să rezolve problemele producției.

— Adevărul este că, dacă-mi dați voie să vorbesc și eu, a intervenit un tînar despre care aveam să aflu că este subinginerul Vasile Pirvu, aflat încă în perioada de stagiatură, fără oameni ca maestrul Chiriac, un atelier ca al nostru ar duce-o așa și așa. Mai concret m-aș referi la faptul că maestrul Chiriac este cel care a dat tonul dialogului dintre noi și proiectanții instalațiilor pe care le executăm. Cu ochiul lui format, cu experiența sa, maestrul Chiriac a sesizat că unele instalații pot fi îmbunătățite. Și nu numai că pot, ci neapărat trebuie. Să zicem că totul a început, ca să dau chiar și un exemplu, cu instalația de sudură în mediu cu argon, sau cum îi spunem noi ISA-300, care era un utilaj greu de

FĂURITORII DE ȚARĂ NOUĂ

Sărbătoare de August

(Urmare din pagina 1)

de transfigurare pe care astfel de evenimente o aduc în viața unui popor. Stăm, practic, în prelungirea aceluiași elan de atunci, pe care l-am potențat, mereu și mereu, cu alte acte revoluționare, cu alte fapte istorice de o unică anvergură, care au întărit mandatul — de năzuință, de vis, de speranțe — pe care masele, la 23 August 1944, l-au încredințat Partidului Comunist Român.

23 August 1944 s-a afirmat, astfel, în destinul nostru, ca o fericită, deplină conjuncție a unor străvechi năzuințe și aspirații populare, purtate în lungul secolelor, cu o programă de luptă precis definită, cristalizată într-un prielnic moment istoric, programă gândită și pusă în practică de comuniștii români. Nu vom uita, de aceea, înflăcărea, dar și luciditatea cu care am încredințat acest mandat — mandatul de a ne conduce destinele — comuniștilor, o înflăcărare ce ne făcea, în acea vîrstă a tineretii revoluționare a țării, să vedem drumul mai senin și mai lin decît a fost cu adevărat, o luciditate ce, totuși, ținea dreaptă cumpăna judecării, determinîndu-ne să decidem că alt drum decît acesta nu este, hotărîndu-ne să apucăm neșovăitor, neabătut pe acest drum.

Ce a rezultat, se vede. Intorcînd capul în urmă, găsim acest drum măsurat, pe tot lungul lui, asemeni unei somptuoase magistrale a devenirii noastre, de pietrele kilometrice ale noului, pietre făcute strîns, alcătuiind un zid compact, masiv, încordat și sărbătoresc, ce ne desparte definitiv de vechea țară, de vechea istorie a înapoierii, pietre care înseamnă uzinele și hidrocentralele noastre, industria, agricultura, cultura, democrația, noua noastră civilizație, noul nostru nivel material și spiritual de viață, prezentul nostru, viitorul nostru. La 33 de ani de la Eliberare, de la încredințarea mandatului național în minile comuniștilor, la 33 de ani de istorie socialistă în România, se poate spune — o vedem cu ochii, o simțim cu viața noastră întreagă — că toate punctele fundamentale din programul partidului s-au împlinit și se împlinesc, că toate promisiunile și angajamentele asumate în fața maselor, a poporului, au fost și sînt strălucit onorate, că, peste sacrificii și greutăți, peste încordări adesea excepționale, ziua de azi și de mîine a României și a românilor se profilează sub aura celei mai mari demnități și nobleți pe care le-a cunoscut vreodată acest pămînt.

Ce a rezultat, se vede. A rezultat România de azi, a rezultat glorioasa istorie, corolar al întregii noastre istorii, a acestor din urmă ani, anii congreselor al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale

partidului, cea mai densă etapă a împlinirilor, a îndrăznelilor, a victoriilor, etapa maximei afirmări a socialismului românesc, etapa maximei înfloriri a României socialiste. A rezultat această epocă a maturității noastre, a performanțelor noastre, a supremelor certitudini în marea cursă a hărniciei și eroismului, în care ne-am angajat de 33 de ani, a rezultat acest cincinal al revoluției tehnico-științifice care dă visurilor noastre de viitor, exprimate în planurile partidului, în temerarele cifre ale înaintării noastre, cea mai lungă dintre bătăliile lor de pînă acum. Nu sîntem un popor numeros, sîntem doar cu ceva peste 21 de milioane, dar cifrele acestea uimesc lumea, ne așază în rîndul popoarelor mari, al umanității mari, al civilizațiilor în plină expansiune.

În al 33-lea an al Eliberării sale, România se află, astfel, în plin efort al urcușului ei spre culmi, în plin efort al eliberării de leștul trecutului, în plin efort al înfringerii unei blestemate gravitații istorice, gravitația întîrzierii, gravitația sărăciei, gravitația umilinței. În pofida unor condiții grele, a pierderilor provocate de seismul de la 4 martie, producția industrială națională s-a dezvoltat, în primele șapte luni ale acestui an, într-un ritm de peste 11 la sută, obținîndu-se, peste plan, o producție de aproape 11 miliarde lei. În pofida unor condiții ținînd de legile oarbe ale naturii, de secetă, țărănimea cooperatistă a României (țărănime care, anul trecut, a cules cea mai mare recoltă din istoria pămîntului nostru) depune uriașe eforturi, concretizate în destule succese, pentru sporirea aportului agriculturii, vitală ramură a economiei, în marea bătălie a dezvoltării, a ridicării bunăstării națiunii. S-a reliefat cu putere, o dată în plus, în acest an de mari încercări, capacitatea Partidului Comunist Român, a conducerii sale, în frunte cu secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a domina cursul evenimentelor, de a mobiliza energiile întregului popor, de a decide cu promptitudine soluțiile salvatoare, de a fi în frunte la bine ca și la rău, de a asigura — cu luciditate și bărbăție, cu eroism și înțelepciune — victoria noastră, a celor 21 de milioane, români, maghiari, germani și de alte naționalități, constituiți în marele bloc de granit care înseamnă națiunea noastră socialistă.

În al 33-lea an al Eliberării sale, România socialistă, țară angajată cu toate forțele, cu eroism și cu pasiune în marea cursă a edificării viitorului, raportează, de-acum, și un prezent, un mare prezent al civilizației sale, al înfloririi fără precedent a peisajului său, al înfloririi fără precedent a vieții omului. Cifrele, din nou, sînt elocvente, și mai mult decît ele, simbolul acestui prezent îl poartă, concret, traiul nostru,

viața noastră de toate zilele, casa și agora, orașul și satul, universul în care trăim, ne mișcăm, creăm, visăm. Mai mult de jumătate din populația României (inclusiv, spun statisticile, peste șase milioane de săteni, deci aproape a doua parte din țărănimea țării) trăiește astăzi în case noi, ca urmare a construirii, în ultimul sfert de veac, a circa 3,6 milioane de apartamente și locuințe din fondurile statului, din credite acordate de stat și din fondurile proprii ale populației. Actualul plan cincinal prevede construcția a aproape un milion de apartamente în orașe (deci de două ori mai mult decît în cincinalul precedent !) și a circa 250 000—300 000 locuințe în comune și sate (un număr important din aceste comune, circa 120, urmînd să devină, în acest cincinal, orașe, trecînd deci la un stadiu superior de civilizație). Cu o deosebită vigoare s-a manifestat, în acest an, grija partidului pentru viața omului, prin măsuri ce incumbă un uriaș efort, cum ar fi o mai dreaptă așezare a pensilor (inclusiv a celor pentru țărani, pentru toți țărani, nu numai pentru cei din zona cooperativizată), și recent, adică de la 1 iulie, trecerea la aplicarea programului de mărire a retribuției, de ridicare a nivelului de trai al întregului nostru popor. Creșterea retribuției reale, în acest cincinal, cu peste 30 la sută (față de circa 18—20 la sută, cît prevedeau Directivele Congresului al XI-lea) pentru toate categoriile de oameni ai muncii de la orașe și sate, alăturată unui întreg complex de măsuri vizînd sporirea fondului social de consum, îmbunătățirea aprovizionării populației etc., reprezentînd o impresionantă desfășurare a forțelor bunăstării, nu reprezintă, desigur, niște trepte de aur care să ne schimbe mirific casele, existența, ci doar niște trepte. Bune, tefere, sănătoase, certe, așezate cu mult efort, cu sacrificii chiar, pentru urcușul nostru spre bunăstare și fericire, spre orizonturile visate, deschise prin planurile partidului, înfăptuite prin munca și vrednicia noastră.

Iată de ce, sărbătorind cu mindrie a 33-a aniversare a României noi, năzuim mai sus, vrem mai sus, dînd patriei și partidului — cîrmaciul destinului nostru, mandatul speranțelor noastre — toată energia, toată munca, toată dăruirea de care sîntem în stare. Nu sînt ușoare — pentru atingerea marilor țeluri pe care ni le-am propus — eforturile. Dar știm — știm astăzi mai bine ca niciodată — că țara, mereu mai frumoasă și mai puternică, va fi aptă să răspundă nădejdiilor care scînteiază pe chipul ei, în aceste clipe de mari încordări ale muncii, ale creației. Acest sentiment e mai mult decît însuflețitor, e un fluviu de apă vie din care sorbim, ca și geții din vechiul Istros, cu gîndul la renașterea noastră continuă, cu gîndul la acel viitor de aur spre care, neabătuți, pășim.

depanat, netipizat și cu un gabarit nu prea aspectuos. Ei bine, după indicațiile maestrului Chiriac și ale muncitorilor care au executat această instalație s-a revenit asupra proiectului încă din faza de execuție, iar astăzi un defect oarecare în rețea se depistează, se controlează și se remediază în doar câteva ore, nu în citeva zile, cum s-ar fi întîmplat în caz că se mergea pe vechia idee. Mai mult decît atât, maestrul Chiriac m-a îndemnat, vreau să spun că m-a încurajat, să studiez cu atenție comanda motoarelor pentru valurile de cauciuc, necesare întreprinderii de acest fel din Tîrgu Jiu, și să-i propun proiectantului o altă soluție în legătură cu sistemul mecanic de blocare a separatorului de înaltă tensiune. E-adevărat că pînă să ajung la acea soluție, acceptată integral de proiectant, am întors-o pe toate fețele, ca execuție, cu lăcătușul Gheorghe Militaru. Ca să pun punct, astfel de dialoguri, promovate și susținute de maestrul Chiriac și de către toată conducerea atelierului și secției, au găsit un teren favorabil tocmai pentru că muncitorii cu experiență, bătrîni, cum le spunem noi, au știut să trezească în noi ceea ce se numește apetitul pentru nou.

Notată cuvînt cu cuvînt, intervenția acestui „apărător” a surprins, zic eu, citeva din trăsăturile de bază ale interlocutorului meu, maestrul Costică Chiriac, care, după cum se vede, n-a prea apucat să vorbească despre el însuși. Ceea ce s-ar mai putea adăuga, dincolo de dragostea și respectul de care se bucură maestrul Chiriac în atelierul de automatizări, ar fi, ca să spun așa, faptul că, printr-o generalizare perfect logică, actualul cincinal al revoluției tehnico-științifice aparține nu doar cercetătorilor sau oamenilor de știință, ci și unor astfel de oameni, consemnați cu nume și prenume în acest reportaj prilejuit de așa-zisul dialog cu maestrul Costică Chiriac.

VICTOR NIȚA ■

Muncitorul adevărat nu-și măsoară timpul cu ceasul, ci cu munca proprie

Unul dintre cei mai destoinici oameni ai întreprinderii de aparataj electronic auto din capitala județului Covasna, orașul Sfîntu Gheorghe, recomandat de însuși tovarășul Ferdinand Nagy, prim-secretar al Comitetului județean Covasna al P.C.R., se numește Szabo Zoltan și este șeful secției galvanizare. Avînd „doar” 39 de ani, viața sa nu este prea complicată, Sensul ei major a fost și este munca și, firește, satisfacțiile ce decurg din aceasta. La Copșa Mică, la Uzina de metalurgie neferoasă unde a lucrat inițial a venit pentru prima oară în contact cu chimia — mai precis cu extracția cadmiului și indiului. Cum alături de Szabo Zoltan, acolo la Copșa Mică, s-au format și alte cadre, nu-i de mirare că secția de acid sulfuric a uzinei s-a dezvoltat considerabil și, mai ales, absorbția și camerele de comandă. Cum pentru specialistul de care scriem perfecționarea pregătirii profesionale n-a rămas niciodată o lozincă sau doar ceva valabil pentru alții, s-a înscris la școală și, apoi, la școala de maștri — specialitatea electrochimie și metalurgie. A fost trimis la specializare și în străinătate.

— Tovarășe Szabo, o întrebare se impune, totuși. Cum ați ajuns aici ?

— Mi-am cunoscut soția la Copșa Mică unde eram amîndoi elevi. Lucrurile după cunoștința noastră, au evoluat normal și în anul 1964 ne-am că-

sătorit. Ea, dînsa cum obișnuiesc eu să-i spun, este din comuna Reci, județul Covasna. Am hotărît atunci să ne stabilim lîngă socri.

Îl întreb care a fost cel mai greu lucru pe care l-a întîmpinat aici, la Sfîntu Gheorghe, firește, în cadrul întreprinderii. Spune sincer, hotărît și

combativ, cum se autocaracterizase: „Secția de galvanizare care încă din anul venirii mele (1974 — n.n.) mi-a fost dată în primire se construia abia. Fără mare efort, sau grație celor anterioare, am văzut că proiectul ei nu corespundea. Mă refer și la construcție, și la capacitate. În calitatea mea de maestru galvanizator eram convins că proiectul trebuia schimbat cu totul. Și, totuși, insist, erați nou venit în oraș, erați om și citeodată oamenii se fere-

să-și creeze complicații, ei bine, deci cum ați determinat proiectantul și conducerea să vă creadă, să vă acorde un credit total ? Răspunde și-i notez răspunsul căci seamănă teribil de mult cu adevărata profesie de credință a omului de azi din România socialistă: „Curajul nostru, al celor din generația mea, se întemeiază pe faptul că sub ochii noștri s-au înfăptuit marile obiective politice, economice, sociale și culturale ale Partidului Comunist Român. Curajul nostru se întemeiază de fiecare dată pe faptele și pe îndemnul partidului, pe forța sa de a se autodepăși, pe temeinicia hotărîrilor sale. Nu vreau să mint, eșecuri am avut și eu, dar nu m-am complicat cu ele. Cum era să-mi fie frică pe atunci că mă vor da afară dacă aveam dreptate ?”

Szabo Zoltan îmi spune că și-a făcut în fabrica de atunci o mică stație-pilot cu ajutorul căreia a adus argumente economice atît conducerii, cît și proiectantului. Alături, soția îmi spune că nu de puține ori i-a dus mîncarea noaptea în fabrică, acolo unde dormea dirzul ei soț. „Cînd mă vedea lumea cu mîncarea, îmi spune dînsa, unii mă întrebau dacă Zoltan mai lucrează în industrie sau s-a transferat la coasă”.

Cu sprijinul Comitetului județean de partid, Szabo Zoltan a convins pe cei care nu-l înțelegeau sau chiar i se opuneau, fie din ignoranță, fie din comoditate, că instalația inițial proiectată nu rezistă dacă sînt analizați următorii factori: 1) productivitatea muncitorului; 2) calitatea și consumul de reactivi; 3) rentabilitatea. De la conducerea întreprinderii am aflat că în-

tregul colectiv are de îndeplinit, în cinstea zilei de 23 August, sarcini deosebit de importante pe linia folosirii judicioase a investițiilor, a creșterii productivității muncii, a scăderii la maximum a consumului de materii și materiale prime.

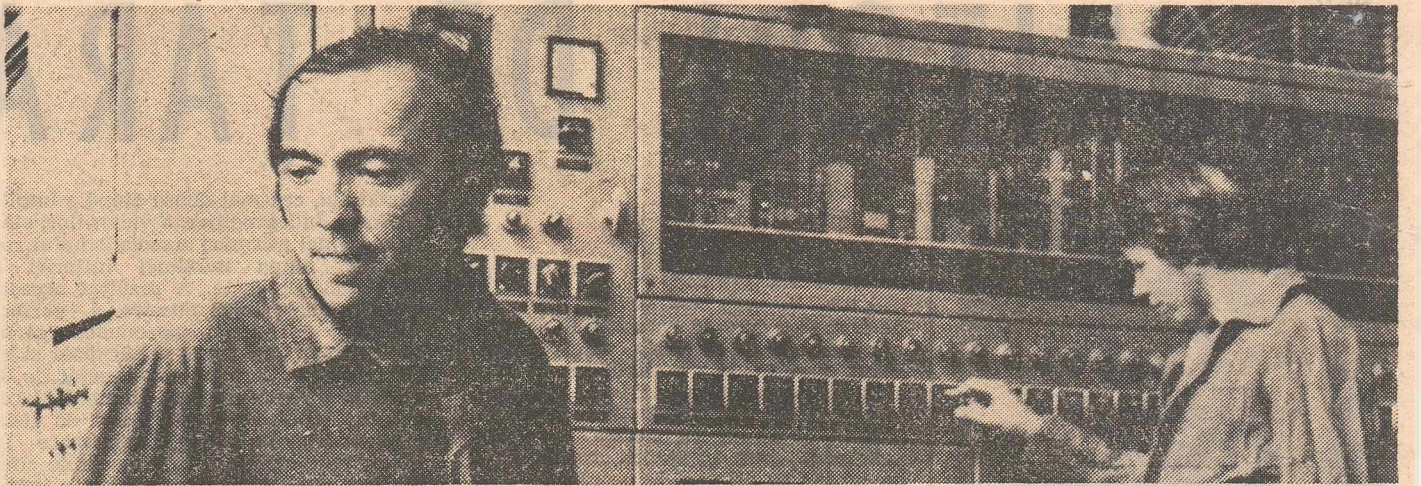
— Ce vi se pare determinant în realizarea acestor sarcini ?

— Poate că datele tehnice interesează mai puțin. Ați aflat totuși că întreprinderea produce o gamă largă de aparataj electric pentru parcul nostru rutier. Secția noastră are un rol intermediar — între secția de prelucrări mecanice și între montajul general. Ce facem noi aici în secție trebuie să răspundă la următoarele cerințe: să fie aidoma standardelor; să reziste la coroziune; să aibă un aspect estetic corespunzător.

Desigur, un reportaj, fie el exhaustiv, nu poate defini în totalitate un om. Mi-au plăcut însă la Szabo Zoltan credința lui în om, curajul comunist de a nu ceda în fața greutăților și mi-a mai plăcut modul cum vorbește despre noua lui casă, căci, prin munca proprie, este pe punctul de a-și dura o casă cu scară interioară și tot ce trebuie. N-aș putea ca reporter să nu consemnez și amănuntul aflat la despărțire, acela că șefii ai atelierelor de galvanizare, de la „Electromagnetica” București, „Flamura Roșie” Sibiu, întreprinderea de electricitate Pitești, întreprinderea de piese auto Gheorgheni și Fabrica de șuruburi Tîrgu Secuiesc s-au format muncind alături de maestrul acesta tînăr din Sfîntu Gheorghe.

ION SAVU ■

Fiecare pretindem, îndreptățit, numai lucruri de calitate

Dar, să nu uităm, chiar noi înșine sîntem cei care le producem!

În loc de oricare altă introducere, atacînd, cum se spune, subiectul printr-o singură frază, vom reproduce uriașa lozincă pe care am citit-o în curtea destul de strîmtă a Întreprinderii de piele și mănuși din Timișoara: „Fiecare muncitor — un sever controlor de calitate al propriei sale munci!” Să mai adăugăm că astfel de lozinci, pe care le-am căutat nu întîmplător, am putut citi și în alte două întreprinderi timișorene, la „Detergenți” și la Întreprinderea de confecții „Bega”, unde, prin reportajul de față, am încercat să surprindem modul în care calitatea produsului a devenit și devine, pe zi ce trece, o problemă a fiecărui muncitor în parte.

S-ar putea, zicem noi, să apară următoarea întrebare: de ce am optat, cu un astfel de reportaj, pentru Timișoara? Pentru că, de ce să nu o spunem, produsele acestui oraș, nu doar cele pe care le vom comenta, au cîștigat, tocmai prin calitate, încrederea cumpărătorilor din toată țara. Pentru că în Timișoara, oraș al zecilor de întreprinderi, unele mai mici, altele mai mari, unele mai noi, altele mai vechi, există, după cum afirmă unul dintre interlocutorii noștri, Corneliu Roman, inginer-șef al Întreprinderii de piele și mănuși, o tradiție care se cere respectată, o tradiție care parcă te împinge de la spate. „Există, a continuat dînsul, mai ales tradiția lucrului bine început și bine dus pînă la capăt, după cum mai există și o zicală bănățeană că lucrul făcut de azi pe mîine, adică improvizatia, în așa fel trebuie gîndit încît să țină nu de azi pe mîine, ci toată viața. Mai altfel spus, nimic nu se face în pripă, fără o judicioasă organizare a muncii, fără o responsabilitate clară din partea fiecărui muncitor.”

În drum spre secția de confecții, maestrul Alexandru Both, șeful acestei secții, fost celebru fotbalist al Timișoarei, a jucat ani la rînd în echipa CAMT-ului, avea să-și depene, pe scurt, nu numai cîteva amintiri din acele timpuri, cele mai frumoase amintiri din viața sa, dar și faptul că l-a urmat la meserie pe tatăl său care a lucrat în întreprindere timp de 44 de ani.

„Sînt foarte multe lucruri de spus atunci cînd vorbim despre calitatea unui

produs oarecare. Calitatea unui produs reprezintă responsabilitatea unui muncitor într-o anumită fază a executării acelui produs, dar, cum sînt foarte multe faze ale procesului tehnologic, calitatea sa, pe ansamblu, reprezintă nivelul de conștiință și disciplină muncitorească al întregului colectiv. Calitatea finală a produsului este asigurată de serviciul C.T.C., dar, pentru o mai bună activitate a acestui serviciu, au fost create controalele interfațate prin intermediul cărora un produs nu poate să meargă pe bandă, mai departe, spre o altă fază de producție, fără ca să nu se revină asupra sa în momentul în care s-a semnalat un anumit defect.”

„S-ar părea că nu mai aveți nici un fel de problemă, serviciul controlului de calitate a fost înlăturat prin controlul brigadierului, al maestrului și al muncitorului care nu admite să ia un produs defect de la colegul său care a executat o operație anterioară. În realitate, desigur, procesul de producție nu cunoaște, adică nu a atins, un asemenea stadiu ideal. Vreau să spun că în realitate oamenii au stări psihice și fizice diferite, după cum și îndemnarea lor este diferită. Au ajuns, vă întreb, muncitorii întreprinderii, ai secției dumneavoastră, așa cum scrie pe lozincă, severi controlori de calitate ai propriei lor munci?”

„În marea lor majoritate, a intervenit inginerul Ana Iancu, șefa serviciului C.T.C., da, mai ales muncitorii cu vechime, cu mare experiență, buni cunoscători ai meseriei. Există un control riguros, un autocontrol, asupra produselor lor, dar și asupra operațiilor pe care cu o fază mai devreme le-a executat un alt coleg. Dar asta nu înseamnă că totul merge strună. Brigadierii, maștrii, ceteștiștii pot să ne dea destule exemple de oameni care nu vor să admită, nici în ruptul capului, că au greșit, chiar dacă le arătăm negru pe alb. Spun că așa știau ei, că așa li s-a spus să facă. Sînt unii care își recunosc greșeala și revin asupra produsului. Cu alții însă, uneori, ajungem cu discuțiile în contradictoriu pînă la inginerul-șef. În urma unor astfel de întîmplări care nu ne-au bucurat, am alcătuit liste cu muncitoare care nu se încadrează, cali-

tativ vorbind, la nivelul de îndemnare medie. Nu are rost să vă dau numele lor, le-am descuraja, mai ales că noi sperăm să le ambiționăm, să acționăm asupra lor prin puterea de educație a colectivului. Cum? Prin intermediul muncitoarelor foarte bune, care să le supravegheze îndeaproape, să le mai arate, să le convingă de la om la om că nu-i important doar să lucrezi, ci să lucrezi într-un anumit fel. Adică de calitate. Să știți că am reușit astfel, prin aceste femei, să obținem rezultate foarte bune. La secția de cusătorie ne-am sprijinit pe femei ca Ana Hum, Rozalia Vădean, Marga Trașcă, Elena Ungureanu și Florica Ilea. La croit ne-am bazat pe intervențiile muncitorilor Gheorghe Preda, Emil Neducin, Ion Ardeleanu și Dumitru Arjoca. Iar la haine de piele aceste noi orientări privind instruirea în timpul muncii și prin muncă au căzut în sarcina unor femei ca Ana Chibo, Elena Botez, Ecaterina Borlea și Vuca Albu. După cum se vede, o adevărată armată cu care ducem bătălia împotriva produselor de slabă calitate, dar cu ajutorul căreia încercăm să-i aducem și pe alți muncitori la un nivel de pregătire profesională cît mai ridicat.”

Dincolo de acest substanțial aport al muncitorilor cu înaltă calificare la creșterea continuă a calității produselor, nu doar a celor care ies de sub mîinile lor de aur, ci și al colegilor lor mai tineri și mai neexperimentați, am mai consemnat un amănunt al acestei bătălii: datorită excepționalei calități a mănușilor și hainelor de piele produse aici, la Timișoara, întreaga producție a întreprinderii, inclusiv cea din anul 1978, a fost contractată atît pentru piața externă, cît și pentru cea internă. Din partea beneficiarilor, în loc de reclamații, solesc numai cereri insistente de a spori comenzile, în timp ce alți viitori beneficiari abia așteaptă să intre în lucru și comenzile lor.

Punctînd încă o dată contribuția muncitorilor cu înaltă calificare la creșterea continuă a calității produselor Întreprinderii de piele și mănuși din Timișoara, am putea pune capăt acestui reportaj. Dar inginerul Corneliu Roman ne-a prezentat ordinea de zi a viitoarei adunări generale a oamenilor

în fotografie — imagine de la întreprinderea de detergenți. Cu experiența celor peste șapte ani de meserie, operatorul Aurel Gioacă urmărește corectitudinea comenzilor executate direct de la tabloul de comandă de către Vasile Codrean

muncii unde problema calității și diversificării produselor deține capul de afiș. „Avem probleme la secția de tăbăcărie, ne-a relatat inginerul Roman, unde se cere instaurarea de urgență a unui climat de exigență sporită, mai ales că au fost semnalate cîteva piei cu o lustruire neuniformă, ceea ce, mai pe înțelesul tuturor, a însemnat trecerea lor din nou prin procesul de lustruire. Ne propunem, apoi, extinderea perforărilor prin stanțare, după cum și înlocuirea unor cusături manuale prin același procedeu al stanțării, ceea ce înseamnă că-i vom determina pe muncitori să execute numai produse cu un aspect cît mai atrăgător. O altă problemă care va fi dezbătută în adunarea generală va fi aceea a întocmirii unei fișe tehnice și de control pentru fiecare articol, fișă în care vor fi trecute — asta e nouăteia — pretențiile beneficiarului. Ne vom preocupa de asemenea și de crearea unor noi modele cu consumuri reduse de piele. Toate aceste preocupări vor fi supuse dezbaterilor tuturor oamenilor muncii și, în lumina concluziilor ce vor fi trase, vom trece la împlinirea lor.”

După cum se vede, chiar și atunci cînd există un climat general de interes și preocupare pentru creșterea calității produselor, încă mai sînt posibilități și resurse pentru îmbunătățirea continuă a acestui proces specific anului în curs al cincinalului revoluției tehnico-științifice. Și pentru că și în celelalte două întreprinderi, la „Detergenți” și la „Bega”, am înțeles aspecte întru totul asemănătoare, nu ne vom repeta decît în ceea ce privește faptul că elementul principal, forța care împinge mereu înaintea calitatea produsului, îl reprezintă nu doar tradiția acestui oraș, ci contribuția directă, conștientă a muncitorilor cu înaltă calificare, a muncitorilor care sînt stăpîni pe tainele meseriei, taine pe care, cu generozitate, le dezvăluie mai tinerilor lor colegi.

VICTOR NIȚA

AUDIENȚELE LA TÎRGOVIȘTE

sau cit și cum se înțelege că solitudinea față de omul muncii nu-i un act benevol

Primăria municipiului Tîrgoviște, mutată pentru cîteva vreme din frumoasa clădire ridicată în 1889, aflată deocamdată în curs de consolidare, își desfășoară activitatea într-o fostă casă de cultură, pe bulevardul Castanilor. Lipit pe ușă, un anunț face cunoscut programul audiențelor pe întreaga săptămîină. Astăzi, 12 august, de pildă, audiențele sînt ținute de Florin Rădulescu, secretar al comitetului executiv municipal. Între orele 8—10. La ora 9 se mai aflau în fața ușii încă cinci persoane. Asist în continuare la desfășurarea audienței, înregistrînd astfel cîte ceva din atmosfera, din tonul dialogului, din solitudinea cu care sînt tratați cetățenii. Dobrița Tîrziman, din strada Mierlei, bloc 44, a fost la primărie de mai multe ori în decursul anilor și recunoaște cîștit că de fiecare dată a fost înțeleasă și ajutat. De data aceasta are un necaz cu materialele provenite din demolarea fostei sale locuințe. De aproape un an este chemată la cercetări, deși, afirmă

dînsa, avea o autorizație de la Consiliul popular al municipiului care îi dădea dreptul să valorifice aceste materiale. Florin Rădulescu o ascultă atent, exprimîndu-și apoi părerea că într-adevăr undeva s-a comis un abuz. Un telefon dat imediat la miliția municipiului ne lămurește însă cum stau lucrurile. De fapt, cantitatea materialelor vindute de Dobrița Tîrziman a fost mai mare decît cea rezultată din demolări. Solicitanta este și de această dată înțeleasă, deoarece se pare că a fost victima unui speculant care i-a promis că-i vinde materialele la un preț mai bun, dar totodată a mărit cantitatea acestor materiale, profitînd de autorizația și naivitatea Dobriței Tîrziman. Într-o altă audiență, îngrijitoare la școala de șoferi. Ne spune că are cinci copii și locuiesc astfel șapte persoane în două camere confort doi. Ca și în cazul precedent, și Stelica Mănciu își amintește că primăria a mai ajutat-o în urmă cu cîteva ani tot într-o problemă de spațiu. Femeia

este suferindă, are stenoză mitrală și o semiparalizie. Secretarul comitetului executiv se informează despre întreaga ei situație, omeneste, cu căldură. Rezolvarea imediată: I.J.G.C.L.-ul va verifica situația la fața locului și în cinci zile femeia va avea un răspuns. În cazul în care lucrurile se prezintă așa cum au fost relatate, Stelica Mănciu are toate șansele să primească o locuință mai spațioasă, dat fiind că în luna septembrie municipiul va beneficia de un nou lot de locuințe. „Cazul acesta, îmi spunea după aceea secretarul comitetului executiv al municipiului, Florin Rădulescu, este semnificativ pentru dezvoltarea municipiului nostru. În urmă cu șapte-opt ani, oamenii veneau și ne cereau pur și simplu locuințe. Astăzi problema aceasta este în cea mai mare parte rezolvată, însă, firesc, oamenii vin și ne solicită un confort mai bun sau aprobări pentru a-și construi singuri locuințe în diferite zone ale orașului. Desigur, greu-țâți mai întîmpinăm. Orașul, industria lui cunosc în acești ani o dezvoltare extraordinară. Numărul populației față de anul 1966, de pildă, s-a dublat, fără să mai socotim navetiștii. Ne confruntăm în permanență cu probleme noi pe care ne străduim să le rezolvăm cît mai operativ. Dar numai primăria nu poate să facă singură acest lucru”. Pentru a explica ultima afirmație a secre-

tarului comitetului executiv, vom apela la un exemplu. Astfel, la biroul de scrisori și sesizări, inspectorul Ion Istratu ne relatează un caz recent. Economistul Marcel Dumitriu a fost angajat cu cîteva luni în urmă la Întreprinderea „Oțelinox” și i s-a dat un apartament cu trei camere, confort unu, pe care ocupă cu concubina sa, deși omul are un spațiu la Galați unde a lucrat pînă la venirea în Tîrgoviște și unde se află și soția sa, de care este despărțit. Faptul a fost sesizat de un membru al comisiei de repartizare a locuințelor de la Întreprinderea respectivă, care s-opusese din capul locului repartizarea acestui apartament lui Marcel Dumitriu, date fiind necesitățile și prioritățile întreprinderii. Lucrurile sînt clare: Oamenii care, conform legii, avea dreptul la astfel de apartamente a fost frustrați, pentru că cineva a necotit prevederile legale!

„Referitor la aceste audiențe, cont-nuă să ne relateze Florin Rădulescu: „Vă spunem că am încercat un sistem care să faciliteze cetățenilor un adevărat dialog cu noi. Astfel, fiecare a săptămîinii are prevăzute ore de audiență, primarul municipiului, Constantin Motoroiu primind cetățenii orașului și duminică”. „Mai ales duminică ne informa tovarășul Motoroiu, pentru că atunci omul este mai liber și nu nevoit să se învolască de la serviciu

„Gusturile nu se discută...”

Posibil, dar în nici un caz la târgul de mostre!

● O sugestivă etalare a coordonatelor nivelului de trai din România de azi ● În actuala ediție — modalitate inedită de sondare a opiniei consumatorului: consiliul reprezentanților cumpărătorilor

Duminică, 14 august, la Complexul expozițional din Piața Scintei, și-a deschis porțile TÎRGUL DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM — BUCUREȘTI 1977. Urișa expoziție, de peste 200 000 de articole — înfățișând într-un tablou vast și convingător preocupările neîntrerupte de a asigura căminelor noastre un grad ridicat de confort, corespunzător celor mai diverse gusturi — va sta la dispoziția publicului pînă la 11 septembrie a.c. Pe o suprafață de aproape 31 000 de metri pătrați, 14 pavilioane oferă rezultatele muncii susținute de transpunere în viață a Programului de îmbunătățire a producției și desfacerii bunurilor de consum. Diversitatea produselor, proporția ridicată de modele noi, grija evidentă pentru calitate și sporirea gradului de funcționalitate, precum și pentru estetica exponatelor probează responsabilitatea cu care producătorii de bunuri de consum s-au străduit să îndeplinească indicațiile date de conducerea de partid cu prilejul vizitelor în întreprinderile de profil, al expozi-

țiilor de lucru organizate de la închiderea celei de-a 7-a ediții a târgului pînă în prezent, precum și în cadrul vi-

Produsele industriei ușoare se dovedesc printre cele mai atrăgătoare

zitei efectuate la târgul de anul trecut. Întregul ansamblu constituie una din cele mai concrete expresii a importanței acestui sector al economiei — dovadă precuparea constantă pentru ridicarea continuă a standardului de viață al populației — în cadrul politicii partidului și statului nostru.

Nu mai industria ușoară prezintă la confruntarea cu marele public mai bine de 20 000 de modele, dintre care trei sferturi sînt noi. Cele 1 500 de modele de confecții — toate noi — au asigurată desfaceră în proporție de sută la sută.

Garniturile de mobilă expuse — peste 100 — arată că întreprinderea producătoare au folosit concluziile desprinse cu ocazia unor expoziții anterioare. Se simte orientarea activității de concepție spre o mai bună utilizare a spațiilor interioare, este vizibil un spor

de frumusețe în linia generală a garniturilor. Din păcate însă încă nu este predominant realismul producătorilor în ce privește raportarea proporțiilor de ansamblu ale mobilierului la dimensiunile reale — pe care cumpărătorul nu le poate modifica după gust! — ale încăperilor unui apartament obișnuit. Peste 2 000 de articole sînt prezentate în pavilionul rezervat industriei cosmetice și chimiei de uz casnic. Din multitudinea noutăților atractive notăm detergenții cu spumă reglabilă.

Cele peste 800 de exponate ale industriei electronice și electrotehnice — 100 din acestea sînt noi — arată și ele grija cu care se urmărește accentuarea confortului, a atributelor de modern și util în căminele noastre.

Rețin atenția de asemenea în mod deosebit de plăcut pavilionul destinat agriculturii și industriei alimentare, ca și exponatele pentru copii. De la articole alimentare și vestimentare pînă la o întregă lume de jucării, atenția acordată celor mici, nevoilor și ferici-

pitală, pe lângă cîte 150, pînă la 200 din fiecare județ. Oameni de toate profesiile, de toate vîrstele, reprezentînd nu numai o mare diversitate de gusturi dar și familii cu diferite niveluri de venituri își vor spune părerea și se va ține seamă de concluziile ce vor rezulta. Pe lângă aceasta, recenzorii special instruiți vor completa 70 000 de chestionare — consultînd publicul — care vor fi prelucrate operativ de Institutul pentru economia comerțului interior și turism, astfel încît concluziile vor parveni grupului de specialiști și reprezentanții ai cumpărătorilor încă înainte de începerea discuțiilor pentru contractări. Dacă mai adăugăm că unitățile comerciale județene au desfășurat și continuă să desfășoare pe raza lor de activitate o largă consultare a publicului prin expoziții locale și că se vor utiliza și concluziile opțiunilor cumpărătorilor din toate județele țării, avem imaginea reală a ceea ce numeam mai sus cea mai largă consultare cu publicul de pînă acum.

„Lumea copiilor” ademeneste și incintă un mare număr de vizitatori

rii lor, este probată cu migală, cu fantezie, cu dragoste.

În cadrul târgului, un mare număr de unități comerciale bucureștene vor desface produse expuse, astfel că tendința de cumpărare va fi testată direct, pe viu, încă în perioada de pînă la 11 septembrie. În toată această perioadă vor fi prezentate parade ale modei, se vor face demonstrații practice zilnic, aproape o mie de oameni vor fi amfitrionii bucușori de oaspeți ai marului public.

Ceea ce particularizează însă ediția a 8-a, din acest an, a târgului, ridicînd nivelul valorii efectelor ei practice, este faptul că ea se poate numi ediția celei mai reale, mai metodică și mai largi consultări cu publicul, de pînă acum. Constituit la indicația conducerii de partid, CONSILIUL REPREZENTANȚILOR CUMPĂRĂTORILOR va reuni 500 de membri numai din Ca-

Demne de toată aprecierea, eforturile organizatorilor — peste 7 000 de oameni au trudit cu discreție, cu fantezie, cu gust, pentru această sugestivă, splendidă etalare a coordonatelor nivelului de trai din România de azi — demne de toată aprecierea ziceam, aceste eforturi merită din plin încununarea așteptată, printr-o eficiență sporită în cadrul activității de contractare și, în ultimă analiză, prin îmbunătățirea continuă a producției și desfacerii bunurilor de consum.

Nu uitați: TÎRGUL DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM — BUCUREȘTI 1977 este deschis pentru public de la 14 august la 11 septembrie a.c. și poate fi vizitat zilnic între orele 10—18, iar duminica între orele 9—18.

DORIN GHERGHINESCU ■

cum se mai întîmplă, ca să-și rezolve o treabă urgentă. Ca să fim sinceri, numărul solicitanților a mai scăzut în comparație cu, să spunem, anul 1970. Primeam atunci cam patru mii de cetățeni pe an și nu vă mai spun cîte eforturi făceam ca să le rezolvăm tirgoviștenilor problemele. Firește, nu puteam însă în măsura în care o facem astăzi”.

Ne-am înscris apoi la audiențe la o întreprindere foarte solicitată. În general de cetățeni: întreprinderea judeeană de gospodărie comunală localivă tirgoviște. Mărturisim că n-am ales această întreprindere întîmplător, ci pentru că la primărie am întîlnit numeroase sesizări care priveau I.J.G.C.L.-ul, mai exact Exploatarea de gospodărie orășenească, cum stă scris la intrare. Ajunși aici, lucrurile au stat cam așa: la ora zeu după-amiază, ora la care trebuia să începă audiențele ținute în acea zi de inginerul Gheorghe Constantinescu, șeful șantierului construcții-montaj al întreprinderii, secretara nu știa nimic și se mira că tovarășul inginer n-a venit încă. Apoi a dat un telefon ca să-l anunțe că are audiențe. Peste un sfert de oră lucrurile nu se schimbaseră. Proape de ora trei și jumătate sosește inginerul-șef Dumitru Mușatescu care, fiind că așteaptă cineva la audiențe, mă invită la dînsul: „Ia spuneți, tovarășu’, cu ce problemă?” Îi spun. Omul mă privește zîmbind ușor și scoate re-

gistru de audiențe. Pentru că nu putem controla în ce măsură au fost rezolvate unele sesizări mai vechi, deoarece procesele verbale erau incuiate și angajații se aflau pe picior de plecare și pentru că la audiențe în afară de mine nu mai era nimeni (sesizări și reclamații există, însă sistemul audiențelor prezintă aici serioase fisuri, n.n.), îi propun inginerului-șef să notăm cîteva solicitări și să vedem concret, pe teren, cum au fost rezolvate. Așa am ajuns la cetățenii Cristea Vasilescu și Ion Moise, cărora în termenul promis li s-au montat sobele, E.G.O.T.-ul (adică Exploatarea de gospodărie orășenească Tirgoviște) ținîndu-se de cuvînt. Tot așa am ajuns și la familia Gheorghe Gheorghită care sesizase că îi plouă în casă. La ultima adresă popasul nostru este mai lung. „Vai de capul nostru, ne întîmpină soția reclamanțului, cîte am pătimit cu casa asta. Prima reclamație am făcut-o în 1968. Au venit niște lucrători, ne-au pus niște carton gudronat și după un timp a plouat din nou. Iar am reclamat, au venit alții, la întreprinderea cu pricina s-au schimbat directorii, ne-au mai pus carton și tot degeaba: ploua. Ultima reclamație am făcut-o în iunie. A venit cineva și a aruncat niște smoală care nici pînă azi nu s-a întărit, de s-a făcut scara neagră și o băgăm și în apartamente, dar întîmplarea face că de atunci n-a mai plouat. Priviți însă

cum arată pereții! Nouă cine ne suportă paguba?” Într-adevăr, pereții arată jalnic. Pătați, cu tencuiala căzută. Aspectul lor nu se apropie cîtusi de puțin de ceea ce am văzut la blocul 51 din strada Melodiilor. Nu numai în apartamentul Iolandei Tuțulea care reclamase situația, dar în tot blocul. În aproape toate apartamentele și în casa scării. Imagine de coșmar, cu pereți uzi și innegriți de vreme și neînngrijire, cu tencuiala căzută, cu mari fisuri și degradări datorate instalațiilor sanitare prost executate, cu apă care și astăzi curge mai ușor pe scară decît prin robinete. Situația acestui bloc este destul de ciudată. A aparținut grupului de șantiere Tirgoviște, apoi a trecut la E.G.O.T. și ulterior din nou la grupul de șantiere. După aspect însă nu-i al nimănui, dar firese, după spusele inginerului-șef, ar trebui să fie al întreprinderii de gospodărie, adică al întreprinderii pe care o conduce! O situație asemănătoare, dacă nu mai gravă, deoarece este în joc soarta unui număr de ceva mai mult de două sute de apartamente, întîlnim în microraioul șase. Intrăm astfel în apartamentul 17 din blocul 21 B, unde igrasia nu poate fi alungată deocamdată. „Am încercat tot felul de soluții, afirma Dumitru Mușatescu. Acum beneficiem de ajutorul INCERC-ului care ne-a oferit o soluție originală și așteptăm să vedem cît este de eficace”. Totodată așteaptă

și locatarii, adăugăm noi, și încă în condiții de sinistrați după inundații.

De fapt, micul nostru raid la cîteva dintre solicitanții întreprinderii tirgoviștene a plecat de la audiențe. Și, ca să fim sinceri, deși aceste dialoguri cetățean-întreprindere suferă în ceea ce privește organizarea (de pildă, am remarcat că pînă și șefii de birou țin audiențe, nu doar organele de conducere ale întreprinderii, cum prevede legea, n.n.), totuși I.J.G.C.L.-ul face eforturi însemnate ca să-și onoreze obligațiile. Dovadă, faptul că inginerul-șef este cunoscut de cetățeni ca un „cal breaz”, ca să respectăm propria-i afirmație. Și nu numai din audiențe, ci de la fața locului. „Stăm de vorbă cu foarte mulți cetățeni, ne spune în încheiere inginerul-șef, dar pe mulți nu-i mai înregistrăm în caietul nostru de evidente. Cunoaștem situația din absolut toate cartierele, dar nu reușim să facem întotdeauna față solicitărilor”. De fapt, zicem noi, o evidență strictă a sesizărilor, deci un regim de audiențe eficient pentru cetățean și nu numai discuții la fața locului, care de multe ori sînt întîmplătoare, ar ajuta mai mult întreprinderea respectivă să rezolve nevoile cetățenilor. De unde se vede că deocamdată audiențele sînt tratate cu superficialitate la E.G.O.T.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Nu e deloc ușor, dar fiind vorba de a forma oameni, oamenii nu se dau bătăuți

„Nu e deloc ușor să le faci educație acestor tineri — spune tovarăsa Gabor Rozalia, secretara de partid a întreprinderii de tricotaje „Someșul“ din orașul Cluj-Napoca, referindu-se la noii repartizați în producție: Borșan Liviu și Hodină Olga. Am avut și s-ar putea să mai avem multă bătaie de cap cu ei. De când au venit în întreprindere mă ocup de ei la fel sau poate chiar mai mult decât de propriii mei copii“.

E într-adevăr dificil să ciștiți de partea vieții și societății un om crescut la întimplare, respins de propria sa mamă. (recăsătorită și devenită între timp mamă a încă doi gemeni), cum e cazul lui Borșan Liviu. „Nu vreau să știu de el nimic!“ a exclamat această mamă nefericită când Gabor Rozalia i s-a adresat într-o seară, îngrijorată de absențele repetate ale noului încadrat în muncă.

A fost găsit pînă la urmă, după chinuitoare căutări la nenumărate adrese, mahmur din cauza nopților de vagabondaj și beție, dormind, aproape de prînz, în cea de-a cincea zi a dezertării sale de la muncă, de către tovarăsa Gabor Rozalia. A fost aspru criticat în comisia de disciplină și sfătuit să nu repete viața de noctambul care l-a dus la condamnare. I s-a găsit o gazdă, undeva pe Calea Turzii, la numărul 10, i s-au împrumutat chiar bani de cantină, a primit în dar un ceas deșteptător ca să nu mai întîrzieze. „Și iată — spune tovarăsa Gabor Rozalia — sînt cîteva săptămîni de cînd lucrează fără absențe, de cînd ni se pare, a devenit un om întreg“.

Cu Hodină Olga lucrurile s-au complicat din cauza navetei. Fata asta nostimă, de 17 ani, eliberată din școala de reeducare și calificată în industria textilă, locuiește la Dej și face zilnic zeci de kilometri spre întreprindere și

de la întreprindere, cu trenul. I s-a procurat un abonament pe căile ferate. În primele zile a lucrat bine, temeinic, ușor stingherită printre colegile de muncă, apoi a lipsit consecutiv cîteva schimburi. Colegele au anunțat că e bolnavă. Gabor Rozalia s-a interesat la cabinetul medical de soarta noii angajate dar de acolo i s-a răspuns că nu există nici un „caz“ cu numele de Hodină Olga. Fapt pentru care, secretara de partid, împreună cu locțiitoarea secretarei de partid și cu președinta de sindicat din întreprindere s-au urcat într-o dimineață în mașină și au descins în Dej, la adresa sus-numitei. A fost găsită dormind la orele 11, într-o dezordine de infern, reclamată, pe rînd, violent, de toți vecinii, pentru deingrjolada morală în care se complăce, pentru scandalurile care se iscă sub ferestrele lor, zi și noapte, din cauza mulțimii lor colțoate. Cele trei femei, cele trei tovarășe de muncă, au trimis-o pe Hodină Olga la muncă, adică în schimbul de după-amiază, au descins la Consiliul Popular, la sindicat și la miliție, cerînd sprijinul tuturor în supravegherea „copilului lor adoptiv“ și în perfectarea unui schimb de domiciliu, cel puțin temporar, din Dej în Cluj-Napoca, eventual în căminul de nefamilisti al întreprinderii. Acestea au fost ultimele absențe înregistrate de Hodină Olga, reprimată în întreprindere după zile și nopți de uitare de sine, smulsă (în mod terapeutic) din plasa de păianjen a relațiilor obscure, de la Dej, din amintirile urite de fată rămasă devreme fără părinți și prin viața căreia mulți oameni au lăsat ușile vralște fără să dea bună ziua.

Garanția că acești tineri vor redeveni cetățeni demni de respectul nostru prin ei înșiși, prin munca și prin viața lor, o constituie exemplara atitudine a tovarășilor de muncă din întreprindere și în mod special a comunistilor de felul tovarăsei Gabor Rozalia, față de viitorul lor de oameni.

Procesul reintegrării e îndelungat și complicat. Multe din destinele celor supuși reeducării sînt confuze și neclare. Dar oamenii au înțeles unii mai repede, alții mai puțin, că trebuie să ia atitudine, cu mai multă responsabilitate civică față de ceea ce poate să tulbure sau să stînjenească climatul

nostru de muncă, de viață. Nu mai avem dreptul să ridicăm din umeri și să ne facem că n-am văzut sau n-am auzit, cînd lîngă noi se petrec fapte antisociale sau, în orice caz, abateri de la normele de conduită cetățenească. Iată cîteva momente semnificative pentru evoluția atitudinii opiniei publice în acest sens.

Un cetățean observă că într-una din casele de pe strada Roosevelt din Cluj-Napoca s-a strecurat un individ dubios. E ziua în amiază mare. Cetățeanul mobilizează trecătorii și-l urmărește pe hoțul care a sărit pe fereastră încercînd de lucruri furate, pînă în parcul Caragiale, unde îl oprește, îl legitimează anunțînd între timp și miliția. Hoțul este unul din cei cărora li s-au dat șansa de a se reintegra în colectivitate dar care refuză să muncească și se numește Torday Gheorghe. Am reținut din rîndul celor care au stopat această cursă periculoasă numele cetățenilor Todea Augustin și Istrate Teodor, nu atît pentru calitățile de adevărați cascadori dovedite în urmărirea celui care încercase să scape prin fugă, ci pentru totul altceva, pentru ceea ce numim spiritul civic, vigilența și atitudinea cetățenească promptă.

Și ei, ca și ceilalți cetățeni, eroi ai acestei întîmplări, puteau, cum insinua unul dintre mai tîrziu martori atrași acolo de curiozitate, să-și vadă de drum, de treburile lor, adică să nu se bage, să nu se încumete, fiindcă, e adevărat și asta, nu cunosti dinainte nici reacția, nici puterea celui pe care trebuie să-l pui la punct. „Nu, nu putem să fim nepăsători“, a venit replica pe mai multe voci, cu aceeași remarcabilă promptitudine.

Paznicul Balogh Martin observă și el mai multe zile la rînd niște cetățeni care se retrag încercați de alimente și băuturi în apropierea locului său de veghe. Oamenii mîncîncă, beau, vorbeau zgomotos sfidînd liniștea publică. Aude că în cîteva nopți la rînd a fost spartă și prădată ghereta cooperativei „Ardeleana“ situată în Obor, unde veneau muncitorii să mîncească mititei, grînași cu muștar, stînd în picioare și cărbîndu-se să se reîntoarcă în schimb. Judecarea așa cum trebuie să judece orice om. Și din proprie inițiativă intră noaptea în cercul „spărgătorilor“ care fac chiolhan în aer liber pe seama cooperativei, „mîncînd fără muncă“. Doi

dintre ei reușesc să fugă. Unul rămîne însă prins de guler. E Vigh Iuhas Martin, un novice în materie, corupt de fugarii care erau în recidivă: Nagy Cornel și Vincze Iosif, și care au refuzat să se prezinte la locurile de muncă repartizate. Miliția le-a dresat proces verbal. „Da, sigur, mărturisesc apoi cu moarte cel care avușese îndrăzneala să strice cheful unor întîrziiați pe drumul spre demnitate, nu se aflau în perimetrul de care răspund, dar de cînd răspundem cu toții.“

Un minor, pe numele său Birteș Andrei de pe strada Zriney nr. 7, și un tînar eliberat din casa de copii Prundu Birgăului, în vîrstă de 19 ani, care răspunde la chemarea de Cămăraș Anton, spre deosebire de alții ca el care au început să muncească, să devină oameni, continuă să vagabondeze furînd din magazine, sparg felinare, dau cu pietre după cîini și se retrag să doarmă prin subsoluri, prin pivnițe. Primul, scăpat din vedere de niște părinți care nu se înțeleg în materie de cod pedagogic (!), celălalt, plecat de la Casa de copii la întîmplare (!), adică fără îndrumare atentă și fără orientare spre un loc de muncă și supraveghere. E vorba, se pare, de un inexplicabil caz de formalism, de nereșterea a procedurii stabilite asupra căruia reținem atenția organelor în drept. Murdari, șifonați, fumînd, bînd și distrîndu-se la voia întîmplării prin cinematografe de cartier, cei doi tineri nu puteau trece neobservați. I-au băgat în seamă mai întîi locatarii din Calea Turzii nr. 1. Îngrijorați de soarta lor, descoperindu-i mereu în pivnița casei — oamenii i-au întrebă cine sînt, ce vor, unde le trăiesc părinții și, chibzînd la soluții, au acționat firesc, omeneste. Birteș Andrei a fost predat părinților, care, sperăm, de data aceasta, după severa admonestare ce li s-a făcut, vor găsi o metodă pedagogică comună pentru reeducarea fiului lor. Cămăraș Anton a fost încadrat la Uzina mecanică unde muncește să obțină o calificare. Întîlnindu-se peste ani și ani își vor zîmbi probabil stînjeții în amintirea acestor rătăcirii din care i-a trezit la realitate, la viața demnă, opinia publică! Forța care, acționînd în formarea și educarea oamenilor, le dă acestora prilejul de a-și descoperi calități deosebite.

A. ULMEANU ■

O anchetă dată peste cap

Adevărul e că nu totdeauna o anchetă iese așa cum își închipuie la început reporterul (sau cum o dorește reclamantul). Dar să intrăm în subiect :

„Subsemnata Deli-Iorga Marcela Lucica, născută în anul 1959, luna august, ziua 19, domiciliată în Constanța (...) sînt orfană de tată din anul 1972, cînd tatăl meu a decedat în urma unui neoplasm hepatic. În anul 1975 am primit o moștenire de la matusa tatălui meu, fiind singura beneficiară a moștenirii (...) În urmă cu doi ani, mama mea, Deli-Iorga Alexandrina îl aduce în casă pe numitul Olaru Vasile. Acesta fiind căsătorit și cu doi copii, divorțează și obține hotărîrea judecătorească de divorț în anul 1976. Odată cu venirea lui în casă au început scandaluri și certuri la care într-un mod mai mult sau mai puțin direct eram obligată să iau parte. În general certurile erau declanșate de același mobil: banii !! Mama mea a scos circa 25 000 de la C.E.C. pentru a-l mulțumi pe numitul Olaru Vasile. Menționez că în momentul primirii moștenirii mama mea a fost numită curator tutelar pînă voi împlini vîrstă de 18 ani. În luna septembrie a anului 1976 mama mea împreună cu numitul Olaru Vasile au început să exercite o serie de presiuni morale și fizice asupra mea (Marcela ne trimite și un certificat medicolegal atestînd primirea unor lovituri — n.a.) pentru a fi de acord cu scoaterea banilor de pe C.E.C.-ul meu, reprezentînd contravaloarea moștenirii. (...) Anul acesta, respectiv 1977, voi deveni majoră, de aceea au început să mă bătă, să mă dea afară din casă, să nu-mi mai dea de mîncare, doar, doar își vor atinge scopul. Pe data de 21 iunie a.c. am fost bătută de numitul Olaru Vasile, în urma loviturilor primite fiind dusă de urgență la spital pe data de 22 iunie, cu diagnosticul de dischinezie biliară cauzată de lovirea ficatului cu un corp dur. La ora actuală sînt într-o stare disperată (etc., etc. — n.a.)... Nu vreau să-mi publică scrisoarea în „Flacăra“ decît dacă cre-

deți că este necesar. Vreau în primul rînd DREPTATE“.

N-am reprodus totuși decît cel mult jumătate din textul scrisorii primite cam acum o lună de la elevea constanțeană Deli-Iorga Marcela. Scrisoare corect scrisă, cu patos și chiar cu o anumită candoare. Extrem de impresionabilă. Dar, din păcate, extrem de subiectivă totodată ! Iată ce am aflat după vreo trei zile de alergătură.

Familia Deli-Iorga n-a fost decît mult prea scurt timp o familie fericită. Alexandrina, soția tehnicianului agronom Lucian Deli-Iorga, a intrat repede în aprige conflicte cu mama-soacră, în timp ce fetița dinșilor, Marcela-Lucica, se trăgea mai înspre tată, care susține că i-a fost un mare prieten. Cînd Lucian Deli-Iorga a decedat, Marcela nu și-a revenit luni de zile. I se părea că toți cei din jurul ei poartă o imensă vină. În starea de spirit în care se găsea, lucrurile care au urmat n-au putut fi înțelese de Marcela cu detașare. Avea dealfel numai vreo 14-15 ani, iar o mamă care încerca „să-și refacă viața“ i-a apărut pe loc ca o străină, o dușmană. Mai întîi s-a ivit soțul dinții al Alexandrinei Deli-Iorga, care între timp însă se căsătorise, apoi „numitul“ Vasile Olaru, om de 47 de ani azi, șef de tură într-unul din silozurile portului Constanța. Cu o mamă care se apropie de 40 de ani, bolnavă de tensiune și care dorește bineînțeles să se recăsătorească, și un concubin care a părăsit doi copii, Marcela s-a înstrăinat tot mai mult de casa în care locuiește. Nu-i deloc o fetiță nedescurcăreață, ba dimpotrivă. Apoi a venit chestiunea cu moștenirea (în jur de 37 000 de lei) și de atunci Marcela se simțea în al nouălea cer. Numai că de bani nu se putea atinge fără consimțămîntul mamei sale. Nu-i mai puțin adevărat că nici Alexandrina Deli-Iorga nu putea scoate un ban de pe C.E.C. fără aprobarea Marcela. Dar nici nu avea de gînd, pînă nu și-a dat seama că fetiței sale numai la moștenire îi este gîndul. Marcela se îmbolnăvește de hepatită. Face

apoi o recădere, lipsește foarte mult de la școală. Pierde un an, neprezentîndu-se la corijență ! Susține nu o singură dată în fața mamei că are de gînd să se lase de tot de școală și să-și găsească undeva un serviciu. Atunci mama propune să depună banii de pe C.E.C. drept avans pentru cumpărarea unui apartament proprietate personală, pe numele Marcela. Numai pentru ca să-și ia gîndul de la bani, să se țină de învățătură... Marcela mai primește și o pensie de ajutor social din partea statului, circa 700 de lei pe lună, bani pe care îi consideră a fi o sumă perfect acoperitoare pentru întreținerea sa. Alexandrina Deli-Iorga și Vasile Olaru încep de la o vreme să-și dea seama de drumul pe care apucă fetița „lor“ și vor să găsească mijloacele cele mai bune pentru a o îndrepta. Nu-i însă decît prea tîrziu — Marcela a cunoscut și un anume Viorel V., băiat de 25 de ani și cu antecedente penale pentru trafic de valută, căruia probabil că banii Marcela îi surd și are de gînd să facă orice pentru a-i obține. Anul acesta Marcela Deli-Iorga ar fi trebuit să dea examen pentru admiterea în treapta a doua de liceu. Nu s-a înscris la examen ! Chiar anul în sine l-a absolvit extrem de greu, fiind adusă la școală mai mult cu forța de colegi, la rugămintea profesorilor.

Lucrurile însă nu sînt așa de complicate pe cît par. Trîind într-o familie dezbinată, apoi cu o mamă care încerca „să-și refacă viața“, Marcela n-a avut niciodată exemple prea bune de urmat. La școală în care a învățat, Liceul industrial numărul 1 din Constanța, atît directorul Alexandru Buciu cît și alți profesori cu care am stat de vorbă, Ioana Mitran (dirigintă) și Silvia Andrei (profesoară de fizică), cunosc în general problema. Știu între altele că ar fi vorba de o moștenire, că fata pare oarecum dezorientată, derutată. În catalog există multe absențe, dar majoritatea motivate în vreun fel, există medii de 8,75 și medii de 4,50 (deși la același obiect de învățămînt, româna de exemplu) și media generală de absolvire a clasei a X-a de 6,86. Atît directorul cît și diriginta clasei îmi vor spune simplu, ca și cum cel mai simplu lucru din lume ar fi să rostească : „Fata era inteligentă, temerară, cam impulsivă și fără respectul vîrstei. În orice caz, pe

noi ne-a depășit problema sa familială !“ Sublinierea îmi aparține. Deci, multă vreme fără sprijin din partea familiei, apoi fără nici un sprijin din partea școlii (chiar să nu se fi găsit nici o soluție ?), unde și în cine găsește Marcela „sprijin“ ? În anturajul altor tineri dezorientați, în compania celor de teapa lui Viorel V., în nopțile pierdute și în boemia atît de nocivă mai ales pentru o minoră. Cînd Marcela fuge pentru prima oară de acasă, adăpostindu-se temporar la bunica sa, „părinții“ intră în derută, încercînd să o aducă pe alt drum. Ruptura e însă definitivă. În fine, în starea de spirit în care se găsește, scrie o scrisoare în cea mai mare parte mincinoasă la revista „Flacăra“. În fața confruntării mărturisește doar jumătate din adevăruri, simțindu-se pe mai departe o ființă persecutată, neînțeleasă, gînd nici în ceasul al 12-lea cît de novată se află în fața ei însăși, cel puțin în egală măsură cu mama și concubinul ei...

Așadar, o viață, un destin tînăr aflat în primejdia de a porni strîmb, săvîrșind pași care vor fi regretați mai tîrziu. Marcela Deli-Iorga s-a aflat tocmai în cea mai grea perioadă a adolescenței față în față cu lucruri pe care n-a putut să le accepte : imoralitatea mamei, compromisiul concubinajului, lipsa unui tată „legal“ și așa mai departe. Judecînd astfel lucrurile, Marcela ar putea avea aproape scuze pentru reacțiile ei. Nu însă și pentru ceea ce a făcut în continuare. Căutînd ieșirea din această situație, înstrăinîndu-se de casă, și-a pretins o independență ce nu-i servește și nu-i poate servi evoluția firească a vieții. Aici ar fi trebuit să intervină mai eficace școala, colectivitatea, prietenii. Este ceea ce, din păcate, în cazul Marcela, nu s-a întîmplat. Deocamdată.

Am părăsit Constanța și ancheta cu pricina cu un gust amar, de neîmplinire. Deși ne-a indus în eroare cînd ne-a scris, Marcela Deli-Iorga n-a fost în stare să-și recunoască vina ei nic în clipa despărțirii. Practic, n-a înțeles cum și în ce fel greșește, sau n-a vrut să înțeleagă. Dar oare cei din preajmă ei înțeleg măcar acum în ce constă greșeala lor față de această fată ?

DUMITRU GRAUR ■

Cititorii ne sesizează

Zilele acestea întregul neam românesc sărbătorește împlinirea a 60 de ani de la eroicele lupte de la Mărășești, locul unde mii de ostași români au apărut cu pieptul lor glia strămoșească. Printre acești bravi eroi au fost și ostași din comuna mea, Silistea Crucii, județul Dolj, în amintirea cărora s-a ridicat în centrul comunei — ca de altfel în multe localități din România — un monument pe care stă scris numele lor. Acest monument din marmură a avut în virful său un vultur de bronz, simbol al biruinței ostasului român asupra dușmanului. De foarte mulți ani acest vultur a fost luat de pe monument fără nici o justificare, în prezent monumentul arătând ca o statuie neîncheiată, fiind supus deteriorării. Intrucât este vorba de un simbol al vitejiei ostașilor români care s-au jertfit pentru apărarea locurilor natale, ar trebui ca edilii comunei să caute o soluție pentru restaurarea acestui monument (Ion Văduva, Petroșani).

Mă numesc Dereckei Iosif și locuiesc în municipiul Baia Mare, bulevardul București, bloc 34; m-am hotărât să revin asupra scrisorii adresate redacției împreună cu locatarii blocului nostru în cursul lunii aprilie a.c. Delegații O.J.C.V.L. Baia Mare s-au deplasat — în urma adresei dv. — în apartamentele noastre luând act punct de existență sau inexistența deficiențelor arătate în scrisoarea noastră. A urmat o vizită a specialiștilor, însărcinați cu remedierile, timpurii, zidarii, din partea T. C. Maramureș, care în măsura posibilităților și dotării au remediat unele defecțiuni. Personal sint nemulțumit de calitatea reparatiilor efectuate la unele cazute — din cauza ieșirii suruburilor de lemn — a căror reparare s-a făcut cu metode ce nu asigură durabilitate, ci numai funcționalitate momentană; eu, nefiind specialist, nu mai pot contesta calitatea lucrării decât după ce uile vor cădea din nou. Una a și căzut deja. Ne dau probleme în continuare inundările provocate de deficiențele izolației de pardoseală a grupurilor sociale. Nu s-a soluționat problema antenei comune. Și, în sfârșit, revin asupra celei mai arzătoare probleme care ne nemulțumeste: desi am trecut 3 luni de la data verificării, făcute în urma scrisorii noastre, nu s-a predat încă ascensorul, fiind nevoie să urcăm etajele pe jos.

Joi, 28 iulie a.c., împreună cu fiul meu Gheorghe I. Trifan, din Reșița, ne-am prezentat cu autoturismul la „Dacia service“ din Bacău la ora 9 a.m. pentru a-i schimba o bucsă care costă la pret oficial suma de opt lei. De serviciu era recepționar tov. Mircea Apostolescu, care ne-a făcut comanda. După două ore de așteptare ne-a anulat-o sub pretext că nu se găsește bucsă în magazie. După multe insistențe, tot dinsul ne spune că va merge pe la băieții de prin ateliere și poate o să găsească o bucsă. Într-adevăr după trei ore de așteptare și între patru ochi îi înmănează fiului meu o bucsă cerind suma de 60 lei și condiționând să meargă în altă parte pentru a monta piesa. Apoi ne amină după ora 15 când se schimbă muncitorii din ateliere. După ora 17 se prezintă un muncitor cu cheile pentru a primi autoturismul ca să-l monteze acea piesă, o face într-o jumătate de oră. O zi pierdută, deci, foame și oboseală, plus 127 lei în loc de 75 cit ar fi fost normal (Ioan Trifan, Roman, Neamț).

Vizitând diferite orașe ale țării — Cluj-Napoca, Oradea, Timișoara — m-am convins de utilitatea autotaxării pe mijloacele de transport în comun. Am citit în Flacăra din 30 VI a.c. despre introducerea experimentală a procedurii și la București. Tocmai de aceea nu înțeleg de ce nu se introduce această formă modernă și la Arad, de vreme ce ea și-a dovedit eficiența. Nu e vorba numai de creșterea rentabilității economice și a vitezei de circulație; prin autotaxare se pot elimina situațiile neplăcute cind pasagerii care se urcă la „coborire“ trimit banii „din mină în mină“ pentru cumpărarea biletului, deranjându-i pe ceilalți. Dealtfel, biletele bloc pentru autotaxare au apărut acum câteva luni și la Arad, dar taxatorii au rămas (Iuliu Lucaciu).

Delta Dunării, adevărată perlă turistică a țării noastre, este vizitată în aceste zile de numeroși turiști. Din păcate, însă, transportul cu navele prin deltă nu este întotdeauna cum ar trebui, punând la grea încercare răbdarea excursioniștilor. Iată, de pildă, un fapt petrecut marți, 9 august.

De la Mla 23 sat, conform programului afișat, trebuia să plece la ora 6 dimineața, spre Crișan, nava rapidă Vatra Dornei. Vasul a sosit, însă, cu 40 de minute întârziere și nu mică a fost surprinderea pasagerilor cind au fost anunțați că Vatra Dornei nu va mai opri la Crișan (cum era în program), ci va merge direct la... Tulcea. O parte dintre excursioniștii au rămas pe mal, cei mai mulți, însă, au urcat, dorind să ajungă la Tulcea. Coman-

Vă trimit o fotografie reprezentând Spitalul de recuperare Brădet-Băi din județul Argeș, încă o nouă expresie

a grijii partidului și statului nostru pentru sănătatea oamenilor muncii (Prof. Ion Arion, Aleșd, Bihor).

dantul navei, Ichimov Ivli, și-a numărat pasagerii (vreo 60), le-a luat cîte 30 de lei (fără să le dea bilete) — costul călătoriei pînă la Tulcea — și după ce a străbătut citeva canale a oprit vasul pe motiv că s-a defectat, pasagerii urmînd să-și continue drumul cu o cursă obișnuită, la care biletul ar fi costat doar 12 lei. Cererea justificată a pasagerilor de a primi bilete de călătorie s-a izbit de răspunsurile nepoliticoase, jignitoare ale comandantului Ichimov Ivli care a emis pe loc două bilete colective de cîte 25 de persoane, cu care noi, călătorii, trebuia să cerem la Tulcea „tot ce vreți, cît tot n-o să primiți nimic înapoi“. Ne întrebăm ce o fi „primit“ comandantul navei (în afară de ce și-a oprit singur) în urma reclamației făcute de călătorii ajunși cu chiu cu vai la căpitănia din Tulcea. (P. Henț, București).

Șoseaua Vitan-Birzești, pe porțiunea între șoseaua Olteniței-șere Vitan, pe distanța de circa 1 kilometru, este într-o stare de nedescris. Această șosea este singura cale de legătură între șoseaua Giurgiului, Berceni, Olteniței, șoseaua dinspre Giurgiu pe care trec mașini ale T.I.R.-ului din Bulgaria cu direcția Colentina-Constanța, Ploiești, Brașov, Oradea spre Ungaria. Această șosea face legătura între zona industrializată Berceni, Giurgiului, Balta Albă și platforma 23 August.

telor ce vin de la bucătării și băi. Închizînd aceste spații cu gard metalic și sub cheie, intervenția noastră sau a instalatorului, dacă situația ar solicita-o, a devenit imposibilă. Nu știm dacă organele sanitare și-au dat avizul pentru amenajarea spațiilor de depozitare în subsolul blocului nostru, cei doi sefi de unitate ai braseriei susțin că există, considerăm însă că este absolut necesar să avem o cale de acces la instalațiile din subsolul tehnic, pentru a putea interveni la orice oră cind situația o cere (Din partea Asociației locatarilor „6 Martie 2-6“ Oradea, strada 6 Martie nr. 4, semnează un număr de 18 cetățeni).

Mă numesc Ion Teodorescu, locuiesc în București, Calea Plevnei 104, sector 7. La 16 iunie a.c., cu chitanța nr. 021778 am achitat la Oficiul 58 un abonament „Flacăra“ pe trimestrul 2, acesta trimițînd comanda 2569 către Oficiul 12 care deservește Calea Plevnei. Am așteptat revista. Au trecut o săptămînă, două, dar „Flacăra“ nu mi-a venit nici după a treia săptămînă, cind am fost nevoit să iau legătura cu tovarășa Jeni Scărlătescu de la Oficiul 12. Aceasta ne-a trimis la Oficiul 1 — spunînd că acesta ne va trimite publicația; Oficiul 1 m-a trimis însă din nou la Oficiul 12, și uite așa nici pînă astăzi nu am primit revista pentru care am plătit abonamentul.

Mă numesc Mihai Ion, domiciliu în strada 30 Decembrie nr. 10, sectorul 4 București, matematician la Centrula Industrii poligrafice din Piața Științei nr. 1, vă aduc la cunoștință următoarele: sint posesor al contractului de construire nr. 745/I încheiat cu ICVL București la 10 octombrie 1975. Obiectul contractului îl reprezintă apartamentul nr. 84 de la blocul 10 din Calea Dorobanți nr. 135-145. Apartamentul meu format dintr-o cameră are vederea în spatele clădirii, deasupra terasei pe care o formează mezaninul. Luni, 1 august a.c., am aflat cu surprindere de la șeful șantierului că pe această terasă, în fața ferestrei mele, la o distanță de 1,5 metri, se va construi casa troliului pentru ascensorul de marfă al magazinului de la parter și mezanin. Această construcție va împiedica iluminarea și aerisirea naturală a apartamentului meu, iar instalația liftului va polua sonor nu numai locuința mea, ci și pe cele învecinate. Menționez că nu am avut cunoștință de această construcție la contractarea apartamentului și consider ilegală și abuzivă executarea acestei anexe fără a se ține seamă de necesitățile firești ale locatarilor: lumină și aer.

Legătura dintre aceste zone se efectuează cu traseul liniei I.T.B. 102 și 102 barat, mașini marca Ikarus, importate din Ungaria, pe care I.T.B. este nevoită să le scoată din circulație la intervale dese din cauza unei uzuri premature. Oare care este termenul de exploatare al unei căi de circulație, deoarece pe această porțiune nu au fost văzute echipaje de întreținere și reparații în ultimii patru-cinci ani? Chiar nu se poate lua nici o măsură pentru a rezolva această stare deplorabilă a șoselei așa-zise nod de legătură foarte important pentru Capitala noastră? (Nicolae Popa, București).

Noi, locatarii blocului A 1 din Oradea, strada 6 Martie nr. 2, vă aducem la cunoștință următoarele: locuim într-un bloc cu nouă etaje, construit pe drumul european 15, în apartamente proprietate personală. La parterul blocului este amenajată braseria „Parc“, care încă de la deschidere ne-a provocat o serie de necazuri. În ultimul an acestea creîndu-ne o stare de permanentă neliniște. Această unitate și-a amenajat în subsolul tehnic — precizăm: subsolul tehnic — spații de depozitare pentru mărfuri alimentare și alte materiale gospodărești îngrădindu-ne cu gard metalic robinele de apă de la intrarea în coloanele principale de la bucătării și băi, precum și gurile de desfundare a conduc-

Semnale critice recepționate

Am primit de la Uniunea județeană a cooperativelor de consum Ilfov: în legătură cu articolul: Acțiunea „Hanul Vlăsiei“, publicat în revista „Flacăra“ nr. 23 din 9 iunie a.c., în care se arată nereguli la unitatea noastră reprezentativă „Hanul Vlăsiei“, săvîrșite de șeful unității Ion Tudorache și barmana Popescu Preda Mihaela, nereguli constatate de către tov. locotenent major de miliție Costică Voicu, vă comunicăm următoarele: La apariția articolului am procedat la verificarea unității sub toate aspectele și lucrătorii vizajați au luat de îndată măsuri, pentru punerea unității la punct cu privire la curățenie și aprovizionare. Această situație bună a fost reținută la controalele noastre repetate și chiar la controalele inopinate făcute de forul nostru tutelar, Centrocoop. Neavînd un proces verbal de constatare încheiat de către tov. locotenent major Costică Voicu sau vreo altă sesizare din care să reiasă că acești lucrători incorrecți au fost puși sub urmărire penală, nu am putut lua măsuri disciplinare împotriva lor.

În articol se arată că tov. locotenent major a ridicat toate documentele unității și le verifică, în funcție de cele constatate vom lua de îndată măsurile legale. Nu se confirmă nici relatarea din articol că barmana Popescu Preda Mihaela „are un cazier extrem de bogat“, întrucît din certificatul de cazier judiciar nr. 7919/517913 din 23 iunie a.c. eliberat de Inspectoratul General al Miliției rezultă că aceasta nu are nici o condamnare penală. Dealtfel această lucrează în sectorul de alimentație publică din anul 1969 și pînă în prezent, la controalele efectuate de toate organele competente, nu ne-a sesizat despre abaterile săvîrșite. Tudora Vlad nu figurează ca angajat la restaurantul „Hanul Vlăsiei“ și nu am cunoscut că aceasta a lucrat ca angajată neoficial. Așteptăm rezultatul constatărilor făcute de tov. lt. major Costică Voicu; după ce va verifica documentele ridicate, în funcție de acest rezultat vom lua măsuri disciplinare împotriva celor vinovați. Vom continua să urmărim activitatea lucrătorilor din această unitate și în caz că vom constata abateri, vom lua măsuri severe de sancționare. (Semnează, președinte I. Purcăreasa și șef birou personal D. Simionescu).

Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-14, iar luni, marți și miercuri între orele 10-18.

Am fi recunoscători corespondenților noștri dacă unele din scrisorile lor, de la caz la caz, le-ar însoți cu fotografiile care să ilustreze cele semnalate. Evident, numai în condițiile cind o pot face fără eforturi speciale.

„FLACĂRA“ nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

Grup de învățatori pensionari — Constanța. Ne-am informat pentru dv. la Ministerul Educației și Învățămîntului și am aflat că: potrivit instrucțiunilor M.E.I. nr. 101145/970 gradele didactice obținute înainte de reforma învățămîntului din anul 1948 au putut fi recunoscute sau atribuite și cadrelor didactice pensionare care au fost însă încadrate temporar în învățămînt. Pentru educatoarele și învățătorii pensionari care au obținut gradele II și I înainte de reforma învățămîntului și care au fost angajați pentru o anumită perioadă în funcții didactice, deciziile de retribuire corespunzătoare gradului recunoscut au fost emise de inspectoratele școlare județene.

Ion Toma — București. Ni s-a comunicat că vi s-a atribuit locuință din fondul locativ al I.S. Flacăra Roșie.

Dumitru Păduraru — Fălticeni. Cumnata dv. despre care ne-ați scris a fost luată în evidența medicului neurolog din localitate și în funcție de evoluția bolii va fi internată într-o clinică de specialitate.

Mihai Cocuz — București. Cooperativa de producție meșteșugărească „Artă și precizie“ ne-a comunicat că vi s-a trimis o

adresă prin care ați fost chemat să vă prezentați cu ceasul pentru remedierea defecțiunilor dar că... dv. nu v-ați prezentat. Care-i adevărul?

Mihai Roșca — Simeria. Așteptăm răspuns de la Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții. De îndată ce îl vom primi vă vom anunța.

Smaranda Florea — Ploiești. În județul Prahova există două școli ajutoare: o școală pentru băieții la Filipești și o școală pentru fete la Ploiești. Pentru a vă putea înscrie fiul, este necesar să vă adresați Comisiei pentru ocrotirea minorilor care funcționează pe lângă Consiliul popular județean.

Florina Copeă — Craiova. Aveți obligația, să respectați contractul încheiat cu întreprinderea care v-a școlarizat.

Petre Martin — comuna Curcani (Ilfov). Ne-ați trimis o scrisoare neclară. Reveniți cu amănunte concrete.

Ivanovici Nicolae — Stațiunea Venus — Mangalia. Într-o scrisoare adresată redacției, își exprimă dezacordul cu conținutul relatării întimplării literar-artifice de la Mangalia, semnată de Dumitru Graur în „Flacăra“ nr. 30 din 28 iulie a.c.

MARGA NEDELEA

Stomatolog și inventator de elită

Doctorul Florea Dinu, medic principal de specialitate stomatolog, s-a născut în 1938, în comuna argeșeană Aluniș. Rămas orfan de timpuriu, a crescut la Casa de copii „Victoria” din București, în care a locuit până la terminarea facultății, în 1961. După absolvire, a fost repartizat, la cerere, într-un centru muncitoresc, lucrând până în 1963 la Policlinica Petrol din Moinești. Din 1963, s-a mutat la Cîmpina, unde funcționează și astăzi, în cadrul Spitalului unificat.

A fost distins, în 1969, cu Diploma de Onoare a C.C. al U.T.C., în anul următor intrînd în partidul comunistilor. Doctor în stomatologie din 1974, cu teza „Tratamentul bio-enzimatic în păstrarea vitalității pulpare”. Autor a peste 70 de lucrări științifice publicate în țară și în străinătate, 4 dintre acestea fiind încununuate cu distincții la congresele internaționale de specialitate de la Roma, 1970 și 1974, Paris, 1973, Sofia, 1975, Atena, 1975. Membru al Uniunii Medicale Balcanice, al Federației Dentare Internaționale, Londra, 1969, și al Asociației Stomatologice Internaționale, Paris, 1969.

Posesor a 3 brevete de inventator, după cum urmează: „Medicament operativ folosit în stomatologie și procedeu de preparare a lui”, numărul 61 477/1974, în colaborare cu soția sa, farmacistă Elena Dinu; „Procedeu și aparat electronic multifuncțional destinat în special pentru diagnostic, anestezie, profilaxie și tratament în stomatologie”, 61 946/1976, cu Elena Dinu și Ion Misiricoff; „Aparat pentru descimentarea lucrărilor dentare”, 52 720/1977, cu Elena Dinu și inginer Alexandru Pirușcă.

S-a întâmplat să deschid ușa cabinetului în care lucrează după orele de program și s-a mai întâmplat să-l găsesc pe doctorul Florea Dinu acolo, meșterind ceva la un aparat. Neînțelegînd prea bine rostul sosirii mele, m-a privit curios și trist, cu o tristețe care i se trage, voi pricepe mai târziu, de foarte demult și de care nu va scăpa probabil niciodată, în ciuda tuturor împlinirilor și a tuturor satisfacțiilor care-i însoțesc viața, apoi a încercat să se scuze. Miine, l-am auzit, plec în concediu, așa că am vrut să las toate treburile aranjate.

După un sfert de oră a terminat, declarîndu-se de acord să vorbească despre invențiile sale. Medicamentul, a zis, referîndu-se la primul său brevet de inventator, l-am obținut după zece ani de studiu, după o îndelungată cercetare pe microscopul electronic de la Institutul de anatomie și patologie „Victor Babeș”, numele lui de operativ venind de la faptul că l-am extras din pulpă dentară de bovină. Firește, are și un nume, efdinogen se cheamă, iar valoarea lui, verificată pe vreo opt

mii de cazuri vindecate aproape sută la sută, constă în aceea că poate reface celula vie. Aplicat în parodontopatii, efdinogenul exclude operația, oferind gingiei compromise șansa de a se restabili printr-un aport remarcabil de substanțe nutritive, echivalent cu un kilogram de carne, la nivelul unei singure fiole. Se mai poate folosi, ceea ce vrea să însemne că l-am folosit, în stările cașectice, de denutriție sau de slăbire, în stările canceroase, în care dă imunoterapie, în acidoze și alcaloze, în stomatite și fracturi, în fenomenele de îmbătrînire, în care reface celula, împiedicînd mortificarea ei.

A doua invenție a sa, cronologic vorbind, e un aparat de numai trei kilograme, complet tranzistorizat, pe care Florea Dinu l-a gândit și l-a realizat pe hirtie, un muncitor cu înaltă calificare, Ion Misiricoff după numele său, străduindu-se, și reușind, să-l facă să meargă. Cu ajutorul a doi electrozi, unul fixat pe gingia bolnavului, iar celălalt pe mină, aparatul elimină orice durere în timpul intervenției stomatologice, aplicîndu-se într-o gamă largă

de afecțiuni și, mai ales, în gangrene și infecții. Terapia clasică, explică inventatorul, presupune în gangrenele avansate scoaterea dinților, urmată de douăzeci de ședințe de tratament anti-septic. Cu aparatul acesta, continuă, dinții rămîn la locul lor, terapia se limitează la o singură obturare, iar rezultatele sînt dintre cele mai îmbucurătoare, nu doar în gangrene, ci și în osteomielite, în nevralgii de trigemen, în paralizii faciale sau în fracturi.

N-a fost ușor, mărturisește, nici să-l întuiască și nici să-l realizeze. A muncit mult pentru el, nu doar la lumina zilei, ci și la aceea a becului, nopți în șir, căuțînd să afle care e sursa durerilor apărute la nivelul smalțului dentar, țesut despre care orice student în stomatologie află, încă de la primele noțiuni, că este avascular și neinervat. Utilizînd microscopul electronic, doctorul Dinu a constatat că lucrurile nu stau tocmai așa, descoperind la nivelul pulpei dentare existența fibrelor mielinice și amielinice, despre care se credea că nu pătrund atît de adînc. Aprofundînd, a constatat că fibrele respective sînt preluate de odontoblast, ale cărui prelungiri ajung pînă la joncțiunea smalt-dentină, provocînd durerile. Odată încheiat și odată folosit spre alinarea suferințelor a zeci și sute de bolnavi, veniți la cabinetul doctorului Dinu nu doar din Cîmpina, ci din întreaga țară, prototipul aparatului și-a câștigat, prin rezultate terapeutice spectaculare, dreptul la extindere. Prin intermediul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, organism care a manifestat un constant și viu interes față de descoperirile medicului cîmpinean, sprijinindu-le și încurajându-le, Florea Dinu a făcut, recent, citeva demonstrații practice în cadrul Clinicii de chirurgie maxilo-facială și al Policlinicii metodologice universitare din București, profesorii Valerian Popescu și Ioan Gall validînd, cu autoritatea lor științifică recunoscută, calitățile de excepție ale invenției. Procesul verbal încheiat cu ocazia demonstrațiilor, la 24 iunie 1977, notează că „funcțiile pentru care a fost construit aparatul corespund în general scopurilor propuse”, subliniind totodată necesitatea extinderii aplicării lui.

În sfîrșit, cea de a treia invenție a tînărului medic din Cîmpina, pentru care a primit brevetul cu nici două luni în urmă, aduce de asemenea o sumedenie de îmbunătățiri metodelor clasice, anume acelora de descimentare a lucrărilor dentare. Realizate în corect sau fisurate, lucrările respective se înlătură, în mod obișnuit, prin tăiere cu instrumente abrazive sau de turație, ceea ce conduce, dincolo de unele pericole de accidentare cauzate de deraparea frezei, la obligația refacerii

complete a lucrării îndepărtate, cu pierderea de metal prețios corespunzătoare, cit și la compromiterea vitalității dentare, îndeobște a dinților stîlpi. Cu aparatul doctorului Dinu, lucrarea incorectă se scoate fără să fie distrusă, se completează și se repune, fazele de amprentă și laborator eliminîndu-se, obținîndu-se astfel o importanță economică de timp, de material și, dacă ne e permis să spunem așa, de durere.

Firește, despre toate aceste invenții s-ar putea scrie pe larg, intrînd în detalii de construcție. N-am făcut acest lucru, pe de-o parte, pentru că amănunțele ar fi interesat numai pe specialiști și, pe de alta, pentru că intenția noastră n-a fost aceea de a descrie, cu abundență, niște aparate, ci de a înfățișa activitatea demnă de laudă și stimă a unui stomatolog care, departe de clinici cu renume și utilaj modern, a găsit resurse de inteligență și energie spre a descoperi, spre a perfecționa, spre a continua drumuri despre care se credea că s-au înfundat pentru totdeauna. Bucurîndu-se permanent de ajutorul și aprecierea organelor județene de partid și de stat, sprijinit tot timpul de C.N.S.T. și, mai ales în vremea din urmă, de Direcția sanitară a județului Prahova, de directorul acesteia, doctorul Ioan Pănescu, Florea Dinu a avut de înfruntat, firește, nu doar reacția de orgoliu sau de ignoranță a unor colegi, ci și poticnelile și limitele propriei cercetări. Descoperirile sale nu s-au născut peste noapte și nici măcar peste zi. Ele au presupus o serie întreagă de dificultăți inerente mersului înainte, au presupus chiar îndoieli și înfrîngeri. Înfrînt, doctorul Dinu n-a dezarmat niciodată, ci a găsit mereu puterea și înțelepciunea de a o lua de la capăt, cu mai multă ambiție, cu mai multă înverșunare, punînd în fiecare din invențiile sale un dram din sufletul său, oferindu-le apoi oamenilor, spre a le alina durerea și a-i însănătoși. Adică exact acelor oameni care l-au ajutat pe orfanul crescut la Casa de copii să devină un medic reputat, înconjurat de stima și respectul colectivității.

Astăzi, cînd la Cîmpina este gata să-și deschidă porțile un modern și bine utilat Centru de cercetare și asistență în stomatologie, merită reținut faptul că la întemeierea lui a contribuit și cercetarea doctorului Florea Dinu, stomatolog și inventator de elită, al cărui destin de împlinire profesională, la capătul unei munci și al unei pasiuni fără cusur, capătă semnificații dintre cele mai profunde și dintre cele mai luminoase.

EMIL NEGOIȚĂ

Secvențe din viața unei întreprinderi-șantier

Pentru noua față a Capitalei

Inginerul Valeriu Geambazu, directorul ICRAL-Herăstrău, face parte din categoria acelor oameni care, începînd cu primele ore de după dezastrul din noaptea de 4 spre 5 martie, au pierdut sensul exact al citorva noțiuni cum ar fi liniște, probleme familiale, timp liber, ba chiar și odihnă.

„Au trecut, iată, mai bine de cinci luni de la seism, timp în care, după sfaturile — în glumă, bineînțeles — ale unor prieteni de-ai mei, trebuia să-mi dau demisia, sau să accept o îmbătrînire prematură. După cum se vede, nu mi-am dat demisia, cît despre îmbătrînire, pot să vă asigur că fenomenul nu a avut loc. În altă ordine de idei ultimele cinci luni au însemnat, în planul experienței profesionale, ba chiar și al experienței de viață, mai mult decît toți anii de pînă acum. Au fost și necazuri, dar au fost și satisfacții. Și nu mă refer doar la persoana mea, ci la viața și munca de zi cu zi a colectivului nostru”.

Am să încerc să aduc la cunoștința cititorului motivele care l-au determinat pe inginerul Valeriu Geambazu să spună că au fost și necazuri, dar și satisfacții. Sectorul 1, cel mai afectat de seism, are o suprafață egală cu cea a municipiului Constanța, de exemplu, ceea ce vorbește de la sine despre zona de lucru a celor peste 700 de oameni ai ICRAL-ului Herăstrău. După cum se știe, în sarcina ICRAL-elor au fost repartizate, pentru consolidare și reconstrucție, toate clădirile cuprinse în formula P+3, adică parter plus trei etaje. Celelalte clădiri, mai înalte, au fost repartizate Centralei de Construcții și

Montaj, mai exact spus celor 8 grupuri de șantiere. „Amplourea lucrărilor, avea să-mi spună interlocutorul meu, ne-a determinat la o colaborare pe care eu aș numi-o fructuoasă. Această colaborare nu s-a redus doar la noi, ICRAL Herăstrău și Centrala de Construcții și Montaj, ci și la alți factori pe care neapărat țin să-i subliniez. Ar fi vorba în primul rînd despre ajutorul concret și de înaltă calificare primit din partea muncitorilor veniți din 15 județe ale țării. I-aș remarca mai ales pe cei 40 de muncitori din județul Cluj, care au venit imediat după cutremur și au atacat lucrările imobilelor din Ana Ipătescu nr. 24—26, sau Calea Victoriei, nr. 33—35, iar la ora actuală pot fi găsiți în Piața Cosmonauților, la nr. 1A. Foarte buni s-au dovedit a fi și reprezentanții județelor Galați și Harghita, comasați la ora actuală în strada Academiei la imobilul nr. 35—37, care nu este altul decît celebra „Romarta”. O altă colaborare ar fi cea dintre noi și colegii de la ICRAL-Vitan, ICRAL-Colentina, ICRAL-Giulești, ICRAL-Pajura, cu ajutorul cărora am declanșat un ritm mai susținut la imobilele din bulevardele Bălcescu nr. 17, Magheru nr. 43 (blocul Turist) și nr. 12—14 (blocul Patria)”.

Să adăugăm acestor obiective și clădirile din Calea Victoriei nr. 308, 139, 128, 87 (blocul numit Gioconda), bulevardul Bălcescu nr. 32, 36, bulevardul Magheru nr. 20 și 9, adică Teatrul Nottara și magazinul Eva. „După cum se vede, am vorbit pînă acum numai despre marile clădiri la care, alături de ceilalți factori pe care i-am enumerat,

ne-am adus și noi contribuția. Dar, uneori, deși cele 420 de asociații de locatari cite avem în sector i-au mobilizat pe oameni pentru a ne da o mîna de ajutor, mai ales mîna de lucru necalificată, fapt care se cere înscris la suita de colaborări despre care am vorbit, în timp ce noi, icraliștii, ingineri, tehnicieni și muncitori, fără nici un fel de deosebire, scoțeam mortarul de pe scări, i-am văzut pe mulți locatari cum își plimbau ciinii. Se întrebau muncitorii cum de este posibil așa ceva. Dar în sinea mea a trebuit să recunosc, iar acum o fac chiar și public, că oamenii aceia, cu ciinii lor, nu se ridicau nici pe departe la valoarea morală și umană a unor muncitori ca maestrul Iulian Ionescu, al cărui aparat de sudură s-a aprins primul în tot Bucureștiul acela căzut în întuneric. La numai citeva ore a salvat, prin tăierea oțel-betonului, un om dintre ruinele Casatei, după cum muncitorul Mircea Ciobanu, cu mîinile și cu unghiile, a smuls dintre ruine, de la Scala, un alt om pe care l-a redat vieții”.

Și pentru că tot am ajuns la acest punct, aveam să notez în continuare că toți, dar absolut toți lucrătorii de la ICRAL-Herăstrău au răspuns prezent în dimineața zilei de 5 martie. Dar cîțiva șefi de echipă, peste numai citeva zile, cînd era clar pentru toată lumea că numai ore dulci nu vor veni, ci dimpotrivă, și-au depus cererile de transfer. „N-am stat o clipă în cumpană, le-am aprobat imediat transferul și în locul lor am așezat cîțiva oameni tineri care au muncit extraordinar, cu o pasiune pe care ceilalți, rămînînd, n-ar fi dovedit-o niciodată. Au fost, cum spuneam, clipe, zile, momente și situații care au dat la iveală adevărata față a omului. Colectivul nostru s-a călît din punct de vedere tehnic, organizatoric, profesional, dar mai ales uman, sub conducerea Comitetului mu-

nicipal de partid și a sectorului de partid. Trebuie să mărturisesc că majoritatea lucrătorilor noștri au rămas la datorie, au înfruntat greutățile de tot felul”. Dintre aceste greutăți inginerul Geambazu s-a văzut nevoit să recunoască, printre altele, că au dus o acută lipsă de utilaje mici, cum ar fi pompele de diferite tipuri de injectat mortarul, sau de mijloace de transport cu gabarit mic, cum ar fi autoturismele de mic tonaj, cu care ar fi putut intra pe străzile înguste, sau de macarale de fereastră.

Iată, ne apropiem de finalul consemnării acestui dialog cu inginerul Valeriu Geambazu, și n-am scris nimic despre cele peste 1 000 de imobile, dintr-un total de 1 650, cuprinse în categoria P+3, multe dintre ele consolidate, finisate și predate locatarilor, altele în curs de finisare. „Celorlalte, avea să-mi relateze interlocutorul meu, nu li s-a întocmit în toată complexitatea ei documentația tehnică, dar, în ceea ce ne privește, sîntem convinși că în toamna aceasta, pînă spre mijlocul ei, toate casele vor fi locuibile, mai ales că specialiștii de la INCERC ne-au pus la dispoziție o serie de soluții și metode de consolidare foarte eficiente ca timp și durabilitate.”

În loc de oricare altă concluzie, acum, în preajma marii sărbători de la 23 August, cînd Capitala prinde din ce în ce mai mult conturul unui oraș re-născut prin munca de zi cu zi a unor oameni prezenți mereu la datorie, spusele inginerului Valeriu Geambazu, adăugate multor altor consemnări despre faptele constructorilor după 4 martie, mi s-au părut a fi o radiografie a muncii unui ICRAL, instituție care, ca și I.T.B.-ul, trezește interesul în cel mai înalt grad al bucureșteanului, cel în măsură să-și aprecieze realizările, calitatea efortului.

N. VICTOR

Cercetarea de laborator a confirmat valoarea deosebită a Boicilului

● In curs de apariție, o carte despre Boicilul forte ● Efecte antialgice mai puternice decât ale xilinei! ● Din cauza tăcerii titularului de brevet, este pusă în pericol brevetarea medicamentului în străinătate! ● În locul clinicii promise, numărul paturilor Centrului experimental de la Timișoara a fost redus la 17!?

După cum bine se știe, revista noastră a scris în mai multe rânduri despre activitatea medicului timișorean Vasile Boici și despre efectele spectaculare ale aplicării medicamentului antialgic Boicil forte, folosit cu rezultate remarcabile în tratamentul unei serii largi de maladii și, înainte de toate, în răpunerea reumatismului. Susținând cauza Boicilului, „Flacăra” s-a bazat pe mărturiile a mii și mii de bolnavi, pe care administrarea Boicilului i-a scos din suferință, ameliorându-le starea sau vindecându-i, întorcându-i la familiile și locurile lor de muncă. Bolnavi, sosiți la Centrul experimental de la Timișoara din toate colțurile țării și de mai departe, din Pakistan sau Argentina și din Irak sau Canada, care n-au prețat să se adreseze redacției, subliniind serviciile terapeutice neobișnuite ale Boicilului. Numărul înregistrat al acestor bolnavi a depășit, după evidența strictă a Centrului, cifra impresionantă de 25 000, primiți și tratați în condiții nu dintre cele mai ferice, asupra cărora vom reveni mai târziu.

Avind de înfruntat o sumedenie de adversități, unele datorate relei voințe, altele explicabile prin poziții antiștiin-

țifice, fiindcă numai așa poate fi etichetată respingerea deliberată a unei idei, fără verificarea ei prealabilă, Boicilul și-a câștigat anevoie un loc sub soarele medicinei românești, la impunerea și brevetarea sa contribuind în mod decisiv valoarea excepțională a medicamentului, probată prin ameliorări și vindecări plasate dincolo de orice dubiu, la care s-a adăugat, mai ales în vremea din urmă, sprijinul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, for care, înaintea ministrului de resort, a manifestat un interes deosebit față de Boicil. Inamicii medicamentului, care n-au fost puțini și n-au fost slabi, au reproșat totdeauna lui Vasile Boici îndrăzneala de a fi procedat la aplicarea leacului în terapia umană înainte ca medicamentul să fie însoțit de o documentație științifică riguroasă, singura capabilă să demonstreze datele acțiunii farmacodinamice. Reproș în mare măsură întemeiat, numai că pus în mod deliberat greșit pe seama inventatorului care, neposedând laboratoare și nici mijloace științifice reclamate de o asemenea acțiune, n-a putut întreprinde nimic de unul singur, mărghindu-se, dacă o mărghinire poate fi socotită o asemenea nobilă atitudine, să-și așeze viața în slujba însănătoșirii semenilor săi.

Iată că astăzi putem afirma, nu fără satisfacție, că ultima dintre rezervele legate de impunerea Boicilului A FOST SPULBERATĂ. Cu puțin timp în urmă, prin intervenția energică a C.N.S.T., Boicilul a intrat în posesia unei documentații științifice remarcabile, care nu numai că nu vine să contrazică efectele practice obținute de medicamentul în discuție, CI CONFIRMĂ ÎNTRU TOTUL CALITĂȚILE DE EXCEPTIE ale Boicilului. Astfel, după cum menționează un raport științific semnat de profesorul doctor docent Ștefan Gavrilescu, rectorul Institutului de medicină din Timișoara, în urma studierii efectelor terapeutice ale Boicilului la 400 de bolnavi cu diverse afecțiuni reumatismale, urmăriți în clinicile și policlinicile din orașul de pe Bega, s-a putut constata că

„Boicilul este un preparat cu efecte antialgice puternice; preparatul este bine suportat de bolnav, efectele adverse fiind puțin impor-

tante și foarte rar întâlnite; acțiunea sa este de scurtă durată, astfel că este necesară repetarea infiltrațiilor; terapia cu Boicil, în infiltrații locale, se recomandă în bolile reumatismale localizate, în care pe primul plan este durerea și care nu au la bază o perturbare generală a organismului, ca nevralgii-nevrite, periartrite, lombosciatice vertebrale, artroze și spondiloze”.

Protocolul experimental privind modificările histopatologice determinate de preparatul Boicil forte, întocmit în cadrul Catedrei de morfopatologie a Institutului de medicină din Timișoara și purtând semnătura șefului catedrei, profesorul doctor docent Leonida Georgescu, este de asemenea favorabil medicamentului:

„Din datele experimentale (n.n. — datorate unui studiu pe șobolani albi) reiese că preparatul Boicil nu are acțiune toxică asupra țesuturilor conjunctiv, muscular, adipos, asupra nervilor, pielii, rinichilor și ficatului. Reacțiile inflamatorii din primele 24 de ore au un caracter rezolut, fiind probabil de natură traumatică”.

Pe baza documentelor de mai sus, precum și în temeiul cercetării efectuate în cadrul Centrului metodologic de reumatologie din București, doi medici timișoreni, Dumitru Mateciuc și Nicolae Mita, au încheiat nu demult redactarea unei cărți dedicată Boicilului forte, 55 de pagini, 32 de ilustrații, a cărei tipărire se află în curs, sub egida Centralei industriale de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri, volum alcătuit sub coordonarea inventatorului. Astfel medicamentul reintră în drepturi științifice totale, autorii demonstrând — pe baza unor probe inatacabile — că „produsul Boicil forte poate fi utilizat în microinfiltrații, calmând durerea și mărind mobilitatea articulară ÎN PROCENTE MAI MARI DECÂT XILINA” (subl. n., pag. 34).

Facem aici o paranteză, pentru a găzdui o reîntoarcere în timp. Mulți dintre cei care, recent, și-au așezat semnăturile pe documentele atestând valoarea deosebită a Boicilului s-au numărat între cei care l-au privit cu neîncredere sau, din păcate, chiar dintre adversarii invenției, vremea și experiențele de laborator făcându-i să-și schimbe radical opiniile. Izbînda Boicilului poartă cu sine semnificații dintre cele mai adînci, fiind vorba despre o victorie a adevărului într-o țară în care adevărul, garantat de legile societății noastre socialiste, nu poate să nu iasă la lumină.

Revenind, se cade să spunem că succesul de care se bucură Boicilul forte în străinătate este în continuă creștere, după cum în continuă creștere este

numărul bolnavilor care solicită, din țară sau de aiurea, medicamentul. Astfel, după ce a căpătat brevet de protecție în numeroase țări ale lumii, după informațiile noastre în 24, Boicilul a primit drept de vânzare în Statele Unite și Spania. În S.U.A., brevetarea Boicilului poartă numărul 4012505, datînd din 15 martie 1977. În Spania, brevetul s-a acordat cu mult înainte, mai exact la 19 ianuarie 1976, cu numărul 444419, dar comunicarea lui la ROMINVENT a sosit abia la 7 iulie 1977. Multe alte țări, vechi și tradiționale producătoare de produse farmaceutice, între care U.R.S.S., Anglia și Danemarca, s-au adresat ROMINVENTULUI pentru brevetare. Acesta a trimis, după normele în vigoare, scrisorile de acceptare titularului de brevet, adică întreprinderii „Terapia” din Cluj-Napoca, a cărei cronică tăcere a cauzat importante prejudicii nu doar unei unități, ci întregii economii naționale, termenele solicitate epuizându-se adesea, ceea ce a silit și silește ROMINVENTUL la taxe suplimentare! Cunoscînd receptivitatea cu care forul tutelar, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, a primit toate sugestiile făcute de revista noastră în privința Boicilului, îi înaintăm observațiile de mai sus, nutrinđ convingerea că va găsi, în cel mai scurt timp, căile cele mai drepte spre a remedia o situație curioasă și păgubitoare.

În sfîrșit, după cum am promis, câteva cuvinte despre starea actuală a centrului experimental pe bază de Boicil de la Timișoara. Asaltat de cereri dintre cele mai numeroase, venite de la pacienți români și străini, ultimii în număr de 8 în ziua documentării noastre, sosiți din Iugoslavia, R.D.G., Irak și Austria, centrul a fost mutat, în urmă cu 3 luni, într-o aripă a Spitalului județean, fără ca aici condițiile să fie mai bune decît cele anterioare. Numărul paturilor centrului a fost redus de la 20 la 17, iar promisiunea unei clinici cu 50 de paturi, făcută mai demult de Ministerul Sănătății, este încă o promisiune, deși centrul a adus, de la înființare și pînă astăzi, o însemnată sumă în valută, obținută numai pentru prestația medicală propriu-zisă, fără a mai pune la socoteală, cum poate ar fi normal, costul medicamentului în sine, al cazării în hoteluri și așa mai departe.

O situație inacceptabilă, careia forurile locale și Ministerul Sănătății îi vor pune, sperăm, capăt de urgență.

OIDIU IOANIȚOIA

Energie electrică din Marea Neagră?

Multă vreme, ideea captării energiei degajate de valurile mării a apărut mai tuturor drept o frumoasă idee de laborator, „de seră” oarecum, frumoasă și utopică totodată, mult prea puțin rentabilă pentru a putea concura sistemele clasice producătoare de energie electrică: termocentralele și hidrocentralele obișnuite. Încercări de studiu, ce-i drept, s-au tot făcut cam de prin anul 1940, începînd cu cele ale specialiștilor francezi, mai apoi cu ale americanilor și ale japonezilor. Brevetele de construire a hidrocentralelor marine desigur diferă — dar toate pleacă de la un numitor comun, folosirea energiei naturale cuprinsă în mișcarea undulatoare a valurilor mișcate de vînt sau de marea. Fiindcă veni vorba de brevete, să consemnăm aici că principii care stă la baza unuia dintre ele, cel japonez, a fost propus, în variante apropiate, încă înainte de cel de-al doilea război mondial de autori români, dar din nefericire aceste propuneri au fost respinse la vremea respectivă de comisiile de examinare (este vorba de brevete O.S.I.M. din anii 1930—39).

Astăzi, adică de cîțiva ani, lucrurile s-au schimbat aproape radical. Avînd în vedere creșterea uimitoare a prețurilor combustibililor clasici pe piața mondială (amintiți-vă de criza petrolului!), ca și îngrijorarea legitimă privind epuizarea lor, a devenit aproape imperativă reevaluarea posibilităților de valorificare a surselor primare de energie și în primul rînd a celor practice inepuizabile și nepoluante, așa cum desigur sînt și valurile mării. Practic vorbind, sub semnul crizei de energie au început să devină rentabile și centralele marine, de unde și preocuparea unei întregi serii de țări pentru punerea la punct a unui sistem propriu de captare a energiei din valuri. În lume

cercetările sînt de acum destul de avansate. Astfel, specialiștii de la catedra de inginerie a Universității din Lancaster au definitivat deja proiectul unei centrale a cărei stație-pilot va putea furniza, ea singură, energie electrică pentru un oraș cu 12 000 de locuitori și, ceea ce e destul de surprinzător, la un cost mult scăzut celui actual. Intrarea în funcțiune a primei instalații de 10 000 kW este prevăzută pentru anul 1986. Studiile preliminare efectuate de englezi au scos în evidență că dintre toate sursele noi de energie capabile de a fi exploatate, valurile prezintă cel mai mare interes. Ar fi suficientă amenajarea unui front de aproximativ o mie de kilometri de litoral pentru a se produce jumătate din cantitatea de electricitate consumată în prezent.

În ceea ce privește cercetarea românească în domeniu, nu ne vom sfîi dintr-un început să precizăm că ea este abia la început. Există cîțiva specialiști hidroenergeticieni pasionați de temă, care simt încă de pe acum nevoia de a efectua studii și cercetări pentru energia de mîine. Printre aceștia pot fi amintiți inginerii Constantin Iulian, Mihai Enache, Dan Magdaș, Petru Dan Lazăr și geologul Ion Lup. Pînă în momentul de față, pașii pe care acești specialiști i-au făcut nu sînt prea mulți. Prezentul aduce, însă, după opinia noastră, tot mai multe argumente ca problemele legate de posibilitatea captării energiei valurilor, în condițiile specifice Mării Negre, să intre în focarul actualității. Desigur, soluția va trebui să țină seama de variația nivelului mediu al mării din apropierea

țărului românesc, de variația direcției de propagare a valurilor și de variația gradului de agitație al mării, manifestat prin continua modificare a elementelor caracteristice valurilor (amplitudine, lungime de undă și perioadă). Cum panta fundului submarin din dreptul coastelor românești ale Mării Negre este foarte mică și valurile pierd între linia orizontului și plajă o bună parte a energiei lor, amplasarea centralelor de captare a energiei nu s-ar putea face în apropierea țărului, ci numai în larg, la o bună distanță de țăr. În acest caz, trebuie desigur remarcat că frontul de captare al energiei valurilor are și rol de apărare a țărului. Se știe că se fac cheltuieli importante în scopul stăvilirii acțiunii distructive a mării. Pentru litoralul românesc s-a apreciat, în zona Constanța, o retragere a malului cu circa un metru pe an. Frontul de hidrocentrale marine despre care am vorbit ar putea avea și acțiunea de pavăză în fața agresiunii valurilor. Reducîndu-se cheltuielile necesare protejării costiere, scade implicit și costul kilovatului astfel obținut.

Amplasate în larg, dincolo de linia orizontului, aceste hidrocentrale nu se vor zări de pe plajă cu ochiul liber, chiar în zilele cele mai însorite. În schimb, navele aflate în larg vor putea găsi pe vreme de furtună un adăpost sigur în spatele zonelor de captare, avînd totodată asigurată o circulație costieră ferită de pericole.

Nu vom intra desigur în amănuntele studiului teoretic elaborat de cîțiva specialiști — un studiu care se bazează pe o soluție originală, după specificul valurilor din Marea Neagră. Hidroenergeticienii amintiți au continuat cercetările, cu forțe proprii și în special după orele programului zilnic, realizînd un model de instalație destinată captării energiei valurilor, testat cu promițătoare rezultate de laborator. Ar urma pasul cel mai important, cel al

testării în fața mării, prin realizarea unei stații-pilot pe Marea Neagră. Energia brută a valurilor mării noastre a fost evaluată, pe parcursul unui an, la aproximativ 40 000 kWh pentru fiecare metru liniar de front de val. Cifra este

Muncă din pasiune: Petru Dan Lazăr, Dan Magdaș, Ion Lup și Constantin Iulian

poate modestă, dar să nu uităm că în largul mării agitația valurilor este mult mai pronunțată. Iar în ceea ce privește rentabilitatea energiei electrice obținute din valurile mării, ați înțeles desigur că astăzi totul trebuie reevaluat, după nevoia stringentă de energie în lume. Din păcate, și lucrul n-a fost constatat numai de noi, specialiștii amintiți fac aceste cercetări din imboldul unei pasiuni, nu din obligația unor sarcini în această direcție dar cu gîndul că s-ar putea să nu fie departe timpul cînd vor primi și o asemenea însărcinare.

Este și motivul pentru care am așternut aceste rânduri, în speranța că ele vor avea efectul dorit, adică un sprijin mai consistent pentru pasionații căutători nu de aur, ci de electricitate în Marea Neagră...

DINU GRECU

NOUA ROMÂNIA

Se împlinște visul vizionarilor de acum un veac: „libertatea dinăuntru ca și cea din afară”

— Tovarășe profesor doctor VIRGIL CÂNDEA, dumneavoastră, ca istoric, priviți mai totdeauna, în mod profesional am putea spune, spre trecut. De data aceasta, v-aș sugera un mod mai puțin obișnuit de abordare a trecutului, și anume, din perspectiva viitorului. Cum credeți că i-ar apare unui istoric din anul 2000 sau chiar din 2077 deceniile scurse de la insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944? Cum le-ar încadra el în suvoitul milenarei istorii a României?

— Întrebarea este mai puțin dificilă decât s-ar crede la prima vedere. Fi- rește, trecerea timpului — mai ales în vremea noastră, când transformările politice, economice și sociale se succed cu amănunțite repeziuni și într-o amploare necunoscută în trecut — aduce, în mod inevitabil, unele schimbări de optică, elucidează motivații și corelații, poate nesesizate, în toată complexitatea lor, de înșiși participanții, făuritorii

evenimentelor respective. Și totuși, și cu privire la 23 August și la cele trei decenii următoare, ca și cu privire la alte momente de cotitură în istoria neamului, omul de știință poate face aprecieri pe care iureșul vremii nu le va altera, cel puțin în liniile lor mari, generale. Actul de la 23 August și transformările politice, sociale, economice săvârșite sub semnul lui se înscriu în seria evenimentelor fundamentale care definesc formarea statului român modern și contemporan, intrarea lui în concertul națiunilor ca stat independent. Eliberarea de sub jugul fascist, în 1944, are, din punct de vedere istoric, semnificații comparabile și trăsături comune cu Unirea, cucerirea independenței de stat și desăvârșirea unității de stat a României.

— Care sînt aceste trăsături comune?

— Actul de la 23 August a fost un act al întregii națiuni, căruia i se aplică perfect cuvintele lui Mihail Kogălniceanu privitoare la Unirea din 1859: **poporul a făcut-o!** În al doilea rînd, el a avut o semnificație profund democratică și revoluționară și, în al treilea rînd, a avut rezonanță și importantă urmărire pe plan internațional. Eliberarea și prefacerile politice următoare lui 23 August au permis să fie împlinit ceea ce îi lipsea statului național român: realizarea plină a statutului său de independență. În adevăr, un statut de independență semnifică un program de dezvoltare liberă conform aspirațiilor întregului popor. Or, rămî- nerea în urmă a vechii României pe plan internațional, economic, cultural, persistența și chiar exacerbarea inegalităților sociale ciunteau independența noastră, făceau ca România să nu poată uza de toate consecințele care decurg dintr-o independență reală. Țara se gă-

sea, cu alte cuvinte, într-o situație de contradicție.

— Este o noțiune subtilă, pe care, după cite știu, ați reluat-o adesea în studiile dumneavoastră și care merită comentată, cu atât mai mult cu cât ne va ajuta să definim, poate dintr-un unghi mai puțin obișnuit, o caracteristică fundamentală a României anului 1977.

— Mult timp, independența a fost confundată cu un concept pe care științele sociale l-au izolat și definit „contradependență”, adică împotrivirea sistematică la orice amestec din afară, ceea ce implică, orice s-ar zice, o stare de dependență, programul și potențialul economic al celui atacat depinzînd de inițiativele agresorului. Oricît ar părea de curios, în această stare de contradicție s-a găsit și un Ștefan cel Mare, ca să nu vorbim de urmașii săi. Gîndiți-vă cum ar fi arătat economia și cultura Moldovei la sfîrșitul domniei lui dacă țara nu ar fi fost silită să ducă atîtea războaie! Deși izbăvită de jugul străin prin lupta eroică a lui Ștefan și a oștenilor săi, Moldova a depins, chiar pe timpul domniei lui, de inițiativele agresorului, fiind obligată să-și ceară toate energiile în scopurile apărării. Dar independența înseamnă libertate deplină în idealuri, opțiuni și mijloace de a le realiza, în condiții care permit unei națiuni angajarea în împlinirea acestor idealuri a tuturor energiilor sale, fără a continua preocupare de piedicile venite din afara ei.

— Considerați că independența este un termen absolut?

— Este un termen relativ — stare contrarie dependenței — dar nu unul absolut. De la voința de a nu depinde de o autoritate exterioară și pînă la realizarea acestui ideal sînt trepte condiționate de capacitatea de acțiune liberă, de a respinge orice intervenție din afară, de a menține această situație, dar mai ales de a-ți face în așa fel recunoscută independența încît continui ei apărare să nu devină un factor negativ, de natură să-ți blocheze energiile creatoare în sectorul apărării.

— Dumneavoastră participați frecvent la consfătuiri științifice internaționale, la diverse întîlniri cu istorici străini. Ați putea cita câteva păreri recente ale lor cu privire la locul României pe arena mondială?

— Grupul de profesori de științe politice de la Universitatea Montreal, Canada, cu care m-am întîlnit anul trecut au relevat succesele obținute în ultimele trei decenii de țara noastră în domeniul economic, cultural și al nivelului de trai. La începutul anului 1977 am luat parte la coloquiul de istorie de la Universitatea de stat din Ohio, în orașul Columbus, S.U.A. Profesorul Walter Bacon a analizat în mod aprofundat, cu acest prilej, contribuția României la viața internațională contemporană, comentînd cu finețe și în mod deosebit de elogios acțiunile României pe plan mondial. Sînt doar câteva exemple mai recente.

— Se vorbește din ce în ce mai mult în ultima vreme de interdependența statelor. Nu există oare o contradicție între interdependență și independență?

— Nicidcum. Interdependența este o situație de acceptare liberă a raporturilor cu alte state, pentru obținerea de avantaje reciproce. Ea nu trebuie impusă din afară. Este relevantă din acest punct de vedere accepțiunea pe care o dădea președintele Nicolae Ceaușescu acestui concept într-un interviu acordat în 1973 unui ziarist străin: „Între toate statele există o interdependență și aș putea spune că, în perspectivă, aceasta se va accentua ca

rezultat al intensificării colaborării economice, științifice, culturale. Dar această interdependență, pe care o considerăm necesară, nu trebuie să ducă la dependență; ea trebuie să se exprime în posibilitatea fiecărei țări — deci și a țării mici și mijlocii — de a participa, în formele pe care le consideră utile, la diferitele acțiuni de cooperare cu alte state, de a-și hotărî de sine stătător dezvoltarea. Limita este deci acolo unde interdependența se poate transforma în dependență, ceea ce înseamnă,

de fapt, pierderea independenței naționale”. Și din perspectiva anului 2077 România anului 1977 — militînd ca exemplară consecvență pentru aplicarea acestor principii în viața internațională — va apare fidelă întregii sale acțiuni istorice desfășurate de-a lungul vremurilor pentru a-și afirma independența și suveranitatea, a se bucura deopotrivă „de libertatea dinăuntru ca și cea din afară”, cum năzuiau vizionarii de acum un veac și mai bine.

Dincolo de cifre, asigurarea echilibrului om-mediu, problemă fundamentală a lumii contemporane

— Tovarășe conferențiar doctor ION VELCEA, o discuție despre dezvoltarea economică a României în ultimii ani și despre stadiul atins în anul XXXIII al noii României este pîndită de un anumit pericol, de riscul de a ne cufunda în cifre. Firește, nimeni nu contestă valoarea, semnificația lor deosebită, mai ales într-un domeniu ca acela care face obiectul acestui interviu. Totuși, ar fi de preferat — fără a evita cu totul ilustrarea cifrică — să stăruim mai mult asupra unor idei și realități fundamentale, decît asupra expresiei lor matematice, dacă ne putem astfel exprima. Din acest punct de vedere: care anume aspect al procesului de dezvoltare a economiei României socialiste reține mai mult atenția dumneavoastră ca specialist în geografia economică, ca om de știință și ca simplu cetățean al României anului 1977?

— Aș menționa, în primul rînd, problema relației om-mediu, care, în condițiile societăților industrializate, a devenit, poate, problema nr. 1 a contemporaneității. În unele țări dezvoltate ea a căpătat dimensiuni dramatice. La noi în țară, în contextul accelerării procesului de industrializare socialistă și de urbanizare, al organizării judicioase a teritoriului, ocrotirea naturii, și — pe un plan mult mai larg care transcende aspectul de protecție — însușirea unei concepții bioeconomice în activitatea de producție și în construcția socială reprezintă una din realitățile fundamentale ale vieții noastre, ale României anului 1977. Obiectivul major urmărit: integrarea armonioasă a omului în mediu.

— Această integrare pune formidabile probleme unei țări ca a noastră, care se industrializează și se urbanizează în ritmuri și proporții nemaicunoscute pe aceste meleaguri.

— Fără a ne pierde în cifre, după cum ați sugerat și dumneavoastră, există totuși câteva puncte de reper care trebuie evidențiate. S-au scurs de la 23 August 1944 33 de ani. În această perioadă industria noastră a crescut cam tot de atîtea ori! Mai exact, ea realizează astăzi o producție globală de 34 ori mai mare decît în anul 1938, an de vîrf în producția antebelică. Eforturile pentru dezvoltarea armonioasă a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării au făcut ca numărul județelor ce obțin o producție globală de peste zece miliarde de lei să crească de la 4, în 1965, la 23 în 1976. În ultimul deceniu au fost construite circa un milion de locuințe, au apărut noi orașe pe harta țării, ponderea locuitorilor urbani apropiindu-se de jumătate din totalul populației țării; procesul de urbanizare continuă și se amplifică. Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare spre comunism se împlinște treptat, sub ochii noștri. Sînt realizări istorice, care schimbă fundamental fața României. Și tocmai într-un asemenea context, orientarea spre încadrarea armonioasă a omului în mediu, spre utilizarea cadrului natural, a tuturor resurselor țării exclusiv în folosul colectivității își relevă întreaga valoare și poate fi apreciată în toate implicațiile ei.

— A lipsit oare cu desăvîrșire concepția bioeconomică în vechia Românie?

— Au existat semnale de alarmă, poate și măsuri timide, dar lipsite de eficiență în condițiile sociale existente atunci. Sînt cunoscute acțiunile de distrugere a resurselor naturale datorită unei exploatare neraționale, în folosul exclusiv al companiilor capitaliste. Ie Simionescu, în lucrarea sa „Țara noastră — oameni, locuri, lucruri”, apărută în 1938, scria cu durere: „Rămîn muștii pleșuvi. Puhoaiele pun stăpînire pe locul pădurilor, sălbătîcind finutul în tregi. Infățîșarea Vrancei este o jală. Munții moșnenilor din Dorna au ajuns numai stînci, ca și cei din regiunea Lutului”. Despăduririle masive au condus la formarea unor dezechilibre, declanșarea unor puternice și dăunătoare alunecări de teren. Cea mai spectaculoasă intervenție a omului asupra naturii s-a realizat la noi doar în anii socialismului. Valorificarea la nivel superior și în interesul întregului popor a resurselor naturale și umăr ale țării a constituit și constituie obiectivul major al planurilor de stat. Deosebit de semnificative sînt schimbări intervenite în peisajul geografic al țării datorită descoperirii de noi resurse naturale, construirii de platforme industriale în zone care vegetau neștiate și vechiului regim, executării unor vaste lucrări de irigații și de indiguire, combaterii eroziunii solului, valorificării terenurilor nisipoase, utilizării raționale spațiului rural și urban etc.

— În ce măsură realizarea acestor obiective se corelează în mod corect și necesar cu politica de protecție și de conservare a mediului inconjurător, pe care o considerați drept una din realizările majore ale ultimilor ani?

— Noile măsuri și reglementări stabilite prin legile privind protecția mediului inconjurător (1973), protecția calității apelor (1974), sistematizarea teritoriului, a localităților urbane și rurale (1974), folosirea, protejarea și ameliorarea fondului funciar (1974), programele naționale de perspectivă privind amenajarea bazinelor hidrografice și folosirea complexă a apelor, conservarea și gospodărirea rațională a pădurilor și multe alte asemenea măsuri au creat cadrul juridico-administrativ pentru elaborarea unui sistem unic de planificare și conducere a activității domeniului utilizării și protejării mediului ambiant. Subliniez că toate aceste măsuri depășesc cu mult cadrul protecției propriu-zise. Ele denotă preocuparea forurilor de conducere pentru asigurarea viștii — în jurul căreia se află atîtea controverse în statele puternic industrializate — fiind menite, totodată, să contribuie la împlinirea unuia din cele mai primordiale ale societății noastre, și anume la realizarea aceluia echilibrului statornic între om și mediu care pare un vis de neatințat într-o societate tot mai industrializată. Și totuși în România socialistă acest echilibru — deși încă nu toate problemele au fost rezolvate — tinde să devină o realitate.

E, ANUL XXXIII

Societatea socialistă a răsturnat pentru totdeauna un adevăr insuportabil: „cel ce are bani are și putere”

— Tovarășe profesor doctor DUMITRU MAZILU, dezvoltarea continuă a democrației socialiste, lărgirea cadrului de participare a întregului popor la făurirea conștientă a propriului destin, la conducerea societății, reprezintă o constantă a politicii Partidului Comunist Român, o problemă fundamentală a României de azi, a construcției socialiste. Am dori să o abordăm din mai multe unghiuri de vedere, cu atât mai mult cu cât, în vălmășagul evenimentelor, nu avem totdeauna răgazul să medităm mai adinc asupra esenței și modului de funcționare a mecanismelor noastre democratice.

— Nu putem vorbi despre problema adâncirii continue a democrației socialiste fără a sublinia rolul central pe care-l ocupă în acest proces Partidul Comunist Român, făuritorul României contemporane, polarizatorul energiilor creatoare ale întregului popor. După cum s-a subliniat însă la Congresul al XI-lea, îndeplinirea rolului conducător al partidului nu se poate realiza prin metode administrative, ci printr-o intensă activitate politică, organizatorică și educativă, prin unirea maselor largi ale oamenilor muncii, a întregului popor. În acest cadru foarte general trebuie evocată metoda încetățenită la noi a organizării de consfătuiri pe ramuri de producție, de congrese și conferințe cu caracter național — largi foruri sociale în care sînt analizate și dezbătute probleme esențiale ale progresului economic și social. Congresul consiliilor populare județene, Congresul educației politice și al culturii socialiste, Congresul consiliilor de conducere din unitățile agricole socialiste, al întregii țărâni și, recent, Congresul consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi au înverdat posibilitățile largi pe care ele le creează pentru participarea efectivă a maselor la elaborarea politicii generale de conducere a societății. Acest fapt a și determinat instituționalizarea lor, ca foruri de conducere.

— Asistăm, în momentul de față, la un proces de excepțională importanță și semnificație, care se accentuează pe măsură ce progresa construcția societății socialiste multilaterale dezvoltate: preluarea de către societate, de către organele obștești și de către colectivele de oameni ai muncii a unor funcții și atribuții ale statului. Cum puteți comenta acest fenomen, cu largi implicații asupra democrației socialiste?

— În etapa actuală, ca dovadă a creșterii responsabilității civice, capătă o sferă tot mai largă de acțiune factorul moral, influența obștească în procesul perfecționării relațiilor sociale. Se restrânge treptat sfera coerciției statale, fără ca să scadă însă importanța și menirea ei socială. În lupta împotriva fenomenelor antisociale se împletesc armonios formele obștești cu cele statale, factorul juridic cu cel moral. Iar transmiterea unor sarcini legate de această activitate de la organele de stat la cele obștești, care funcționează în temeiul reprezentării tuturor categoriilor de oameni ai muncii și folosesc metode și mijloace specifice organizațiilor obștești, reprezintă o măsură democratică, din cele mai revoluționare, ilustrând participarea activă și responsabilă a maselor în conducerea efectivă a vieții sociale. Aceasta este sensul măsurii profund novatoare potrivit căreia sancționarea și reeducarea tinerilor pînă la 21 de ani care au săvîrșit încălcări ale normelor de conviețuire socială și ale legilor țării trece în grija și răspunderea colectivelor de muncă din unitățile socialiste, a orga-

nizațiilor obștești, urmînd ca rolul decisiv în acțiunea de reeducare să-l aibă munca în folosul societății. De asemenea, trebuie amintită hotărîrea recentei Plenare a C.C. al P.C.R. privind sporirea răspunderii directe a organizațiilor de partid și de stat, de masă și obștești, a uniunilor de creație, a conducătorilor colective ale redacțiilor, radioteleviziunii, editurilor, caselor de filme, instituțiilor de spectacole pentru conținutul și orientarea acestor activități.

— Este oare participarea elementul cel mai caracteristic al democrației?

— Multă vreme s-a crezut acest lucru. Școala anglo-saxonă a apreciat că participarea reprezintă cea mai importantă cucerire în efortul de îmbogățire și dezvoltare a democrației în general, a celei burgheze în special. Școala franceză a criticat tendința de reducere a acestui complex fenomen la democrația participativă. În viziunea reprezentanților acestei școli „maximum de democrație” aflăm acolo unde se asigură, odată cu cea mai deplină participare, libertatea de exprimare, dreptul la opinie cu privire la conceperea și înlăptuirea guvernămintului în sistemul social-politic dat. Această teză am întîlnit-o și în discuțiile științifice pe care le-am avut în ultimii ani la Universitățile Columbia, Harvard și Berkeley din Statele Unite.

— În ce constă superioritatea democrației socialiste?

— După cum se subliniază în Programul partidului nostru, adoptat la Congresul al XI-lea, democrația socialistă este superioară, în primul rînd, prin aceea că se întemeiază pe proprietatea obștească asupra principalelor mijloace de producție, premisa obiectivă, reală a înlăptuirii conducerii de către popor, garanția fundamentală a drepturilor și libertăților oamenilor muncii. Întemeindu-se pe relațiile de producție socialiste, puterea noastră de stat garantează posibilitatea practică a celor mai largi drepturi și libertăți. Este știut că în societatea bazată pe exploatare nu poate exista o egalitate reală între proprietarii marilor trusturi, ai marilor bănci și milioanele de muncitori nevoiți să-și vîndă forța de muncă pentru a-și asigura existența. Recunoscînd acest adevăr, ziarul american „Texas Observer” scria: „Adevărul principal, insuportabil, specific vieții politice americane constă în aceea că acel ce are bani are și putere. Aceasta este o realitate evidentă, dar despre care nu se vorbește; ea există, dar nu este recunoscută”.

— Ce legătură există între democrație și legalitate?

— Foarte strînsă. Conducerea de către popor se realizează, trebuie să se realizeze, într-un cadru organizat, potrivit anumitor cerințe ale desfășurării relațiilor de producție, în general, ale relațiilor sociale, în sensul progresului economico-social. Acest cadru este asigurat de ansamblul legilor adoptate în sistemul democrației socialiste. Participarea la elaborarea acestora se realizează în două faze: a. la conceperea lor, la elaborarea pe baza dezideratelor poporului nostru în toate domeniile de activitate; b. la adoptarea lor, atît la nivelul organelor locale, cît și al organelor supreme ale puterii de stat. Fiind astfel promovate, legile noastre sînt înțelese de oamenii muncii și respectate. Tocmai acest proces al respectării legilor dă expresie relației intime, foarte strînse care există între democrație și legalitate. Desigur, lucrurile nu se desfășoară atît de simplu cum pare la prima vedere.

— În ultimii ani s-au adoptat multe legi. Cum explicați aceasta din perspectiva dezvoltării democrației? Și ce relație vedeți între stabilitate și mobilitate în organizarea și conducerea democratică a societății?

— Democrația noastră, ca de altfel orice alt sistem democratic consecvent, presupune îmbunătățirea permanentă a cadrului instituțional al desfășurării activităților economico-sociale.

Relația stabilitate — mobilitate, din perspectiva perfecționării democrației socialiste, presupune pregătirea

temeinică a soluțiilor legislative, definitivarea lor înaintea adoptării, în scopul asigurării unei concordante cît mai fidele între cerințe și realități, între necesități și posibilități, așa încît schimbările, elementele de mobilitate să aibă un rol corectiv pe fondul general, de continuitate și durată, al stabilității. Este, indiscutabil, o expresie sintetică a interrelațiilor existente între democrație—legalitate—participare, în cuplul extrem de important stabilitate—mobilitate, în organizarea și conducerea societății socialiste românești.

Cultura României contemporane: ce s-a făcut și ce se face se referă la om și i se adresează în produse armonioase, pe măsura lui

— Stimată tovarășă profesoară doctor ZOE DUMITRESCU-BUȘULENGA, în cadrul acestor interviuri consacrate României anului XXXIII am dori să vă punem o singură întrebare privind viața culturală actuală. Nu fiindcă aceasta din urmă nu ar oferi multiple fațete, ci tocmai datorită acestui fapt ne vom limita la o singură întrebare. În adevăr, avînd în vedere bogăția, imensa complexitate și varietate a problematicei culturale orice particularizare, pe parcursul celor cîteva rînduri care ne stau la dispoziție, ar fi hazardată și poate chiar inechitabilă. La ce domeniu să te oprești, pe care creatori să-i citezi? V-aș întreba, așadar, cum ați caracteriza cultura actuală a României, cum se leagă ea și cum îmbogățește filonul culturii României de ieri și de totdeauna?

— Iată — în aceste întrebări — un subiect pasionant, tulburător pentru cercetătorul fenomenului de cultură. Firește, fiecare epocă poartă pecetea ei indelebilă, care se regăsește și în spiritualitatea perioadei respective. Iar cultura României socialiste se desfășoară pe coordonatele înfățișate pregnant de tovarășul Nicolae Ceaușescu scriitorilor, la ultima lor conferință națională: pornind de la considerentul că menirea istorică a socialismului este nu numai eliberarea omului de exploatare și asigurarea bunăstării lui materiale și spirituale, ci și făurirea unei civilizații superioare, partidul și statul nostru asigură dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului, științei și culturii, legarea tot mai strînsă a acestora de cerințele concrete ale societății, intensificarea tot mai puternică a vieții spirituale a poporului, făurirea suprastructurii noi a orînduirii pe care o edificăm.

— Dar în ce măsură noua noastră cultură, cu noul ei conținut, exprimînd preocupările, dorințele, năzuințele de mai bine ale poporului, frîmintările și marea epocii noastre, lupta pentru lichidarea vechiului și afirmarea noului, se atacează, totuși, vechiului filon al culturii românești, Marii Tradiții?

— Cultura românească s-a întemeiat pe o dublă sorgintă, care ne leagă deopotrivă de fondul arhaic al locului nostru dacic și de sensul profund al misiunii civilizatorii europene desfășurate de romani. Am participat, altfel spus, în aceeași măsură la un mit arhaic și la un mit cultural, am trăit pendulînd între noi înșine și Europa, între creația originalității noastre absolute și cea mulată pe modele europene. Și cultura populară românească s-a alcătuit și a crescut în timp, flux lent, cuminte, dar amplu, fără oprire, pe stațiunile coordonate ale aceleiași neșchimbate viziuni despre lume, țînd de înțelepciunea tradițională măsurată după criteriile unui ethos de echilibru al puterilor lăuntrice, dînd la iveală formele frumoase ordonate conform tiparelor clasicizante ale matricii stilistice românești, păstrate în chip egal în toate provinciile românești.

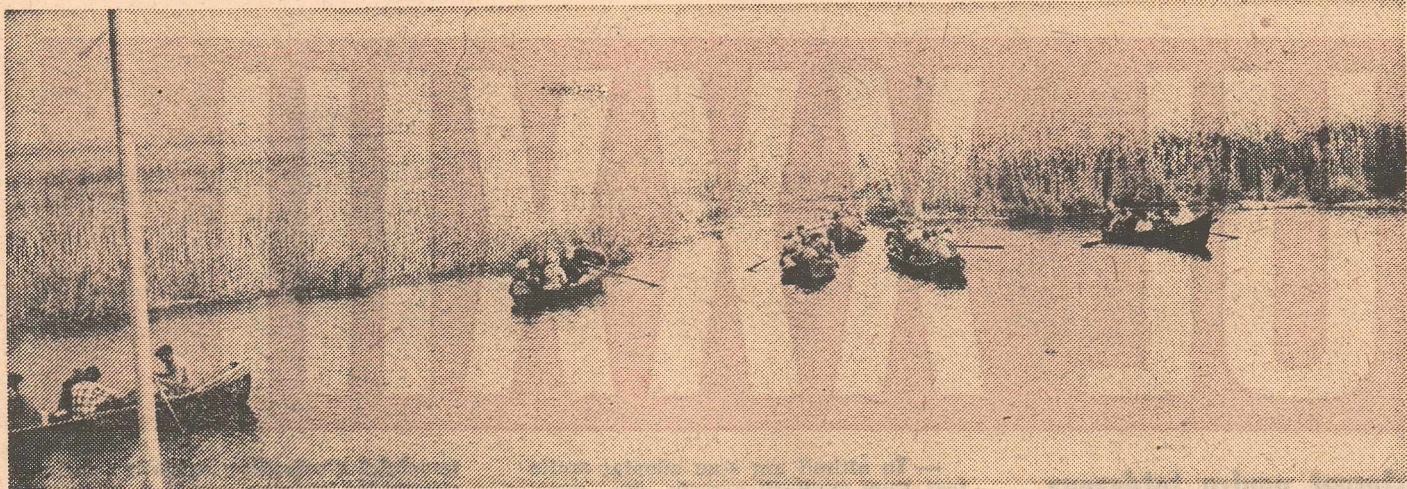
— Între arhaicitatea culturii românești și modernitatea culturii noastre contemporane, „totuși atît de sănătos clasicizată”, după cum o caracterizați undeva, ce trăsături de unire există, ce făgăduiește ele viitorului?

— Într-o lume ca aceea de astăzi, aflată în cele mai neașteptate transformări, permanența unei astfel de clasicități, care se poate tîlmăci în termenii unui durabil umanism fundat pe o tradiție populară îndelungată și pe care se construiește un nou umanism, al unei noi etape de istorie românească, socialistă, obiectivitatea noastră structurală, echilibrul nostru de existență, calmul valorilor noastre clasice oferă făgăduințe luminoase. Astfel vom observa că înăuntrul modernității temperate a tuturor aspectelor culturale, tradiția lucrează și astăzi ca factor de echilibrare și sincronizare, prin modelele sale originare, atît de adînc pecetluite de matricea stilistică, precum și prin frîna clasicizantă de care ați pomenit mai sus. De la învățămînt, în cadrul căruia școala de matematică, de arhitectură ori de medicină își păstrează bine stabilitul prestigiu în sud-estul și în întreaga Europă, la teatru, care cunoaște pe scenele străine, prin regizori și actori români, succese de netăgăduit; la muzică, atît în aspectul creator, încununat de atîtea premii, ca și în cel interpretativ, pentru care e de ajuns să menționăm „Madrigalul”, cu consensul mondial al gloriei sale; la artele figurative, strălucit reprezentate, la poezie și proză, pretutindeni spiritul românesc contemporan își afirmă în plenitudine vocația sa creatoare, îmbinînd armonios datele sigure ale tradiției cu îndrăznelile necesare ale unui ev nou. Și am da un singur exemplu, luat din urbanistică. Un foarte notoriu arhitect american observa admirativ frumoasa potrivire dintre complexul de construcții de la Sala Palatului și biserica de stil brîncovenesc Kretulescu.

— Cum ați putea defini cultura României contemporane?

— Ce s-a făcut și ce se face se referă la om și i se adresează în opere armonioase, pe măsura lui și păstrînd neșchimbabil modul raționalității lui luminoase. Cum Brăncuși păstra, în prima jumătate a secolului nostru, atît de violent zguduîtă de rupturi și explozii ale limbajului artistic, o senină și pură integritate a formelor originare, așa și astăzi, în a doua jumătate a secolului, poezii, muzicienii, arhitecții, artiștii plastici și orice constructor de forme din țara noastră înfățișează în operele lor drumurile și tradițiile unei culturi de obîrșie veche și puternică, împregnată de un umanism contemporan cu cel al Greciei antice. Angajați în zidirea civilizației contemporane, fertilizată de ideile materialismului dialectic și de realitățile socialiste, românii cultivă cu feroare valorile umane, făcînd din artă, în peisajul preocupărilor multiple și diversificate de azi, aliata cea mai prețioasă a educației multilaterale, proprii societății noastre, a omului modern.

LIONEL NIȚESCU ■

Delta Dunării:

Turiști serioși, devastăm gratuit!

DUPĂ-AMIAZĂ LA MURIGHIOL, margine de deltă, unde se poate ajunge pe roți. Zăpușeală, afluență de turiști. La campingul „Pelicanul” nu se mai găsește nici un loc. Turiștii, români sau străini, sînt îndrumați spre particularii care au contractat cu O.N.T.-ul. Ion Cuceravi, responsabil la căsuțe și la bărci, e supărat. Pune o parte din neregulile constatate pe seama turiștilor care și-au întins corturile pe locurile interzise: „Se feresc să plătească taxa de opt lei pe noapte. În schimb se alimentează cu apă de aici, folosesc instalațiile sanitare, apelează și la alte servicii”. Umbilăm printre corturi: în incinta amenajată e, cît de cît, ordine. Dincolo, peisajul e dezolant: hîrțile și pungile de plastic au cîtușit gardul campingului, au ajuns pînă în stuf, invadează delta; mormanele de resturi menajere amenință să ajungă la jumătatea corturilor, împrăștiie mirosuri urite, adună muște. Fotografiam. Turiștii continuă să parcheze aici, unde o placă scrisă în românește și în alte cinci limbi le interzice acest lucru, instalează corturi. Nu pe aceleași locuri, acolo e murdar, ci pe altele. Cînd pleacă, lasă aceeași dezordine. Pecinginea se întinde, cuprinde sute de metri, kilometri. Cîmpul, pășune cîndva, cu suțele de vetre de foc, e de-a dreptul pîrjolit, peștriț: sute de sticle, borcane, cutii de conserve, roți de bicicletă, bidoane de uleiuri, butelii de spraiuri, camere de cauciuc, fier forjat, pantofi de damă, o caroserie abandonată, bărci apărute peste noapte, barcașii clandestini care plimbă lumea prin deltă cu suprapreț, care aduc lemne cu barca și le vînd turiștilor să-și frigă șalăii, poluare fizică și morală.

— E într-adevăr dezolant, e de părere familia Mureșanu, din București; am scos de pe locul acesta două ligheane de gunoi. Cei care au plecat puteau să-l adune și să-l îngroape.

— De ce v-ați oprit aici, cînd locul amenajat pentru corturi e la o sută de metri?

— N-am știut; n-am circulat prin dreptul pancartei...

— Dv. vă vine să instalați cortul aici?, îl întreb pe proprietarul „Daciei” 1—BH—6731, Toma pe numele de familie.

— Nu-mi vine, dar ce naiba să fac? Unde să mai plec acum noaptea?

— I-am zis soțului că n-aș vrea să stau aici; dezordinea asta devine, pur și simplu, un pericol pentru copii, e rezultatul unei acute lipse de conștiință din partea unor turiști (Viorica Pătrașcu, din Făgăraș, Brașov).

NAVIGĂM PE DUNĂRE CU „PISCICULTORUL”. Conducătorul șalupei se numește Vasile Ilie. Noi îi spunem, ca și ceilalți, „Bateca”. Vasile Bleacurenco e marinar, are grijă de curățenia la bord. Mecanic șef e nea Victor și acum doarme sus, pe cabină, încolăcit ca un câine la adăpost. Bate Crivățul. Pe mare, aud, e o furtună de gradul zece. Ne îndreptăm spre Maliuc. Am recepționat de acolo un S.O.S., referitor la situații ca acelea de mai sus. Despre ce este vorba aflăm de la Anastasia Sirigo, secretar al consiliului popular comunal:

Mă aflu în Delta Dunării. Iar Delta Dunării, în aceste zile de vară, de vacanță pentru mulți dintre noi, devine o realitate fascinantă. Atrage sute de mii sau poate chiar milioane de oameni: de la crescătorii de vite, la tăietorii de papură și de aici la turiștii de o zi sau de un concediu. Spațiul deltei are, acum, după litoralul, cea mai numeroasă populație pe kilometru pătrat. Marea și delta au devenit simboluri ale vacanțelor. E foarte bine! Sînt frumusețile noastre naturale de care avem dreptul să ne bucurăm. Dar cum le păstrăm? Cum le transmitem generațiilor care vin după noi?

„Majoritatea celor care vin să viziteze delta, în zona Maliucului, sînt oameni liniștiți. Alții însă ne fac mari greutăți. N-ar fi nimic, în ultimă instanță, că se așază pe spațiile verzi. E vorba de ce lasă pe iarbă. Sînt zile cînd adunăm după dinșii cite o căruță de coji de pepeni, cutii de conserve, pungi de plastic agățate în pomi. Un turist a fost surprins înlăturînd plăcuțele care avertizează: „Nu rupeți iarbă”. Cei care circulă cu bacuri-dormitor devin, de la o oarecare oră, foarte gălăgioși, tulbură ordinea publică. Pe 20 iunie 1977, au debarcat în Maliuc, de pe nava „Histria”, 500 de elevi de la o școală generală din Galați, însoțiți de 40 de cadre didactice. Fără să ne consulte, să le indicăm un loc de odihnă, s-au așezat unde au dorit, au lăsat pe spațiile verzi o plavie de resturi menajere. Au devastat pomii, au rupt crengile cu fructe cu tot, au indignat locuitorii comunei. Și să știți, tot ce facem aici, facem din dorința ca turiștii care vin la noi să se simtă bine. Să revină cu plăcere”.

Gîndul care mă obsedează acum, pe cheiul Maliucului, este următorul: ce poate să pretindă elevilor săi un profesor, într-un extemporal de pildă, despre relația om-natură? Nimic altceva decît dragostea omului față de mediul care-l înconjoară, grija pentru protecția acestuia, pentru dezvoltarea lui. Și dacă vrem în continuare ca peisajele noastre să nu fie desfigurate prin neglijență, ignoranță sau brutalitate, atunci trebuie să-i facem educație viitorului turist încă din școală.

LA „CRIȘAN” ȘI LA SULINA, tot niște turiști au rupt gardurile să facă foc de tabără și să frigă pește. Pe toate străzile Sulinei sînt instalate corturi, iar printre corturi aceeași dezordine. „Am anunțat consiliul popular, ne declară, la Sulina, Mircea Mihalache, dar n-a luat nici o măsură. O dată am plătit un buldozerist, a făcut curat, dar degeaba”. Locuitorii din jur, turiștii, depozitează resturi menajere în lacul din apropierea orașului și pecinginea, poluantă, dezolantă, înaintea spre centrul orașului și spre mijlocul deltei. „Și, vai, să vedeți ce mirosese!”, intervine soacra lui Mircea Mihalache; ce-o fi făcînd „Sanepidul”?

— Ce întreprinde conducerea primăriei?, îl întrebăm pe Ion Garbi, vicepreședinte al Consiliului popular orașenesc Sulina.

— Vom face curățenie, iar terenurile pentru corturi, cele virane, le vom amenaja cu pămînt scos de la lucrările de construcții. Am emis și o decizie prin care am stabilit locurile de instalare a corturilor, dar turiștii, după cum ați constatat, s-au instalat prin toate colțurile orașului. Da, au rupt gardurile, chiar și de la cimitir, rup crengile pomilor să se apere de țințari. Fac aluzie la proasta gospodărire a orașului, vin la primărie, unii ne amenință cu „Reflectorul”, alții cu prietenii, alții strigă: „te aranjez eu”. Stadionul, locul stabilit de noi pentru instalarea corturilor, e degradat, e numai cenușă, și l-am făcut cu bani.

— De ce nu aplicați amenzi, dacă ați decis în acest sens?

— E într-adevăr o lipsă a noastră. Apoi, e drept, nici noi nu sîntem organizați, bine aprovizionați. Ce putem face dacă pentru o șalupă de marfă cheltuim 300 de lei cu telefonul?

Așa cum reiese din dialogul de față, multe situații neplăcute și pentru turiști, și pentru organele locale, se petrec și din cauză că turismul în deltă, mai ales la Sulina, suferă și de o acută lipsă de organizare, iar uneori de o bază materială insuficientă. Plaja de la Sulina este plină de tot ce aruncă marea la țărm: pietre, iarbă de mare, lemne etc. Și are, mărturisesc turiștii, cel mai fin nisip de pe întreg litoralul românesc. Nu are, însă, decît 3 cabine sparte, o instalație de duș, o barcă și un casier care eliberează bilete de 50 de bani la intrare. În lipsa unor spații de cazare, se dezvoltă și aici un turism particular: misiți plătiți te acostează de cum cobori din vapor și îți oferă camere. La „Mila 23”, acest fel de turism, ne mărturisea secretarul biroului organizației de partid, Samoil Buharel, se practică în mod curent. La „Crișan”, la fel. Turistul plătește uneori, pentru cazare, masă, pentru o plimbare cu barca, prețuri ridicate. Le acceptă, pentru că delta e frumoasă, e un adevărat miraj, iar el nu are de ales.

DELTA DUNĂRII ESTE VÎNZOLITĂ, POLUATĂ și de alt fel de vizitatori: tăietorii de papură. Mulți păpurari și-au părăsit slujbele, unele de înaltă calificare, ca de pildă Nicolae Apostol, Petru Bocușan, Ioan Grosu, de fel din Constanța, și au venit în deltă. Tăiatul papurei nu este o ineleptică ilicită, dacă ai contract cu o întreprindere socialistă, o cooperativă de producție. Ilcit este faptul că acești oameni produc unele distrugerii în deltă: taie sălciile de pe marginea canalelor, fac focul, unii sustrag peștele din sculele de pescuit ale pescarilor; de la posturile de miliție din Maliuc, „Crișan”, de la Cherhanaua Sulina, avem destule exemple. Achim Kitai, șef de echipă la pescarii de la „Mila 23”, ne mărturisea: „Azi am găsit sculele umblate, iar un vintir a dispărut. Cineva a luat peștele din el, nu l-a mai putut pune la loc și l-a luat cu rentul. Treaba asta au putut-o face și unii turiști, dar mai degrabă cei care îi plimbă cu barca și închiriază. De unde atîta pește la ei?”

— Tovarășe doctor Ion Munteanu, sînteți director științific la Institutul de cercetări și proiectări Delta Dunării. Într-o seară, la Cherhanaua Matîța, un pescar bărbos și bătrîn îmi spunea, cu lacrimi în ochi, că peștele, mai ales șalăul, e bolnav; are răni pe pîntec. De ce credeți?

— Boala de care vă vorbea pescarul se numește hidropizie, apare și se transmite la peștii slabi, nerezistenți. Peștele slăbește din cauza lipsei de mîncare sau a înrăutățirii condițiilor de mediu.

— Delta Dunării e un mediu poluat?

— Poluarea deltei e strîns legată de poluarea apei din Dunăre care nu mai e cea de acum 15—20 ani. Apar, în anumite perioade ale anului, ioni de cupru, mercur, zinc, plumb, uneori în procente care depășesc normele admise de orice stas. Apa deltei e poluată de

unele întreprinderi, de nave, mai ales de navigatorii care aruncă în apă uleiurile consumate, benzinele etc. Creșterea gradului de poluare a condus la distrugerea, în unele zone, a faunei deltei.

— Turiștii cum mai poluează delta?

— Cu tot felul de ambarcațiuni, cu mașinile, ați văzut, rup pe capete nufერი. Odată mă aflam pe Lopatna. Erau acolo 10—15 turiști cu bărci închiriate de la „Mila 23”, și toți aveau brațele pline cu nuferi albi. În momentul acela am simțit o strîngere de inimă și mi-am adus aminte de anii studenției, din Iași. La Grădina botanică erau trei flori de nuferi. Erau păzite și prețuite ca aurul. Să rupi ațiștia nuferi albi înseamnă jaf, bal'a rămîne după tine ca un cîmp cosit și nimeni nu-i mai poate admira frumusețea. Iar turiști vin în deltă în fiecare zi. Aceștia din urmă ce mai vîd? Pe urmă, unii turiști pătrund adînc, împotriva legii, în rezervații, să vadă, să fotografieze de aproape. Din punct de vedere biologic, deranjează foarte mult. Sînt păsări care clocesc și își părăsesc cuibul, altele intră în panică generală; peștele se reproduce, întreaga natură procrează și e nevoie de liniște.

— Păsările, pelicanii, se mai împușcă?

— Pelicanii nu s-au împușcat niciodată. Cu 15—20 de ani în urmă li se distrugau ouăle. Dar acum trei ani am fost martor la o vinătoare, pe Obretinul Mare. Vinătorii erau niște turiști cu arme cu lunete. Trăgeau de pe o șalupă rapidă, din mers. Glonte poposea în tot ce îi ieșea în cale. Era un altfel de jaf. Legea vinatului interzice asemenea jafuri. Dar, protejată și ea de lege, a apărut în deltă o dezvoltare fără precedent a păsărilor răpitoare: cioara grivă și coțofana. Amîndouă consumă ouăle păsărilor și puii. S-au înmulțit prea de tot și pescărușii. Cînd se ară, în Dobrogea, se țin ca ciorile după tractor.

— Cînd eram copii, la școală, ni se cerea să dărimăm cuiburile de ciorii, să le omorim chiar. De ce?

— Știți și dv.: pentru a se păstra echilibrul biologic între păsările fotositoare și cele nedorite; care produc pagube mari și care sînt înzestrate de natură cu o putere de regenerare foarte mare.

— Sînteți și vicepreședinte al Comisiei pentru protecția mediului înconjurător. Cu ce măsuri apăra, această Comisie județeană, Delta Dunării?

— **INSTRUMENTUL CEL MAI EFICIENT DE APĂRARE A DELTEI DUNĂRII ESTE LEGEA** și dacă o respectăm cu toții înseamnă că o putem și apăra. Delta nu este numai a tulcelnilor, ea este în egală măsură a fiecăruia dintre noi și sîntem cu toții obligați să o protejăm. Se cer îmbunătățite condițiile de mediu, prin stoparea oricăror surse de poluare din țara noastră și concomitent din țările riverane. Mai presupune asigurarea condițiilor de hrană pentru întreaga faună piscicolă. Se impune o mai bună organizare a turismului, dezvoltarea spațiilor de cazare. Cîtă vreme turistul nu va avea unde dormi, își va instala cortul tot la întimplare. Ghizii O.N.T. ar fi bine să posede cunoștințe despre ecologia, flora și fauna, despre evoluția și schimbările deltei în această evoluție. Să fie niște apărători ai deltei. Chiar Centrala deltei mai poate opri multe canale de poluare. Specialiștii, foarte mulți în problemele deltei, trebuie să se întrunească și să se pună de acord, că altfel se vor face în continuare greșeli, dăunătoare economiei naționale. Temele de cercetare trebuie cuprinse într-o bancă de informații pentru a se evita paralelismele și, deci, cheltuielile inutile. Planuri și măsuri de apărare avem. Trebuie să le aplicăm mai cu curaj, cu responsabilitate în practică.

O șalupă a Căpitaniei portului, condusă acum de Ștefan Belici, ne aduce, la o oră destul de tîrzie, de la Sulina la Tulcea. Două zile am fost însoțiți de căpitanul I de port, Ionel Scutelnicu, absolvent al Facultății de drept din Iași, un moldovean tînr și cumsecade, venit, cine știe la ce îndemn al sufletului, să vegheze Dunărea și să o apere, cu legea în mîină, de poluare sau de distrugere. În uniforma lui albă, de soldat credincios al Dunării și al deltei, l-am văzut oprind nave, controlîndu-le, să vadă în ce măsură poluează sau nu apele, și gestul lui mi s-a părut totdeauna plin de optimism. Dar ce pot face numai niște soldați ca el? Foarte puțin, dacă fiecare dintre noi nu-și asumă responsabilitatea morală prin care să devină apărător ferm al acestui leagăn de libertate și lumină care este natura.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Vă propunem un nume:

ION
TRIF
PLEȘA

Un nume care, așa cum aflăm din scrisoarea ce ne-o adresează, la 28 de ani a mai publicat „în trei reviste, dintre care una, cu trei ani în urmă, l-a onorat și cu un premiu („Luceafărul”) după care ușile, altădată atât de primitoare, s-au închis una câte una. Pe cine să te superi și de ce să te superi se întreabă cu oarecare resemnare, în continuarea scrisorii sale, Ion Trif Pleșa, redactor ca și atunci al centrului de radioficare Berești și secretar al Comitetului orașenesc U.T.C. al aceiași noi așezări urbane apărută pe harta județului Galați. Principalul e că în acești trei ani tînărul activist politic nu s-a supărat pe talentul său, talent de altfel excelent intuit de poetul Ion Gheorghe și definit în urmă cu trei ani într-o scurtă prezentare. Semnele marcate de confratele de la „Luceafărul” — „promisiune dintre cele mai trainice, glas începînd a se distinge, ecou care se alătură poeziei majore” — sînt poate mai vizibile azi, cînd ne apare cert că premiul de atunci nu e o „simplă recunoaștere a unui fapt de viață și de timp”.

Deși Ion Trif Pleșa e de multe ori inegal în poeziile sale, alături de versuri de-a dreptul antologice putînd să întîlnești enunțul nemarcat de „izotopul radioactiv” al poeziei ori gestul mai mult frondă decît atitudine poetică, trebuie să salutăm în acest talent, al cărui debut îl revalidăm, unul din izvoarele curate ca lamura ale poeziei românești de cea mai recentă proveniență. Albia sa, frustă în mod natural — cu toate că pot fi sesizate și unele accidente datorate inexperienței — este una care duce către matca sigură a poeziei noastre contemporane, energiile pe care le generează fiind racordate cu vigoare la ceea ce am numi sistemul energetic național de sensibilitate și gîndire, de atitudine, proprii acestei epoci.

Față de multe alte talente — reale și ele, pe care și noi și alte reviste le încurajăm — Ion Trif Pleșa are și privilegiul unei biografii care se convertește, cel mai adesea, în mod fericit, în versurile sale. E chiar surprinzător cum, cu o mare acuitate, re trăiește momente și stări de spirit pe care, personal, n-a avut cum să le cunoască. Ipostazele, atitudinile de viață, o anumită înverșunare ne trimit uneori la poezia de începuturi a lui Labiș sau Ioan Alexandru. Apoi, este foarte interesant modul în care acest autor știe să pună într-o relație autentic poetică, bogată în semnificații și încheieri neașteptate lucruri dintre cele mai familiare, domestice: modul cum întreabă țărani de o stradă, un peron de gară (fie al celei de Nord, fie al celei din Tălășmani), o masă care joacă, o căciulă de miel țuguiață etc. Tocmai de aci se și simte atotputernicia poetului Ion Trif Pleșa. Este în plus și un spirit activist, calitate nu atât de comună, mai ales cînd ea este probată de reușite ca „Poemul civic” din grupajul de față.

Propunem, din toate aceste motive, la care se adaugă și acele intuiții ale evoluției viitoare, nu numai un nume pentru cititorii revistei, ci și pentru o carte, pe coperta căreia o editură și-ar face un titlu de onoare să i-l tipărească. Ion Trif Pleșa va fi neîndoielnic una din acele izbînzii ale poeziei noastre, care îndreptățește trudnica noastră „goană după aur” printre munții de minereu verbal.

N. S. ■

Sonet

Mormintele de voievozi dau și căldură
cînd termometrele cu toate sînt deșarte.
Veacurile se furișează să stea gură la gură,
cu nimic nu le putem desparte.

Noi nu avem nume de împrumut,
pacea o vrem cit mai fierbinte.
Azi viscolul la coadă a trecut,
să nu-l lăsăm un pas să facă înainte.

Tot ce ne trebuie avem aici:
nume și case, bucurii și morminte.
Noi nu simțim trecutul ca un bici
opriind cișmelele să iasă setei noastre înainte.

Țărina e atît de ascultătoare
că n-ar mai trebui s-o ținem sub picioare.

Tata întrebînd de strada Roșiori

Parcă-l văd întrebînd de strada Roșiori,
îmbrăcat în hainele lui largi, cusute în sat.
Numai sapa știe cite sărbători
au devenit bătători în palmele lui de bărbat.

Ajuns tîrziu în strada Roșiori
căciula cu șială el și-o scoate.
Direct pe inimă îi cad ninsori,
lumina n-are timp de stat cu miinile la spate.

Cit de frumos întreabă țărani trecătorii,
pe care mină se ajunge în strada Cutare.
Ca o școală pe dinăuntru plină cu copii sînt norii,
brazele mestecă pentru bobul de grîu mîncare.

De-a curmezișul singelui a pus o rază,
de la el numai întunericul cu mina goală a plecat.
Pădurea stă-n lună ca într-o vizuină și visează,
urma lui de talpa uriașă a lumii s-a atîrnat.

Peronul gării Tălășmani

Acest peron să tacă și să tacă,
acest peron atît de multe știe.
Sub pașii noștri urme de părinți s-aud cum crapă,
față de gura lor fîntina tot mai are-o datorie.

O femeie la fiecare tren își aștepta bărbatul,
mîncarea se sleia-n bucătărie.
În jurul lămpilor se strîngea tot satul,
dar pe cite unul un somn fără de porți nu-l mai lăsa să vie.

Degetul ți se despărțise de trăgaci,
privirea ți-era scrisă în felurile limbi.
Spuneai că soarele azi e foarte dibaci
și-un pumn de țărîină de-acici
cu nici un munte străin să nu schimbi.

Un dulce echilibru

Vezi cum joacă masa?
Pune, mamă, luna sub piciorul ei.
Pămîntul are țicnal de aur
dar nu te teme
că la gură nițiodată nu l-a dus.
O sămîntă în bibliotecă e în stare
să tragă pămîntul de limbă,
să afle ce-i
cu plicul nou-nouț al nopții,
dar rupe-l, mamă, rupe-l,
eu în el nimic nu am de pus.

Dialog

Popescu Popești, jud. Olt: Multe, multe versuri, metafore („executate” în serie) așijderea, poezie cam puțină. Poezia nu se naște din cuvinte, înșuruite întîmplător, uneori chiar fără o logică internă, ca să nu vorbim de cea de ansamblu. Chiar dacă practicați ceea ce s-ar putea numi notația lirică, ea nu se poate reduce la asocierea unor elemente întîmplătoare, disparate, nepolarizate de un anumit sentiment, de o idee sau o observație revelatoare prin noutatea și sugestia lor.

Ce-i drept, ici-colo, din aceste multiple combinații pe care le faceți, „folosind întregul dv. timp liber”, cum ne încredințați, vă iese și cite o metaforă demnă de reținut (Lanul de grîu, / viață pe drum. / Piinea / o potecă pentru oameni — „Pe pămînt”), ca imediat să urmeze o mare banalitate (Pămîntul acesta / și-a împletit / doina / precum Manole / și-a zidit soția / pentru pomenire — „Puritate”). Parcurgînd fiecare componere a dv., la sfîrșit îți vine să exclami: Ei, și! Oarecum definitive pentru această filosofare iefîtină, de cele mai multe ori vagă, pe care dv. o confundați cu o stare lirică ni se pare a fi această ipostază contrariantă: „Dacă neliniștea / nu m-ar inunda / rădăcinile nerăbdării / s-ar usca în plictiseală / Eu aș aștepta trenul / în gara lipsită / de cale ferată (o gară fără cale ferată poate ființa, desigur, numai ca o metaforă, fără nici o acoperire logică). De aceea (ca să preluăm o expresie tot din scrisoarea

Se vede prin lut,
casa în fugă și-a tras pe ea o cămășuță.
Plopu din coastă va rămîne
un alb termometru
pus în fiecare toamnă
la subsuoara pădurii de tei.
Mînzul are sufletul greu
ca piedica pe care tata o pune la căruță.
Mîncarea scoate abur
și iată masa joacă.
pune, mamă, luna sub piciorul ei.

Numărătoare în Moldova

Căciulă de miel țuguiață,
din miini în miini ajunsă de la daci pînă la noi.
De istorie de-atîtea ori ai fost sfărîmată,
tu ții numărătoarea la viscole și ploii.

Atîtea veacuri frămîntată-n mină,
tu ai dospit ca și un aluat.
Căciula ne este matoră bună
că munții cu ce-am avut i-am îmbrăcat.

Satul e cu piine încoronat,
în el copiii în jurul viitorului fac horă.
Căciula nu poate greși față de sat,
Cu orice ninsoare căciula este soră.

Poem civic

Linăștea nu se vrea o firimitură
strînsă la urmă și aruncată.
Douăzeci și două de milioane am intrat în tură,
păcii toată averea îi va fi păstrată.

Gura veacului e întoarsă spre noi,
reflectoare se aprind și-o luminează.
Șei uriașe aruncă peste ploii,
Nu aplaudăm nici pușca adormită și nici pe cea trează.

E veacul fudul, nu-i mai place nimic,
drumurile lui privesc la urma de căruță pieziș.
De ce liniștea se vinde aiurea cu un preț prea mic
și v-ați adus aminte de cartuș?

Mai scump e un pocnet de armă decît ea, știu.
Pe tarabele lumii se vind cu castronul cartușe.
Gîtlejul acestui veac e ars cu cel mai tare rachiu,
dar noi nu dăm de lucru nici unei cenușe.

Linăștea înseamnă să ai o casă a ta,
copii zburdalnici să-ți iasă în întîmpinare.
Munții în veci să nu știe a ofta,
drumurile cit e noaptea să vorbească de vite și care.

Inima noastră nimic nu știe pe gratis a lua,
în fața firului de iarbă veacul răspunde: Prezent.
Adevărul e garnitura de tren care zilnic ne ia,
pentru pace inima ne bate tot mai insistent.

Istoria știe că tunurile sînt prea pretențioase,
pentru ele degeaba sînt flori, lanuri de grîu și turme.

Ele vor ca țărina să rămînă e-o poală de oase,
noi vrem să coacem piine în ale strămoșilor urme.

ION TRIF PLEȘA ■

dv.), credem că principala „lacună” pe care vă simțiți chemat să o ameliorați ar fi aceea a poeziei înșeși. Înceercați de aceea, dacă puteți, să vă abțineți o vreme de a compune fără noimă. Scrieți numai atunci cînd nu veți putea să nu scrieți. Să vedem ce va ieși.

Rodica Botez, loco: Deocamdată simple „poetizări” ce nu depășesc nivelul unei compuneri școlare ceva mai simțite (contemplarea unui pescăruș care se pierde în larg, reflecții comune despre renunțarea la viața ce trebuie trăită sau la uitarea celor ce ne bucură sau ne dor etc.).

Marieta Sava-Bursuc, loco: Avalanșă de locuri comune, din care greu se pot desprinde un fior sau un vers de autentică poezie. Ca „mostră” de compunere gratuită, de mimare a poeziei poate fi citat la întîmplare orice titlu: Desprinse dintr-un cătun stelar, / pe vremea aceea care n-a existat / Eu vin odată cu șipotul riurilor / înaintea ierburilor / cu sîmul plin de anotimpuri / în leagăn cudalb / la finalul munților / cu verticală răbdare / contopindu-mă — „Fascinantă”.

A.V., Brașov: Indicativul nostru „Deocamdată, nu” ar fi prea generos pentru catrene ca acestea: Cîți poeți (sic) pe lumea asta, / Cîntă dragostea și dorul / Dar puțini mai cîntă astăzi / Dragostea primordială // Unde-i bucuria spuneți / A ființei ce gîndește / Este sigur dac-o cauți / În lumină și progresuri...

Dumitru Sinulescu, Constanța: Dacă ar trebui să procedăm ca în matematică (ierțați-ne această analogie, oarecum didactică) pentru a găsi cel mai mare divizor comun al versurilor trimise,

atunci factorii primi comuni ar fi, din punct de vedere al vocabularului poetic (în măsura în care dumneavoastră le conferiți o valență estetică): iarbă, floare, lume, mare, muguri, fluviu, tăcere, lucru, alge. De ce recurgem la acest procedeu, mai intuitiv poate? Pentru că într-un singur mînunchi de versuri asocierea aceluiași elemente, fără a genera relații și semnificații noi, nu e de cel mai bun augur. Altfel versurile nu sînt lipsite de unele frumuseți (îndee-sebi meditațiile despre dragoste). Nu subestimați totuși, cînd e vorba de poezie și nu de misivele către redacție, biografia, adică trăirea cu toată intensitatea a evenimentelor din spațiul și timpul cărora le aparțineți. Transcriem, pentru patetismul ei, „Ochii limpezi” (cu toate că și aici se pot remarca anumite locuri comune de genul celor incriminate mai sus): Mi-ar trebui mai mult / decît dragostea / să pot scurta, cu un deget măcar / limitele solitudinii // și iată marea îmi limpezește ochii / marea cu maluri albe de tăcere / marea luminii fragede / marea cufundată în gînduri, / melancolică mare / marea de aripi a cerului / marea cu lungi coliere de alge la gît / marea din miezul lucrurilor / marea tulburătoare a inimii / marea furtunilor, marea confidențelor / marea ignobilă a ierbi / marea memoriei îndoliate / marea de sînge a trupului / marea de foc, marea de pămînt / insondabila mare a dragostei / ce-mi spune în fiecare noapte / că nu mai sînt al meu...

NICULAE STOIAN ■

INTRE CLASIC ȘI BAROC

MONET

Aventura impresiei

2.

Episoadele unor iubiri celebre nu ne învață uneori nimic în privința dragostei. Alfred de Musset, de pildă, mărturisea cu un umor îndoielnic că se îndrăgostea la fel de ușor cum răcea. Dragostea lui cu George Sand e o suită de strigăte, de suspine și de zgomote de veselă spartă. Richard Burton și Liz Taylor n-au descoperit nimic în această materie, ei n-au avut nevoie decât să recitească o pagină romanțată de istorie literară.

Dar impresionismul ne-a demonstrat convingător că artistul trebuie să iubească frumusețea lumii, dacă vrea să-i rostască numele.

Ar trebui, poate, să-l amintesc pe Don Juan. Dacă, așa cum a fost numit, Monet este un Rafael al apei, poate că el nu este mai puțin un Don Juan al naturii, al luminii. Mă gândesc, desigur, nu la ceea ce este frivol în eroul lui Tirso de Molina, ci la ceea ce îl face să amine problemele sale cu cerul, căutând absolutul în pasiunea sa. Nu pictează Monet mereu alți plopi și alți nuferi? De fiecare dată cu convingerea că va atinge adevărul clipei. Și de fiecare dată plecând spre o altă clipă, la fel cum Don Juan pleca spre o altă iubire.

La fel? Dacă ar fi așa, Monet nu trebuia să închidă seriile sale — a catedralelor din Rouen, a căpițelor de fin, a plopiilor sau a nufurilor. Ele trebuiau să se încheie nu mai prin moartea pictorului. Căci în limbajul lui Don Juan a se opri înseamnă a se resemna.

Tocmai de aceea comparația trebuie oprită aici. Pentru că Don Juan a pus inițial dragostei o condiție care-l va împinge spre un sfârșit tragic. În loc să-i caute temeiul în fidelitate, i-l caută în trădare, risipind ceea ce n-a avut niciodată din vina lui. El trăiește ca și pictorii impresionisti numai în lăuntru clipei, dar nu are încredere decât în clipa pe care o atinge cu mina. Începând prin a-i înșela pe alții, a sfârșit prin a se înșela pe sine. Începând prin a nu se lăsa prins în mrejele nici unei iubiri, a sfârșit prin a deveni un hăituit. Începând prin a ne amuza, sfârșește prin a ne îngrozi. El a intrat în mecanismul necruțător al tragediei. Surisul său insolent nu mai poate ascunde adevărul. Dragostea nu i-a arătat lui Don Juan decât partea sa efemeră. Cea care moare după prima îmbrățișare și care ucide la prima atingere. Niciodată el n-a aflat gustul duratei în dragoste, al credinței, al fidelității. A golit clipele pentru a se lovi mereu de o absență. El crede că doi și cu doi fac patru și că patru și cu patru fac opt, dar asta nu face decât să-i mascheze disperarea.

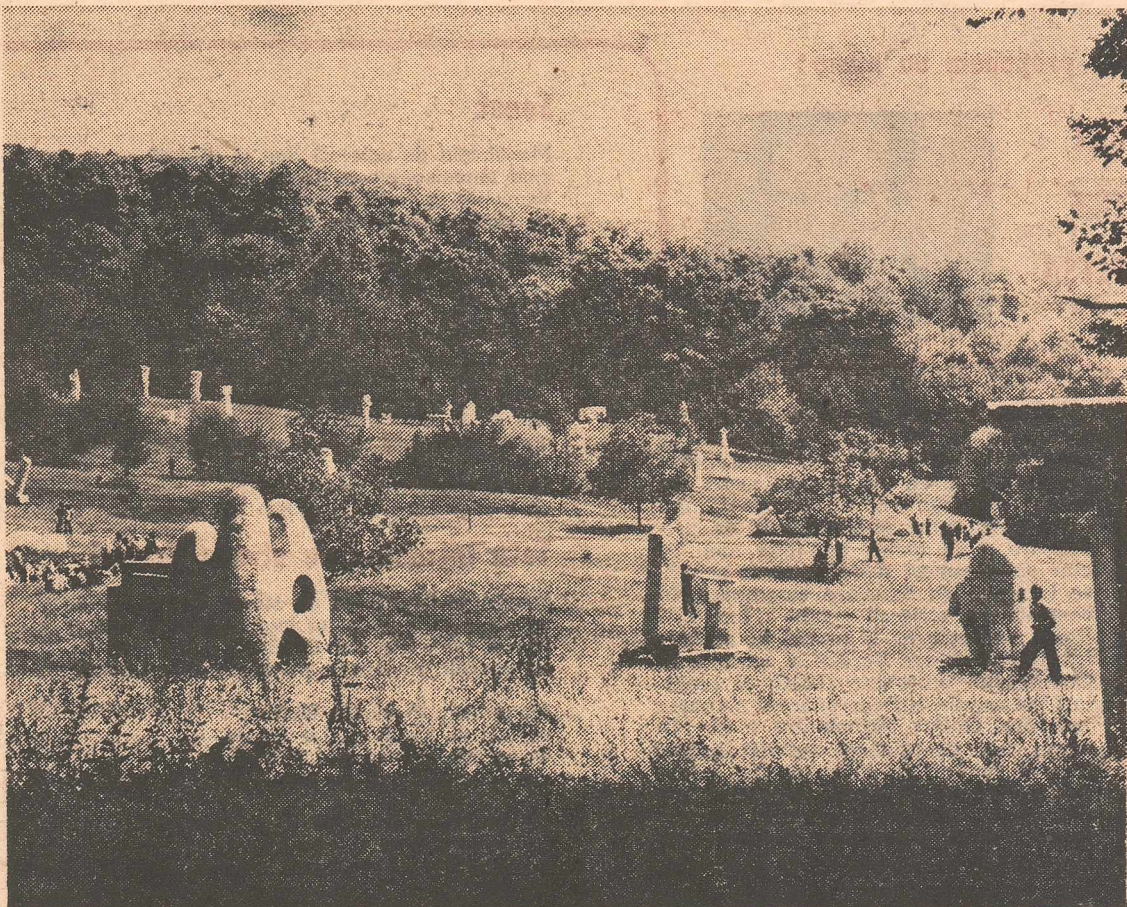
Impresionismul nu este însă nici o artă insolentă, nici o artă disperată. El s-a despărțit demult de Don Juan. Din momentul când n-a renunțat la fidelitate, în ciuda faptului că a transformat clipa în zeu.

Prin fericirea de a descompune lumina unei clipe, impresionistii își bat joc de problema infinitului. Dar ei își bat joc și de împărăția cerurilor. Ei ne spun ca și Gide în „Fructele pământului” că izvoarele vor fi acolo unde durințele noastre le vor face să curgă și că orice cunoaștere pe care n-a precedat-o o senzație nu-i va apropia de adevărul artei. Gide îl sfătuiește pe Natanael să ardă în sine toate cărțile. Impresionistii vor să uite obiectele, vor să se fi născut orbi pentru ca, ulterior, căpătându-și vederea, să descopere brusc lumea cu un ochi virginal. Nici lor nu le ajunge să afle de la alții că nisipurile plajelor sînt moi; ei vor ca și picioarele lor goale să le simtă. Dealtfel, recitînd recent „Fructele pământului” mă gîndeam că există aici nenumărate pasaje care s-ar potrivi de minune să fie rostite într-un muzeu consacrat impresionistilor. Acești pictori purtau „ca și femeile din palidul Orient” toată averea cu ei. Și oricare dintre ei ar fi putut să citeze o asemenea frază: „Înțeleptul e cel care se moie de orice”. Oricare dintre ei, și în primul rînd Monet. Poate că nici un alt pictor nu s-a atins cu atîta pasiune de ceea ce părea efemer. El nu ne-a chemat în fața pinzelor sale să ne spună: sperați în nemurirea unei alte lumi, ci să ne atragă atenția cite frumuseți nebănuite există pe lumea aceasta. Bătălia artei se dă aici pe terenul cel mai vulnerabil, unde părea că totul e dinainte pierdut, dar unde timpul care fugea ireparabil pentru Vergiliu este pentru Monet o suită de impresii ce nu trebuie lăsate să treacă fără să-și arate darurile.

Spre deosebire de cînicul Don Juan, acest pictor cunoaște răsplata fidelității. El a fost în stare să dovedească un fapt neașteptat: că pictînd la nesfîrșit același lucru, de fiecare dată aflăm altceva. Or, cineva care gîndește astfel are vocația de a veni în fața lumii cu o atît de mare încredere în ea încît să dea fiecărui strop de lumină și fiecărui reflex al apei valoarea unei frumuseți statornice. Monet așează o impresie la temelie lumii, apoi aleargă să caute alta, însă nu face asta pentru că n-ar avea încredere decât în clipe, ci pentru a sili cit mai multe să vorbească. Aproape orb, el nu încetează să picteze lumina. Și cînd se întoarce spre nuferii din grădina Giverny, ceva din uimirea primelor dimineți ale lumii îi aburește privirea.

A iubi astfel viața înseamnă a găsi în lăuntru fiecărui moment aripa care s-o înalțe și a da artei o sete firească. Dacă albastrul lui Fra Angelico nu e făcut pentru a fi comparat cu al unui cer adevărat, ci cu iluziile despre fericire, iar Venera lui Botticelli n-ar putea fi dusă lingă mări adevărate, în cazul lui Monet ne putem asuma riscul să-i urmăm bucuria. Pentru că n-au dreptate cei care spun că nu putem întemeia nimic pe iubire. Mai mult, sînt convinși că nu putem întemeia nimic împotriva ei.

OCTAVIAN PALER ■

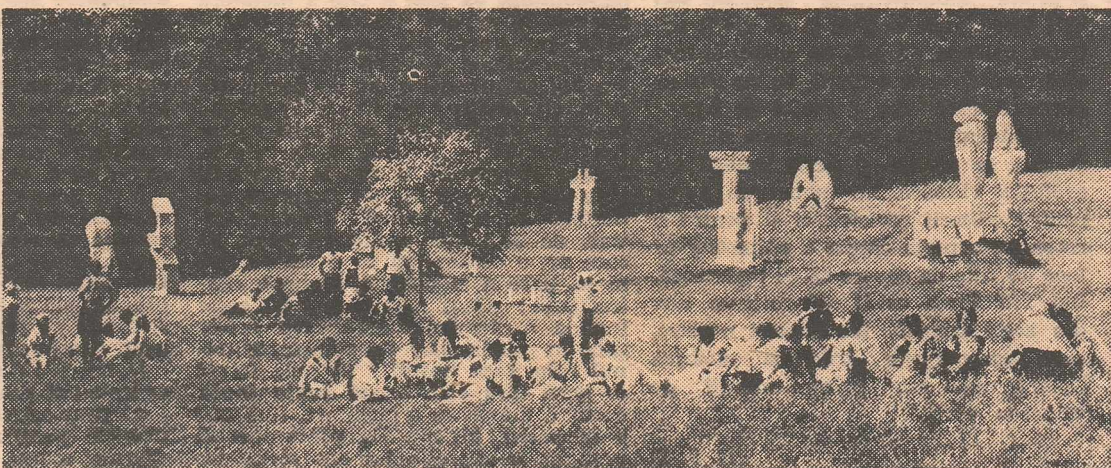
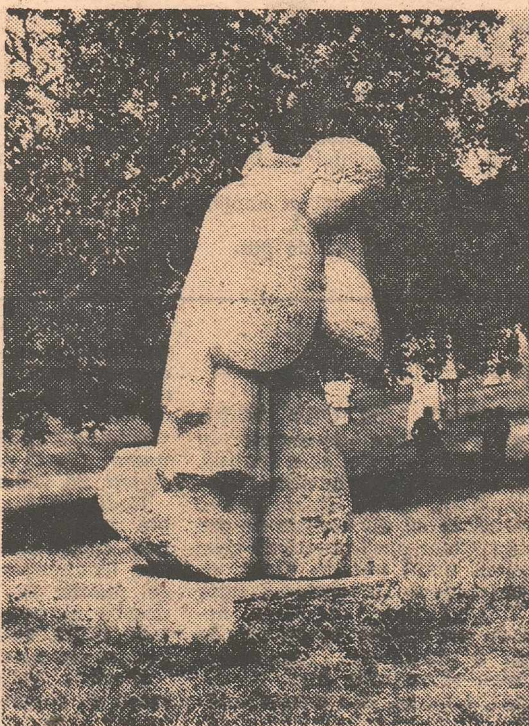
Măgura — un teritoriu fertil al sculpturii

Miercuri, 10 august, s-a deschis cea de-a VIII-a ediție a Taberei de sculptură în aer liber de la Măgura Buzăului, tabără organizată de C.C. al U.T.C. și Comitetul județean de cultură și educație socialistă Buzău, în colaborare cu Uniunea artiștilor plastici. A devenit o tradiție ca în fiecare vară, timp de o lună de zile, blocuri de piatră din vechea carieră Ciuta să fie ridicate și duse într-o frumoasă poiană rotată, la Măgura, pentru ca aici, sub dăltile tinerilor sculptori, să treacă din poziție de lucru în poziție de viață. An de an 16 tineri sculptori, cu dăruirea, cu spontaneitatea și forța lor de creație, insufletească 16 pietre și le adaugă la zestrea muzeului în aer liber, zestre alcătuită în prezent din 112 lucrări.

Măgura este, în felul acesta, un teritoriu fertil al sculpturii și tinde să devină o școală care nu

trebuie să se termine niciodată. Pe aici trec toate drumurile ascendente ale sculpturii românești. Pe la Măgura au trecut cei mai buni artiști ai noștri (pînă la o anumită vîrstă) și au pornit apoi pe un drum propriu, poate gîndit aici, un George Apostu, un Nicăpetre sau mai tînărul Cristian Breazu. Caracterul Măgurei de școală și muzeu a pătruns de mult în adîncurile conștiinței iubitorilor de frumos, în conștiința tuturor, chiar și a artiștilor consacrați, care lucrează alături de mai tinerii lor colegi în cadrul aceleiași tabere. Vin aci, își trag la sorți blocurile de piatră, le cioplesc cu migală și trudă, apoi se iscălesc, cu o bucată de daltă, așa, tinerește, ca să nu li se uite numele. Adică, în această serie: Gh. Coman, Mihai Buculei, Dumitru Pasima, Ion Deac-Bistrița, Yorgos Yliopoulos, Nicolae Ghiță, Dinu Cîmpeanu, Al. Usinevici, Constantin Platon, Gh. Bradea, Marcel Voinea, Iulian Coruș, Sava Stoianov, Elena Avramescu-Hariga, Alina Enache și Constantin Rădulescu. Tuturor le urăm mult succes.

ION PREDOȘANU ■

RUBRICA MEA

Un viteaz: căpitanul poet

Nicolae Vulovici

Mă bucur să semnez apariția în Editura militară a micromonografiei lui Eugen Marinescu: **Cîntărețul luptelor și al biruințelor, căpitanul-poet Nicolae Vulovici**. S-a născut la Calafat, la 8 iunie 1877, dintr-o familie modestă. Orfan de tată, urmă școala de ofițeri de infanterie din Craiova, iar la absolvirea ei, în 1900, obține gradul de sublocotenent și repartizarea la regimentul 26 infanterie „Rovine” din Craiova. În lipsa unei bibliografii cronologice a operei lui lirice, putem presupune că a scris de pe băncile școlii, încă din adolescență, așa cum se întâmplă cu toate vocațiile literare și mai ales cele poetice.

A publicat 15 poezii în **Noua revistă olteană** (noiembrie 1903 — septembrie 1904), cu subiecte patriotice, unele inspirate de Războiul pentru independență. A făcut parte din redacția revistei **Ramuri**, alături de C. Șerban-Făgețel și D. Tomescu și a colaborat la **Neamul românesc pentru popor**, de sub conducerea lui N. Iorga, care-i aprecia în **Sămănătorul** prima culegere, **Vitejești** (1906).

Intr-un turneu literar prin Ardealul subjugat, alături de colaboratorii **Ramurilor**, poposi la Sibiu, la Rășinari, la Săliște, la Alba Iulia și la Bucium-sasa, unde funcționa Ion Agârbiceanu, pe care-l impulsionează prin voinicia sa, „urcînd muntele Detunata (...), cu privirile strălucitoare pe care nu le mai puteau sătura frumusețile din jur. Ce țară! ofta mereu.”

Din portretul pe care i l-a schițat P. Partenie, alt scriitor prețuit de N. Iorga, îl vedem pe Nicolae Vulovici „înalt, spătos, blond, cu ochii albaștri și visători”, un entuziast care „înnebunea de-a binelea cînd apăreau rîndurile de laudă ale profesorului și care, la apariția **Ramurilor**, lua în spangă numărul proaspăt ieșit de sub teasc,

îl purta pe străzile Craiovei și striga de auzeau prietenii :

— A apărut Tagetblatt-ul românesc, fraților!“ și „de bucurie nu mai vedea felinarele pe care le izbea zicînd pardon!“

Era, așadar, și un om de duh.

În al doilea volum, **Stihuri oțelite** (1910, Ramuri, Craiova), figurează profeticul catren :

„De-o fi să mor, Tu Doamne, dă-mi/ O moarte ostășească : / Un glonte-n floarea din chipiu / În lupte mă izbească !“

Așa a și fost să fie ! Cu gradul de căpitan trece munții în august 1916 și la comanda unui batalion din regimentul 15 infanterie Războieni, la 7 septembrie, în lupta pentru eliberarea orașului Miercurea Ciuc, cade lovit în frunte de un glonț. Avansat post-mortem la gradul de maior, este slăvit, printre alții, de N. Iorga, care salută în erou pe unul „din rasa unui Körner și a unui Petöfi, care mărturisesc murind că tot ce au scris era adevărat”. Cu alte cuvinte, nu a făcut numai literatură : și-a scris opera cu propriul sînge.

Un alt poet viteaz, Constantin T. Stoika, prevedea, cu puțin înainte de a-l urma pe Vulovici în mormînt :

„Ca mine vom fi mulți dintre noi în odihna glorioasă a pămîntului.“

Cel dintîi căzuse, la trecerea frontierei, la Predeal, poetul erou Mihail Săulescu.

Eugen Marinescu ne dă, la sfîrșitul volumului, o mică serie de poezii patriotice : **De-o fi să mor**, de Nicolae Vulovici, **Istoria** de Mihail Săulescu și **Imn Păcii** de Constantin T. Stoika, apoi, sub titlul **Restituiri**, din cel dintîi, **Glasul Patriei**, **Chemare**, **Alba Iulia**, **Cetatea Neamțului**, **Oștenilor din 16 Suceava**, **Oltule**, **La statuia lui Tudor** și **Plînge codru**.

În **La statuia lui Tudor** poetul își cerea iertare în numele nostru, al tuturor :

„De ți-am greșit — urmași pitici — / Tu iartă-ne, Stăpîne, / Ne-am rătăcit și noi pe drum... / Dar lupta ne rămîne.“

Nicolae Vulovici a dus lupta la biruință, înscriindu-se printre făuritorii României întregite.

ȘERBAN CIOULESCU ■

ATITUDINI

Mă cheamă Corina, uneori Lili, și vind muzică la... Romanța

Un reportaj, firește, bine scris, despre viața oamenilor muncii al căror loc de muncă este Ministerul de Interne ar fi capabil să redea autenticitatea, complexitatea vieții acestora. Desigur, nu cerem literaturii polițiste să fie reportaj, dar tocmai asta este problema. Literatura poate mai mult, ea are un contact mai des cu eternitatea, cu gravul, cu solemnul, cu tragicul și cu dramaticul. Mai înainte de a ne exprima cîteva opinii despre romanul polițist actual vom menționa că am citit dacă nu totul, în cea mai mare parte din ceea ce s-a scris în ultimii 20 de ani și unele lucrări de 2—3 ori. Apreciem în mod deosebit romanul **Cercul magic** al lui Nicolae Mărgeanu și **Crima de la mansardă** al Rodicăi Ojoc Brașoveanu. În primul (mult îndrăgit de academicianul Grigore Moisi) există o intrigă perfect desfășurată și cititorul participă efectiv și afectiv la acțiune. Trăsăturile celor buni sînt profunde, ale celor răi sînt profunde, lipsește evident orice fel de schematism. În al doilea scriitura este alertă, are umor iar maiorul, un om profund uman, trist cînd se întîlnea cu infracțiunea privită ca o degradare umană, moare într-un final de-a dreptul impresionant. O observație se impune cu acest prilej : este singurul roman polițist românesc în care moare la datorie un lucrător al Ministerului de Interne. Dar cîți lucrători ai acestui minister nu s-au jertfit la datorie păstrînd pură și limpede viața și realizările acestui popor ?

Cu excepțiile pomenite, după opinia noastră, avem de-a face cu multe, extrem de multe lucrări care nu au nimic comun cu viața și din această cauză nici cu literatura. Mai mult : aceste carențe se cunosc dar sînt perpetuate din motive pe care nu le cunoaștem. Nu credem că este loial să pretindem la infinit că spioni cu mare experiență capotează cu rapiditate atunci cînd veniți în România, la Carei, să spunem, vor să fure secrete care nu sînt deloc secrete, sînt adică lucruri pe care, în anumite cazuri, localnicii le-ar spune cu o prietenie evidentă. După cum nu este loială descrierea fără nici un discernămint a ofițerului anchetator. El este plictisitor, plat, rutinat, modest și destul de cenușiu.

Vrem să spunem că așa apare în unele dintre aceste cărți cum ar fi **Rolls-Royce** semnată de Chiril Tricolici sau **Dragul meu Sherlock Holmes** aparținînd lui Haralamb Zincă. Dar iată cîteva citate din lucrarea lui H. Zincă : „...Trei pași mă despart de colonelul Donea și tot atîția pași de logodnica mea. Ce Hamlet ? Ce Romeo ? Unde-i nemuritorul Will să se uite în sufletul meu și să-mi descifreze dilemele ?“... Demarează... Îmi propun ca încă în noaptea asta să-i telefonez... Sau miine de dimineață, la „Romanța” unde am cunoscut-o pe Lili vînzînd „muzică” „...E rîndul lui Grigoraș, al „omului cu trusa”, să intervină :

— Am ridicat-o. A fost folosită... După toate probabilitățile, morfina a fost absorbită de o seringă și, probabil, injectată.

— Și seringă ? Întreb din ce în ce mai tulburat.

— Nu a fost găsită !, precizează procurorul...“

Iată deci, referindu-ne la ultimul citat, ce „inventiv” se dovedește Haralamb Zincă. După toate probabilitățile morfina a fost absorbită de o seringă (!!!) probabil (sublinierea ne aparține) injectată și toți acești „probabili” se întemeiază pe CE ? Pe faptul sigur că seringă nu a fost găsită (!!!).

În cel puțin 50 din romanele polițiste românești iubita platonice a ofițerului anchetator lucrează la un magazin de discuri, la secția „Clasice” împăcîndu-se bine cu muzicologul șef al magazinului (!) și fiind admirată de colega de la populară. Dar, de regulă, ea se numește Corina și prezența ei în carte, ca și în viața anchetatorului, nu are nici o importanță și este împotriva oricărei logici. Ne întrebăm : cum de ajung aceste Corine, mereu neglijate, mereu tînjind după căminul și copiii lor, soțiile model de mai tîrziu, mamele ideale de mai tîrziu ? Logic ar fi ca aceste tinere Corine să fie fiicele Corinelor calme și materno dar nici vorbă de așa ceva.

Cititorul este socotit doar consumator al acestor producții, căci rolul său în descifrarea enigmei este egal cu zero. În cărți există mult prea multe personaje, unele linii de investigație sînt părăsite pur și simplu și peste tot plutește o plictiseală cumplită. N-am înțeles de ce, apoi, mulți dintre ofițerii și subofițerii de miliție au nume asemănătoare cu aceia care-i urmăresc. Picioruș, Povară, Bătrînul. Iată doar cîteva dintre lucrurile care ne nemulțumesc și ele, deși par mici, ne nemulțumesc căci sînt semnindubitabil al superficialității, comodității și al credinței că cititorul unele astfel de literaturi n-ar avea nici un fel de pretenții. Ceea ce, evident, e fals !

EUGEN SECELEANU ■

CRONICA LITERARĂ

Ion Brad: „Transilvane cetăți fără somn”

Ion Brad a ales ca titlu pentru ultimul său volum de versuri o metaforă inspirată : «transilvane cetăți fără somn». Veghea poetului se întîlnește aici, fecund, cu destinul neadormit al patriei. După cum meditația cea mai gravă și iscoditoare se va împleti, în vers, cu sentimentul veșniciei. Trecutul mai ales apare într-o altă lumină. Este un trecut cu forță de oracol. Răsturnarea aceasta

de sens copleșește ca o iluminare. Prezentul și viitorul parcă descind acum dintr-un timp înalt, de legendă : „Tulburător de înalte, aud spicile pietrelor, / Cetățile — acestea rămase-n picioare / Prin munți fără somn. Adie în noi sufletul vetrelor / Reinviat, dogoritoare, / Sub ochii mirați ai timpului / Ca un astru enorm“.

Intr-o poezie atît de muzicală și metaforică, tonul va fi cel adecvat : învăluitoare și liturgică. Totuși două momente, cel puțin, dau tensiune epică evocării : **Recviem la Mihai Viteazul** și **Gorun la Tebea**. Sînt, de fapt, două cicluri distincte și unitare în volum. Mihai Viteazul și Avram Iancu apar deopotrivă tragici și vizionari. Drama lor e arătată cu mijloace simple. Poetul, așa cum îl știm, alternează ritmurile fastuoase cu cele folclorice, imnul cu dialogul direct. Oricît s-ar sublima istoria în mit și simbol, mai rămîn (în poeme) destule detalii dureroase ca să dea culoare și cruzime tabloului. Prima pornire este justițiară și vindicativă. Dar tot de aici poetul extrage și o „filosofie” a echilibrului. Fiindcă tocmai înțelepciunea este aceea care statornicește timpurile. Și indignarea într-un fel se surdinizază. Ion Brad e mai degrabă un rapsod și un cronicar (firește, cu înclinații moraliste), mai aproape uneori de baladă și de inscripția frustă, abia ritmată. Îndeosebi luciditatea este una din sursele cîntecului. Undeva chiar scrie : „Curajul nostru-i fiul rațiunii / Scăldat într-un izvor curat, imens“.

Mai e de semnalat **Cronică veche și nouă la Muntele Athos**, compunere amplă cu voluptăți cărturărești. De astă dată cufundarea în trecut înseamnă întoarcerea la izvoare. De la început surprinde pretextul romantic al călătoriei nocturne : „M-am dus cu noaptea pe calcul lunii / Tiptil, în vîrfurile degetelor, singur / Să nu tresc din somnul firav marea, / Ori clopotele adormite-n turnuri / Ca niște bufnițe posomorite, / Să nu-și dezlege cobeia peste codri. / Pe unde doar mistreți cu colți de argint / Sparg furioși oglinzile, să nu-i / Mai certe speriate din izvoare“. De fapt, intrarea în vis este intrarea în poezie. Se pregătește atmosfera (poate și cadrul) pentru ce va urma : poetul slăvește cititoriile în cuvînt și spirit ale strămoșilor.

Ion Brad nu-și dezmente nici în **Transilvane cetăți fără somn** vocația originară. Eroi sînt înfrățiți cu elementele. Poetul cîntă «voievozii-riuri», «oaste-pădure», «spațiul mioritic», iar un poem se intitulează **blagian Zeu ocrotitor stejarul**.

Aparent, istoria a fost redusă la cîteva laitmotive. Ion Brad vine însă cu o adevărată mitologie lirică. Imaginile, toate, sînt memorabile. Negru-Vodă doarme cu capul pe mînăstire, țepele lui Vlad sînt făcute din razele lunii, Burebista (regele pururi, treaz) taie capul vițelor-de-vie, toaca de la Putna vestește trezirea lui Ștefan. Fiecare poem e ca un descîntec pentru a curma beția și somnul, pofta și trădarea. Poetul se apropie vizibil de Lucian Blaga, dar se și depărtează — ca idee.

Poeme de tulburătoare sugestie, ca **Oleandrii**, **Sonet și Toamnă tîrzie**, vorbesc mai mult despre poet. Sînt confesiuni triste sau doar nostalgice. Poetul, cu presimțirile sale întunecate, se înscrie într-o altă durată. Nu și într-un alt destin. Mesajul final e turnat în versuri energice, mobilizatoare : „Că doar oțelul din cuvînt / Pulsează nevăzut rachete / Spre spațiul totdeauna sfînt / Al legămintelor secrete // Cu aerul care-l sorbim, / Cu leagănul din amintire, / Cu lutul Patriei sublim, / Cu fruntea-nscrisă-n omenire“.

CORNEL MORARU ■

Minerul

În subpămînt, printre nămeți de ere, stăpîn pe vatra minei, și-n putere cer zămisind din piatră, cu sudoare, deschizător de drumuri spre izvoare de fier, de aur, de cărbune... pentru mai binele din lume, trecînd din strat în strat, din stîncă-n stîncă, plătind folosul vieții lui prin muncă, minerul ostenește cu mîgală să scoată soarele-mpietrit afară, să-i dea viață, și să-i dea lumină, să-l răsădească în grădină, stăpîn pe vatra minei, și-n putere, în lumea lui de beznă și tăcere, minerul ostenește cu mîgală să scoată ochiul începutului de lume-afară, să-l răsădească în grădină, să-i dea viață, și să-i dea lumină.

RADU SELEJAN ■

Joi, 2 iunie, la orele 15 și 7 minute, directorul marelui observator radio-astronomic din Jodrell Bank fu asaltat de o gălăgie iscată în anticamera cabinetului său. Cineva insistă să-l vadă neapărat, deși secretara refuza, știind prea bine că distinsul om de știință nu suferea să fie smuls în momentul acela unor preocupări absorbitoare. Era timpul pe care și-l rezerva contemplării anumitor publicații ilustrate, ca Playboy, de nedus acasă din cauza copiilor și ținute sub cheie în sertarul din stînga al biroului. Tonul discuțiilor îndărătul ușii captonate crescuse simțitor, directorul auzi chiar cuvîntul urît „vacă!” se produse o mică busculadă și înăuntru pătrunse Harry Segall, șeful echipei de prelucrători ai recepțiilor spațiale, dînd-o violent în lături pe secretară, care căuta cu ultimele puteri să-i bareze drumul.

Intrusul era vizibil prada unei puternice emoții, halatul alb de lucru îi filfia descheiat, părul răvășit părea să fi trecut într-un roșu mai aprins, ca și cum luase foc, omul abia reușea să scoată pe gură niște sunete articulate. Din bilbiiala lui, directorul reținu cu greu cîteva frînturi de propoziții. La 15 și 11 minute izbucni să reconstituie ceea ce Harry Segall ținea să-i spună: Radiotelescopul numărul 3 primise un mesaj al altor ființe inteligente din cosmos.

Directorul își liniști înfi subalternul, rugîndu-l să stea jos și să ia o pastilă de valium, ca să-și revină. Ii dădu toate asigurările că se va deplasa personal imediat la punctul unde fusese înregistrat mesajul. Leșind din birou, avu grijă să ordone secretarei să cheme paza și să nu-l lase, sub nici un motiv, pe Harry Segall să părăsească încăperea sau să telefoneze cuiva. Mai ceru să vină de urgență medicul observatorului și să controleze cu tact, dar și cu o maximă conștiinciozitate, dacă roșcovanul nu se scrintise.

La 17 h 02', după ce, succesiv, încă două echipe verificaseră amănunțit cum se lucrase și urmăriseră milimetric funcționarea releelor creierului electronic traducător, directorul copie atent mesajul în blocnotul său.

Părăsi apoi camera unde căpătase ultimele informații și se îndreptă hotărît spre prima cabină telefonică de siguranță din drum. Sparse geamul, chemă iar paza și dădu dispoziția ca membrii celor trei echipe, care luaseră cunoștință de eveniment, să fie cit mai repede izolați. Toată lumea, în cap cu Segall, trebuia transportată fără întârziere undeva și ținută, pînă la noi indicații, sub supraveghere strictă.

Directorul stațiunii Jodrell Bank învățase să fie prudent, ca omul pășit. Cu mesajele astea extraterestre o încurcase de cîteva ori. Prima dată încurcase lucrul mult prea ușor, nu băgase de seamă că e 1 aprilie și i se făcuse o farsă timpită.

A doua oară ieșise mai urît. Porcul acela de inginer, însărcinat cu supravegherea creierului-traducător, cum umbla mereu beat — și prost făcuse că, din cauza firii lui prea caritabile, nu-l dăduse la timp afară — își neglijase treaba și lăsase în memoria mașinii cugeterile alea personale trănșnite, analizate apoi ca modele ale gîndirii unei civilizații superioare. Altădată se descoperi că mesajul era o reclamă la niște ciorapi de damă extrafini, țesuți din radiațiuni, operație publicitară care, printr-o distorsiune fizică ciudată și necunoscută pînă atunci, „efectul Moriss”, ajunsese în cosmos. Cel care explicase cum avusese loc eroarea luă Premiul Nobel pe anul 1994 și dăruî numele său fenomenului. Directorul observatorului Jodrell Bank deveni cîteva săptămîni în șir obiectul caricaturilor de pe întreg globul. Un japonez îl desenase primind în spate o lovitură de picior femeiesc zvelt și energic, îmbrăcat cu ciorapul acela transparent și supraelastic.

De astă dată, directorul stațiunii Jodrell Bank ținu să se supraasigure, cu atît mai mult cu cît „mesajul” nu avea nimic insolit și lăsa impresia să fie absolut autentic.

A doua zi, vineri, 3 iunie 1997, disdiminează, chemă ministerul de resort. Obținu o audiență pentru ora 11 și 15 minute. Compuse un scurt raport, avînd grijă să nu se angajeze în nici un fel, dar și să evite subestimarea importanței faptului. Găsise — socotea el — o formulă fericită, dacă evenimentul e adevărat, „implicațiile lui depășesc de departe neînsemnata mea persoană și îndrăznesc să sugerez ca știrea să fie păstrată secretă, pînă Președinția Consiliului va lua o decizie.” Anexă apoi textul mesajului, transcris exact, așa cum îl copiasse cu propria-i mînă în blocnote și-l controlase la dactilografie de zece ori. Nu era lung și avea un caracter precis, practic, s-ar fi pu-

tut zice. Suna așa, în graiul terestru (specialiștii care lucrau cu creierul electronic-traducător fuseseră uimiți de simplitatea „sistemului lingvistic” al semnalelor, necesitau doar o „cheie” spre a fi trecute din orice limbă în alta, ca o partitură muzicală): „Către toate planetele: Dați-ne, vă rugăm, dacă aveți, orice relații despre echipajul nostru, dispărut, purtînd insignele $\Pi/\sqrt{-1}$ 0. Îndreptați informațiile către planeta extremă a sistemului vostru solar; posedăm mijloacele să le culegem. Mulțumim”.

Ministrul, un om corpolent și blajin, cu păr alb și o față de văcar, rămase — la lectura textului — perplex. Își reveni, după cîteva minute, și-l întrebă, vizibil alarmat, pe director dacă știrea nu transpirase cumva. Asigurările primite îl liniștiră oarecum, dar o anumită neîncredere i se ghicea în inexpressivitatea privirii, căci își urmărea un gînd interior. Se ridică de la birou, închise raportul în safe, reveni, strînse mîna directorului și-l conduse, afabil, pînă la ușă, căuțînd să risipească impresia încordării inițiale. Rămăs singur, ridică

sul, fără să dea nici o indicație mai precisă pe ce cale. „Intrigă — adăugase același vorbitor — secretul sub care se ascund presupușii noștri prieteni astrali. Pentru ce mesajul nu suflă nici o vorbă de unde vine?”

Dezbaterile luară de aci o altă turnură; noi voci își exprimară temeri. Intervenii și presa; ziarele publicară numeroase articole pro și contra temporizării răspunsului. Am putea — susținură unii — ca și noi să nu ne dezvăluim poziția exactă. Dar ideea, ingenioasă în principiu, se ciocnea de o contradicție insurmontabilă. Atunci cum să beneficiem de eventualele avantaje ale contactului cu extraterestrii?

Dezbaterile „la vîrf” se lungiră cîteva luni de zile, cu intreruperi mari pentru consultări. Abia în 29 septembrie fu luată o decizie. Asumîndu-și inerențele riscuri, Pămîntul va răspunde.

Dar se ținu seama și de „teza malaeză”, cum căpătase denumirea în limbajul gazetăresc invitația la prudență. Măsurile urgente prefăcură cea mai mare parte din numeroșii sateliți ai globului

mea dădea semne de enervare. Nici după încă trei luni cerul nu ieși din muțenia lui. Pesimiștii ridicară capul: „Am spus noi că așa și pe dincolo...”

Prin septembrie începură să se audă voci cîrtoare. „Răspunsul” nu a fost redactat cu cap... — spunea tot mai multă lume. „Poate i-am speriat” — porniră să susțină unii cu o stăruință mereu sporită. Se băgă însă de seamă că ideea contrazicea temeuriile nădejdi generale. O civilizație superioară nu avea de ce să intre în panică citind mesajul pămîntenilor. „Atunci n-am știut să ne facem înțeleși!” — apărură alt reproș. Un glumeț lansă ideea că „textul”, prin lungimea lui, îi plictisise pe extraterestrii. În lumea lor se vorbește concis — dovadă laconismul apelului lansat de ei.

Peste șapte luni încheiate, Consiliul celor opt președinți, reunit, hotărî să completeze mesajul terestru cu un altul, mai scurt, care să aducă aminte necunoscuților din stele, discret dar limpede, regulile politetii. Noul text suna: „Adresat amplă comunicare. Neprimim nimic pînă acum. Mirați!” Toate stațiunile terestre expediază, timp de trei săptămîni, fără intreruperi, această notificare în cosmos. Dacă spațiile mute și infinite ar fi avut măcar un licăr de conștiință, deduceau sigur, din repetiția insistență, care le făcea să vibreze, așteptarea exasperată a pămîntenilor.

Iar se scurseră luni de zile fără nici o veste. Tensiunea crescuse pe glob. Cîrtilor le luară locul incriminările fățîșe. Cîteva mari ziare, citite pe tot globul, publicară un șir de articole fulminante împotriva Consiliului celor opt. Alcătuitoarii săi erau acuzați că trataseră cu o „gravă neseriozitate” chestiunea apelului astral. „S-a încercat măcar să se afle cam de unde putea veni el?” — suna o întrebare incriminatoare. Cum jurnaliștii trebuiau și ei să mănince o pîine, descoperiră și cîteva detalii scandaloase. Un președinte avusese o nuntă în familie, fapt care determinase amînarea celei de-a optsprezecea reuniuni cu trei zile. Apărură și o fotografie cu participarea la reuniune ținînd pahare mari de whisky în mînă, istorisindu-și anecdote și amuzîndu-se copios. Deasupra imaginii erau imprimare gros cuvintele revoltate: „Și între timp extraterestrii asteaptă...”

Spre a preveni o criză, Consiliul decise la 10 octombrie 1999 să reia notificarea, întărîndu-i tonul de surprindere. În noua versiune suna: „Vă facem cunoscut pentru a doua oară. Adresat amplă comunicare. Neprimim nimic pînă acum. Foarte mirați!”

Secretarul consiliului ținu o conferință de presă.

Precizările nu reușiră să înlăture criza. Cîțiva gazetari obraznici își îngăduiră să ia în deridere, la televiziune, pe rețeaua intercontinentală, formula „sensibil modificat”. Unul recurse chiar la dictonul „Parturium montes...” ceea ce, între noi fie spus, nu era prea original. Oricum însă, președintele grupului statelor sudice fu nevoit să-și dea demisia, cînd se află că el sugerase forma celei de-a doua notificări. A treia porni în spațiu după nouă luni. Se născu greu, la capătul a peste o sută douăzeci și șapte de ședințe. Nu diferea mult de celelalte, conținea totuși cîteva adevăruri notabile. Accentul cădea acum, printr-o întorsătură sintactică, din capul locului pe nedumerirea și chiar supărarea pămîntenilor: „Pentru a treia oară — suna mesajul — atragem atenția asupra amplei noastre comunicări. Neprimim nimic pînă acum. Cum să interpretăm tăcerea? Neplăcut surprinși!”

Această ultimă formă disperată a apelului adresat anonimilor din stele nu apucă să fie supusă comentariilor veninoase, întrucît la 1 ianuarie 2000 (data se datoră, după toate aparențele, unei simple întâmplări) sosi mult așteptatul răspuns. El suna, în traducerea — fără sensuri echivoce — astfel:

„Nu am răspuns la cele trei mesaje ale dumneavoastră, pentru că nu conțineau nici o informație privitoare la problema care ne interesa. Era vorba de echipajul nostru $\Pi/\sqrt{-1}$ 0. Am înțeles că nu aveți să ne dați nici o relație despre el, așadar orice supărare e nemotivată. Inutilă osteneala comunicării datelor despre planeta pe care o numiți Terra. Vă aducem la cunoștință pe această cale că le deținem demult, prin mijloace proprii. Din păcate, planeta dumneavoastră — sîntem siliți să v-o spunem — nu intră în nici unul din planurile noastre sub raport economic, științific sau ca stație de navigație intergalactică. Vom fi bucuroși să ne vizitați oricînd, dacă doriți. Bineînțeles, mijloacele voiajului și cheltuielile legate de el, vă privesc.”

O povestire științifico-fantastică de Ov. S. Crohmăniceanu

Mesajul din stele

receptorul telefonului și formă un număr. Directorul fu reținut la coborîrea din lift și transportat alături de colaboratorii săi.

Luni, 6 iunie, avu loc reuniunea Președinției de Consiliu. Pînă la orele 18, cînd începu, exista confirmarea că toate observatoarele mari captaseră „mesajul” și-i dăduseră absolut exact aceași transcriere. Ședința dură patru ore, sfîrșindu-se cu concluzia că trebuie convocată, fără întârziere, o întîlnire internațională, la vîrf, cel mai înalt. Pînă atunci, fiecare confederație științifică regională să pregătească propuneri.

Consfătuirea avu loc peste trei săptămîni. Către deschiderea ei, unele rumori vagi ajunseră în presă. Niște ziaristi reușiră să tragă de limbă pe o soră care lucra într-un sanatoriu, unde erau ținuți fără orice contact cu lumea din afară doi telescopatori. Se ventilă presupunerea că au fost receptate niște vești alarmante în legătură cu o invazie extraterestră apropiată. Mai multe gazete (e adevărat, nu dintre cele mai serioase) vorbiră chiar de un ultimatum. Secretariatul Confederațiilor științifice mondiale fu nevoit să dea o dezmințire liniștitoare. Cuprînsul ei, nu prea inspirat, convinse toată lumea că există ceva serios, care e ținut ascuns. Presa protestă, află adevărul și căpătă dreptul de a cunoaște rezultatele dezbaterilor „la vîrf”. Acestea debutară înții sub semnul unei stări euforice. Era prima oară cînd apărea ocazia luării sigure de contact cu alte ființe inteligente din cosmos, după atîtea speranțe spulberate, rînd pe rînd. În forul științific suprem al Pămîntului răsunară lungi discursuri exaltante. Nu încăpea nici o îndoială că ființele inteligente care trimiseseră „mesajul” ajunseseră la o civilizație mult superioară celei terestre. Ele călătoreau fără dificultăți prin constelații; afirmația cu privire la puțină de a culege știrile de oriunde fu în repetate rînduri citată. Era dovada irefutabilă că locuitorii planetei necunoscute știau cum să înfrîngă imensele, amețitoare distanțe din cosmos. Optimiștii întrevăzură, chiar pînă la o vizită proximală, posibilitatea comunicării de informații științifice care să împingă cunoștințele umane cu cîteva secole sau — cine știe? — milenii înainte. De ce n-am obține îndată leacul cancerului? Ba chiar un ser de întinerire sigură a întregului organism? Ni-meni nu mai fu dispus să contracteze asigurări noi pe viață sau să achite ratele celor vechi, provocînd astfel falimentul majorității societăților care se ocupau cu aceasta.

Curînd, dezbaterile căpătară alt ton. Președintele unei Confederații regionale introduse, primul, o notă de neîncredere în intervenția sa. El atrase atenția că transmisiătorii mesajului își rezervaseră dreptul să culegă răspun-

într-un imens cîmp de mine ceresc. Tot sistemul defensiv terestru intră în stare de alarmă permanentă. Se alcătui o comisie din reprezentanții tuturor statelor, însărcinată cu redactarea răspunsului. El — spunea comunicatul — trebuie să fie „o chintesență a cunoștințelor, înțelepciunii și moralei noastre”.

Lucrările comisiei, intrunite la 1 noiembrie 1997, demarară greu. Pînă către sfîrșitul anului se purtără exclusiv chestiuni de procedură. Apoi, după vacanța de iarnă, comisia intră într-o interminabilă discuție asupra formei răspunsului. Prin martie, se căzu de acord că oricîtă concentrare ar reclama aceasta, trebuia să aibă fatal o anumită extindere, spre a putea exprima „chintesența cunoștințelor, înțelepciunii și moralei umane”. Fu acceptată, după aprinse controverse, propunerea ca răspunsul să cuprîndă maximum 3 000 de cuvinte. Se trecu, apoi, la conținut, unde interveniră alte probleme spinoase. Ce ton să se dea „răspunsului”?

Cînd toate argumentele discuției de principiu se epuizară, comisia trecu în sfîrșit la redactarea „răspunsului”. Textul căpătă forma lui finală către sfîrșitul lunii martie 1998. Ziarele începură publicarea lui la 29 martie, în mai multe numere succesive.

Textul tipărit stîrni, cum era de așteptat, nenumărate comentarii. Unii îi găsiră lipsuri serioase și se grăbiră să le semnaleze. Alții își exprimară părerea că „răspunsul” bate prea mult apa în piua și nu merge direct la ceea ce interesează. Destui îl găsiră „nediplomatic”, numeroase voci îi reproșară discursivitatea și lipsa de originalitate. Cîteva scrisse că ar fi fost, poate, mai bine să transmitem o teoremă geometrică. De ce nu o frază muzicală? — se ivi pe loc întrebarea. În sfîrșit, varietatea reacțiilor publicului la aflarea textului fu extrem de mare. Președintele comisiei de redactare simți nevoia să aducă unele lămuriri. După cum se constată — începu el — cîte capete, atîtea păreri. Comisia ar trebui, prin urmare, felițată că a reușit să ajungă totuși la o formulă acceptată în unanimitate. Multe din obiecțiile invocate se produsese și în procesul elaborării textului. Aveam de ales, însă — preciză președintele — ori ne oprim la o soluție cu inevitabile lipsuri (fiecare lucrut e perfectibil, adăugase modest), ori ne apuca anul 2000 discutînd.

„Răspunsul” primi, la 4 aprilie 1998, viza celor opt președinți adunați într-o ședință solemnă. Toate posturile de telecomuniune ale globului porniră să-l emită, fără intreruperi, trei săptămîni la rînd. Apoi, interesul public se deplasa către așteptarea noului mesaj care trebuia să sosească din stele.

Trecură două luni și teleradioscoapele pămîntene nu receptoră nimic. Lu-

Izbinzile, izbindă

întru cinstire cheamă

Sărbătorii naționale de la 23 August

Izbinzile, cu cât sînt mai de seamă,
Cu cât salvatu-ne-au de la dezastre
Acest pămînt de dave și de castre
Cu-atît izbindă-ntru cinstire cheamă.

Fii dar, tu, matcă-a națiunii noastre,
Renăscătoarea ei izbindă-mamă,
Triumf suprem, cum țara te proclamă,
Al flamurei roș-galbene-albastre.

Triumf plătit c-un preț cum nu există,
Semn că de-aceea, doar luptînd, rezistă
Acest popor pe plaiuri carpatine,

Că va-nfrunta și vremea care vine,
Cu fiice izbindă comunistă
Mai suveran, atotstăpin pe sine.

NICULAE STOIAN ■

Prin inima cetății

Eu am văzut odată pădurile umblind
și stemele căzute sub trăznete de vară,
o lume năpădită de spaime, amurgind,
și steagul libertății pe turn întîia oară.

Văzut-am zcii trufași căzuți peste altare
și vitejescul sînge schimbînd culoarea humii,
spre soare nălțînd fruntea mulțimi răzbuunătoare
și-n altă plămădire geneza nou-a lumii.

Era o țară-ntreagă în mersu-i avîntat,
pornită să-și urzească spre viitor destinul
gonînd domnia nopții, sordidul ei sabat,
neleguita lege și lacrima și chinul.

Inverșunate lupte și fiara izgonită,
cădeau hotare strimbe ce despărțiră frați ;
o, brațele deschise și ochii-nlăcrimați
de bucuria vieții din nou descoperită.

Trăit-am tot virtejul acelor frămîntări,
la facerea a două a lumii, ce-a fost dată
în suveran să schimbe poporul unei țări
și vatra ei în rai de grădină-mbelșugată.

Eu am văzut în mers pădurile pornite
prin inima cetății în salopete-albastre
și bezna sfîșiată de-a razelor cuțite,
pe tot ce făurirăm — pecetea vremii noastre.

VLAICU BĂRNA ■

Privighetori din alte țări...

Dintre poeții sovietici care ne-au vizitat țara și ale căror sonete dedicate poporului nostru le inserăm în această coloană, numele cel mai cunoscut cititorilor români este acela al lui Maksim Tank, figură marcantă a poeziei bielorusse. Versurile au fost scrise în 1917, în urma unui drum făcut prin Bărăgan.

Peder Huzangai este scriitorul cel mai de seamă al poporului ciuvaș. A fost profesor de literatură comparată la Universitatea din Ceboksari, capitala Republicii Sovietice Socialiste Autonome Ciuvașe, și autorul a numeroase lucrări

privind istoria culturilor Orientului. A vizitat România în 1959. Impresiile de călătorie și le-a adunat în câteva cicluri de poeme care vorbesc de frumusețea peisajului românesc și de virtuțile poporului român. A fost un bun prieten al României. În 1969, la Varna, cu un an înainte de regretabila lui dispariție, i-a încredințat talmăcitorului acestor versuri poemul dedicat lui Aurel Vlaicu, precum și o întreagă suită de poezii inspirate de mediul românesc care i-a fost atît de drag.

V. T. ■

PEDER HUZANGAI :

Aurel Vlaicu

Venea din cei care-avîntați spre soare
duc mai departe fala unei nații.
Viteazul șoim trecînd în zbor Carpații
și-a frînt, aici, aripile amare.

Venitul unei minți cleveuitoare
spre noi și-l revărsară sclerații
c-am pus pe Laika-n neștiute spații
s-adulmece cărările stelare.

Dar îndemnat de-a dorului nepace
spre tot mai sus, de la Icar încoace,
azi orice neam un Vlaicu-al său și-l are,
poet al faptelor înaripate !
Sub bolțile de el întîi umblate,
lui îi închin pioasa mea cîntare !

MAKSIM TANK :

Culorile Dunării

E Dunărea albastră la culoare..
E verde, alții spun, sau argintie..
Ea numai astfel ar putea să fie :
cum o zărește-n sine fiecare.
Pe țărnițele ei urmînd potica
și murmurîndu-i numele în șoapte,
eu neagră am văzut-o într-o noapte,
cînd negrii ochi frumoasa Vasilica
și-i înălța spre stele-n crug văratec,
iar greierii zvoneau și ei din strune
și se cocea porumbul pe jărătec
și vîntul mîngîind cosițe brune,
lung fremăta-n cîmpiiile române
și mirosea a busuioac și-a piine.

În românește de
VICTOR TULBURE ■

8 martie 1958. „Toate familiile fericite seamănă între ele, fiecare familie nefericită e nefericită în felul ei“. Așa începe Anna Karenina. În casa demnitarului A. există o bibliotecă bogată — două sute de volume în „Pleiade“, — un televizor adus din străinătate, o instalație stereofonică extraordinară, o colecție de discuri selectate de un gust sigur, o opulență în stare să satisfacă toate capriciile și o tristete de cîmîtir, noaptea. Dar mai gravă decît tristetea e apăsarea permanentă, o neliniște fără pauză. Tonul tensiunii este dat de A. și de suferința lui morală, nevindecată.

Omul suferă de crize sufletești, periodice, violente, provocate de o gelozie absurdă și singeroasă. E în stare, ca să-și satisfacă accesul necesar, să inventeze cele mai neverosimile pretexte : o privire a soției sale, aruncată, fără nici o intenție, din goana mașinii, unui trecător anonim, o amintire nevinovată a doamnei, din anii adolescenței, mărturisită chiar de ea, imprudent, — A. practică, insistent, gelozia retrospectivă, — salutul schimbat, din greșală, cu un necunoscut, într-o sală de teatru, motive suficient ca să-l zvîrle, automat, într-o criză chinuitoare, care durează zile și nopți mistuite în interogatorii epuizante : „Cine e bărbatul și de cînd îl cunoști ?“ — „Nu-l cunosc.“ — „Mintii“. acces cîmplit pe care îl suspectez însoțit de sancțiuni fizice, terminat, ca orice criză, cu o împăcare temporară, pînă la declanșarea viitoare a dramei. Sînt, de luni de zile, martorul acestei mascarade sado-masohiste, demnă de competența unui psihanalist avizat, confident plictisit al ambelor părți, obosit să ascult aceleași povești ridicole, exasperante prin stereotipie. Alaltăieri seara mă aflam la masă la ei, incapabil să refuz o invitație insistență. Domnea o atmosferă senină, astrele pîrînd să ne fie favorabile. La cafea, A. a pus, la insistențele mele, o versiune recent primită a „Păsării de foc“, ascultată de el cu dificultate, într-o reculegere simulată, după care am început să povestesc întîmplări din teatru, receptate, în-fotdeauna, de laici, cu interes. Viața cu-liselor rămîne un etern miraj. La un moment dat, și fără nici o legătură cu cele discutate, doamna s-a pomenit evocîndu-l elogios pe P. C. din Ministerul Culturii, pe care îl întîlnise la Paris, înainte de a deveni soția lui A. Deși laudele sînt motivate — îl cunosc pe P. C. și-l socotesc un om cu totul remarcabil —, îmi dau seama că nefericita inspirație a doamnei de a-l prezenta favorabil, cu simpatie, ne-a aruncat în catastrofă. Îl privesc pe A. și-l surprind transformat, ca într-un film de groază : fata lui asimetrică a devenit monstruoasă, obraji de culoarea splinei, privirea rătică și furioasă. Nu se poate stăpîni, nu ține seama că sînt de față, fără să rostească un euvînt, se ridică și trece în biroul lui, alăturat holului în care ne aflăm. O pri-

vesc pe ea : e palidă și îi tremură bărbia. De alături îl aud pe A. formînd, nervos, un număr de telefon. A obținut legătura, la capătul firului — îmi dau seama fără efort —, e M., pontif al culturii, pe linie de stat. — „Uite, frate dragă, ce vreau să te rog. E vorba de P. C. Lucrează bine. Îl dai afară imediat. O să-ți explic eu, Noroc!“ Epilogul aproape că n-ar mai trebui consemnat : trei zile și trei nopți de tortură : „— Ce a fost între tine și el ?“ — după care, ca de obicei, A. și-a făcut valiza și s-a mutat, pentru o săptămînă, într-o vilă somptuoasă de lingă

MEMORIILE MELE

Jurnal de atelier (VII**)

București, ca să-și distileze, în solitudine, bucuriile secrete. Peste alte citeva zile, pe culoarele ministerului îl întîlnesc pe P. C. Expulzat din funcția lui, pe care o îndeplinea cu strălucire, tras, provizoriu, pe o linie de garaj, descumpănit, desfigurată, n-are nici o tristete. Cel mult o nedumerire, fiindcă nimeni nu s-a simțit obligat să-i dea cea mai vagă explicație. Cum să-i spun că de vină e telefonul, această diavolească invenție a veacului, și ce ar înțelege bietul om din povestea mea fantezistă ?

9 iunie 1966. După treisprezece ani — fiindcă, iată, sînt treisprezece ani de la celebra ședință ținută la K. —, timp în care am pîndulat între ipotezele cele mai contradictorii, m-am decis. Deși „telefonul“ s-ar preta la o tragedie shakespeariană — și se va naște, într-o zi, poetul care s-o scrie — o să scriu o farsă, o farsă absurdă, în care telefonul o să fie personajul principal. Între melodramă și farsă o aleg pe cea din urmă, fiindcă ea pune în valoare neprevăzutul, arbitriul și argumentul ilogic.

10 iunie 1966. Citesc, stupefiat, articolul lui B. despre farsă. Condamnă genul sau specia — nu mai știu nici eu — pentru frivolitate. Confuzia și eroarea lui B. vin dintr-o prejudecată. Grecii împărțeau teatrul în tragedie și comedie, Pentru B. — și din nefericire nu numai pentru el —, există genul „adinc“ și genul „ușor“. Tot ce e plicticos, pretentios, obscur, la nevoie inteligibil, e „adinc“. Tot ce zguduie sala de ris, timp de două ore delectate, într-un moment în care omul are nevoie de zîmbet, ca de oxigen, e „ușor“. Jupin Dumitrache, la lectura lui Ipingscu din „Vocea Patriotului Național“, exclama răscolit : „e scris adinc“. Ferească Dum-

nezeu de parvenții intelectuali și de noii snobi, sînt mai răi și mai intoleranți decît predecesorii lor în ignoranță, fiindcă mai tineri, mai vitali, țarnasieni și răzbuunători.

12 iunie 1966. Acțiunea „telefonului“ se petrece într-o redacție. Dintre toate amintirile mele ziaristice, conlucrarea cu T. mi-a lăsat-o pe cea mai deplorabilă. Incapabil, mistuit de invidii toxice, cînd vedea pe cineva în stare să scrie un articol în două ore, declara „materialul“ superficial. Pentru ca un articol să fie „serios“ și „profund“, trebuia să miroasă —

pentru faptul că mă „repet“ și nu mă pun de acord cu mișcarea dramatică ce se desfășoară în întreaga lume. E exponen-tul, arogant, al „noului val“, uitînd că cincisprezece ani a mîncat realism cu piine. Mă declară „depășit“, „anacronic“, în dezacord cu spiritualitatea contemporană. Îmi asum riscurile. N-am fost, nici-odată, sedus de tenebre, de obscur, morbid, pervers, alambicat și ambiguu. Detest starea de torpoare intelectuală, disprețuiesc tăiatul firului de păr în patru ca un viciu, am decența infirmităților mele și divulgarea lor, publică, m-ar degrada. Nu suport „cazurile“, le consider de o natură excentrică a actului artistic, am oroarea confesiunilor obscene, nutresc o desconsiderare inverșunată pentru cei care pun în discuție partea primitivă a omului, socotînd „curajul“ lor o penibilă impudoare. Acum, cînd în întreaga lume se practică un ANTI-TEATRU furios, nutresc ambiția să realizez un PRO-TEATRU alcătuit din limpezimi, dintr-o geometrie exemplară a relațiilor omenestii, scris în respectul tuturor canoanelor, înfrîngînd dificultăți, superiorul dispreț al unora, surisul satisfacut al altora. Și dacă n-o să izbutesc — și am toate șansele să eșuez — încă îmi va rămîne o satisfacție : faptul că am năzuit. Lucrat toată noaptea la piesă. Cristinoiu — directorul „Făcliei vii“ — n-are decît o singură dorință : să scape de Chitlaru, fiindcă incomodă fiindcă spune adevărul. Îl cheamă, deci, la el în birou, ca să-i aducă la cunoștință vestea concedierii. Dar în clipa aceea se petrece miracolul : sună telefonul. Telefonul care în 1953, pe masa lui K., a rămas inert și mut, acum, funcționează : — „Aici Ministerul Presei. Vreau să vorbesc cu prietenul meu Chitlaru“. Telefonul, un simplu telefon, dar cite nu poate să facă această infernală invenție a veacului ? Scriu pînă la cinci și jumătate dimineața, cu un imens sentiment de mulțumire.

25 iunie 1966. Ieri dimineața am asistat în fata casei mele la următoarea discuție : — „Pe mine tata m-a adus din Anglia“, spunea un băiețuș pîrînd un splendid costumăș de piele, fiul unui ministru-adjunct din Ministerul Comerțului Exterior. — „Pe mine tata m-a adus din America“, a supraflatat un alt băiețuș, la fel de bine îmbrăcat, fiul unui cunoscut arhitect, locuind în blocul de alături. — „Pe mine tata nu m-a adus“, a spus fiul portarului, patru ani neîmpliniți : „M-A FĂ-CUT“. Și sînt gata să jur că am descifrat în cuvintele lui o asemenea ironie evidentă, de parcă n-ar fi vorbit un copil, ci lumea întreagă. Glasul oamenilor. Gata, acum știu : noua mea piesă nu se va numi nici „Telefonul“, nici „Făclia vie“. OPINIA PUBLICĂ.

AUREL BARANGA ■

MONDO UMANO ?

Cote alarmante

Ziarul francez „Le Figaro“ care, la rindu-i citează o publicație de specialitate — „Liaison“, organ al prefecturii poliției — scrie că, în Franța, delincvența în rândurile tinerilor, fenomen prezentat cindva drept o amenințare potențială, a atins cote alarmante. O dovedește faptul că din 1960 și pînă în 1976 numărul minorilor delincvenți care au fost arestați a ajuns la 8 200, de la 4 500 cît era la începutul acestui deceniu. Același cotidian, încercînd să analizeze numeroasele implicații ale fenomenului, constată că, între timp, s-a schimbat și natura delictelor comise de tineri. Astfel, alături de delict „tradiționale“, un mare număr dintre tineri de 18 ani poartă ilegal arme și se află printre autorii unor furturi sau chiar jafuri comise amenințînd cu arma.

Mai mult, poliștii francezi au descoperit cu uimire că un tânăr de 16 ani practica proxenetismul pe scară largă în timp ce alții, de aceeași vîrstă, se ocupau cu esrocrochierii sau atacau cu violență adesea tot adolescenții. S-au înregistrat și cazuri de violență colectivă : în decembrie, anul trecut, într-un cartier parizian mai mulți tineri au intrat într-un imobil și l-au incendiat. Este adevărat, incendiul a fost stins la puțin timp după izbucnire dar fapta și autorii ei i-au pus pe gînduri pe mulți.

Publicația vest-germană „Die Welt“ se ocupă, și ea, de un alt fenomen îngrijorător în rîndul tinerilor. Ea citează, la rîndul său, un studiu privind situația tineretului vest-german, efectuat de un institut de specialitate din Stuttgart, care a constatat o înmulțire de-a dreptul alarmantă a tulburărilor fizice și psihice la copii și adolescenți.

Astfel, studiul amintit arată că în 1975, pe teritoriul R.F.G., circa 100 000 elevi au abandonat școala generală fără a o absolvi. Pentru anul viitor institutul citat estimează la 125 000 numărul elevilor ratați. Caracterul inuman al așa-zisului „principiu al șanselor egale“ care nu ține cîtuși de puțin seama de dotarea copilului de la natură, îi etichetează de la bun început pe cei mai puțin dotați ca „ratați“. Pedagogii din diferite landuri ale țării au stabilit că pînă la 30 la sută dintre elevii tuturor treptelor de studiu necesită măsuri suplimentare de stimulare la învățatură.

„Deosebit de îngrijorător“ apreciază medicii de la Institutul din Stuttgart consumul de tranchilizante și excitante, care a ajuns în rîndul elevilor la proporții înspăimîntătoare. 27 la sută dintre elevii de 12 ani și 42 la sută dintre cei de 14 ani consumă alcool, în prezent, cel puțin de trei ori pe săptămînă. 36 la sută dintre copiii de 6—14 ani fumează ocazional sau obișnuit. Studiul atrage atenția asupra pericolului unei adevărate „calamități sociale“ în legătură cu aceasta, deoarece „creșterea epidemică a fumatului în rîndul tinerilor sub 16 ani are drept consecință posibilitatea apariției unei boli, astăzi, incurabile — cancerul pulmonar.“

În sfîrșit, o analiză efectuată în școlile din Stuttgart a scos la iveală faptul că 30—50 la sută dintre copii nu primesc dimineața un mic dejun satisfăcător. Pe întreg teritoriul țării, 400 000 de copii pleacă la școală fără a lua micul dejun.

Problemele, cum se vede, au implicații multiple și profunde. Publicațiile din care am citat se referă și la eforturile de preîntîmpinare atît a unor fenomene precum delincvența juvenilă cît, și mai pe larg, la ceea ce ele numesc, o reeducare fundamentală a tinerei generații. O întrebare le este comună : sînt suficiente eforturile care se depun, în acest sens ?

PETRE NICOLAE ■

O carte răscolește conștiințele

Tradusă imediat în mai multe limbi de circulație universală, în tiraje de masă, o carte răscolește de mai multă vreme conștiințele, bucurîndu-se de adieziunea unanimă, atît a marelui public, cît și a criticilor literari. Este vorba de „Rădăcini“ a scriitorului american de culoare Alex Haley. Succesul lui Haley este atît de mare încît filmul de televiziune care a fost făcut prin scenarizarea cărții a atins un record fără precedent în ce privește vizionarea de către public. Alcătuit din opt episoade difuzate în jurul orei 11 noaptea, serialul TV după cartea lui Haley a fost un adevărat eveniment. Copiii erau culcați mai devreme pentru a fi treziți la timp ca să poată urmări filmul. Ce este de fapt „Roots“ (Rădăcini) ?

Cartea povestește istoria unei familii de negri americani, exemplară pentru întreaga populație de culoare a Statelor Unite. O populație care este creatoarea unei tradiții culturale distincte, în care se înmănunchează reminiscențele originilor africane și experiența vieții grele de oprimare inumană din timpul sclaviei. Apărută în anul Bicentenarului Independenței americane, cartea lui Haley este mărturia conștiinței de sine și demnității unei mari părți a națiunii americane, cu diversitatea tradițiilor sale etnice, dar și cu aportul ei specific la fărîmarea destinului Statelor Unite.

Acum Alex Haley lucrează la o nouă carte, intitulată „În căutarea rădăcinilor mele — Povestea unui negru american“, în care relatează cercetările sale de peste 15 ani care l-au dus la reconstituirea documentară a istoriei familiei sale, munca pasionată și vizionară care stă la baza succesului său. Din această carte, care se află încă în faza elaborării, reproducem fragmentul următor.

Cum am scris „Roots“ (Rădăcini)

Cea mai veche amintire a mea este aceea în care bunica, verișoara Georgia, verișoara Plus și mătușa Till stau de vorbă pe terasa casei din Henning, statul Tennessee. În amurg, bătrînele cu fețe zbircite și cenușii stăteau așezate în balansoare și vorbeau despre sclavi, stăpîni și plantații, petice multicolore ale istoriei familiei transmise oral din generație în generație.

Cea mai îndepărtată persoană pe care o pomeneau bunica și celelalte bătrîne era Africanul. Ele povesteau că Africanul fusese adus aici pe un vas, într-un loc numit „Naplis“ și vîndut ca sclav în Virginia. Acolo, el s-a căsătorit cu o sclavă și a avut o fetiță, Kizzy. Bătrînele povesteau că, după ce Kizzy a împlineit patru ani, tatăl ei avea obiceiul să-i arate cu degetul diferite obiecte pe care apoi le numea în limba sa maternă. De exemplu, îi arăta o gitară și, cu un sunet monosilabic, spunea : „ko“. Sau, arătînd spre rîul care străbate împrejurimile plantației, spunea : „Kamby Bolongo“. Și cînd ceilalți sclavi i se adresau cu Toby — numele pe care i-l dăduse stăpînul său — Africanul se opunea cu îndrăjire, insistînd că numele său era Kin-tay. Kin-tay îi povestea deseori lui Kizzy despre el. I-a povestit că pe cînd clopea o bucată de lemn pentru o tobă, în apropierea satului său african, a fost atacat de patru oameni, capturat și dus în sclavie.

După ce Kizzy a crescut mare și a devenit mamă, ea i-a povestit fiului său aceste întîmplări, și el, la rîndul său, le-a povestit copiilor săi. Nepoata lui era mama mea și ea mi-a „pompat“ în sînge această saga a familiei, pînă cînd am știut pe de rost povestea Africanului și cursul ulterior al generațiilor familiei mele prin vremurile plantațiilor de tutun și bumbac, trecînd prin Războiul civil și eliberarea sclavilor.

La 17 ani, în timpul celui de-al doilea război mondial, m-am înscris voluntar în marina militară și m-am trezit ospătar la popota unui vapor din sud-vestul Pacificului. Ca să lupt împotriva plictisului am început să învăț ca să devin scriitor. Am rămas în marină și după terminarea războiului, scriind în fiecare noapte, șapte nopți pe săptămînă, timp de opt ani, pînă cînd am vîndut prima mea povestire unei reviste. Se intitula „Harlemul necunoscut“ și a apărut în iunie 1954 în „Reader's Digest“. La vîrsta de 37 de ani m-am retras din armată, hotărît să devin scriitor profesionist. Lucrînd împreună cu celebrul „Black Muslim“, am redactat textul cărții „Autobiografia lui Malcolm X“.

Îmi aminteam încă punctele principale ale istoriei familiei mele. Ar fi putut oare aceasta, sprijinită de documente, să formeze materia unei cărți ? În timpul anului 1962, printre alte preocupări, am început să urmăresc firele povestirii. Prin registrele de impozite și actele plantațiilor, am găsit, ici și colo, cite ceva. Am vizitat-o pe bătrîna „enciclopedie“ a familiei, verișoara Georgia Anderson, din Kansas City. M-am dus și la Arhiva Națională din Washington, la Biblioteca Congresului, la filialele Bibliotecii Revoluției Americane. Prin 1967 am considerat că dețineam destule date despre cele șapte generații americane ale familiei.

Elementul necunoscut din ghicitoarea trecutului continuau să fie acele sunete ciudate, ascuțite și stridente, pe care le rostea însuși Africanul. Cum locuiau la New York am început să mă duc la sediul O.N.U. și să întreb africani dacă recunosc sunetele pe care le scoteam. Fiecare mă asculta și apoi pleca re-

pede. Era și normal : închipuiți-vă un american cu accent sudic încercînd să reproducă sunetele africane !

În cele din urmă, am descoperit un specialist în limbi africane care mi-a spus că vorba „Kin-tay“ era numele unei familii din tribul Mandinka, iar „Kamby Bolongo“ era probabil denumirea fluviului Gambia în dialect Mandinka. Peste trei zile mă aflam în Africa.

În capitala Gambiei, la Banjul, m-am întîlnit cu un grup de gambieni care mi-au relatat cum se păstrează de secole istoria Africii. În așezările vechi din interiorul continentului există niște bătrîni numiți „griot“ care sînt de fapt arhive vii. Aceștia știu și, în anumite ocazii, recită istoria multiseclară a familiilor și neamurilor, a așezărilor și a triburilor, așa cum aceste istorii au fost spuse demult. Deoarece străstrătrămpșul meu spusese că numele său era Kin-tay (corect se pronunța Kinte) și cum neamul Kinte era cunoscut în Gambia, prietenii mei urmau să vadă ce pot face ca să mă ajute. M-am întors la New York și după un timp am primit o scrisoare recomandată prin care eram înștiințat că se făcuseră cercetări și într-adevăr fusese găsit un

În numărul viitor vom reda fragmentul final al amintirilor lui Haley privind împrejurările în care a reușit să ajungă la „rădăcinile“ sale africane și la modul în care a început să scrie cartea menită, în cuvintele sale, „să fie un punct de susținere a mîndriei de a fi negru.“

Unde sînt gondolierii de altădată ?

„S-a stins viața falnicei Veneții“, spunea poetul. Chiar dacă și în prezent „orasul dogilor“ își păstrează nealterată atracția, ceva din farmecul de altădată a pierit treptat-treptat. Iar farmecul acestei „cetăți a lagunelor“ — construită pe 126 insule, legate între ele prin canale — era dăt și de prezența romantică a gondolierilor. Însă, odată cu apariția bărcilor cu motor, această breaslă este pe cale de dispariție. Dacă în urmă cu 20 de ani pe vechile canale circulau peste 2 000 de gondole, în prezent numărul lor este de circa 450. Iar tendința este ca și acest număr să scadă. Nu este nici o nenorocire, s-a spus. În fond, multe meserii nu-si mai au rostul în epoca modernă. Dar, din păcate, dispariția gondolierilor nu are numai aspectul nostalgic al ieșirii din peisajul îndrăgit a unei prezențe romantice, care răscolea amintiri plăcute. Așa cum s-a dovedit, creșterea numărului de nave cu motor — „vaporetti“, bărci-taxiuri, bărci cu motor particulare — a antrenat o creștere rapidă a poluării apelor, iar, pe de altă parte, din cauza valorilor provocate de trecerea lor, o accentuare a procesului erodării clădirilor istorice. În fața acestei situații, autoritățile au început să ia o serie de măsuri care vin în întîmpinarea dorinței gondolierilor. Astfel s-a hotărît ca pe o mare parte a canalului Grande să fie introdus „sensul invers“ începînd cu 10 august a.c.

Este posibil ca aceste măsuri să ducă la o reconsiderare a meseriei de gondolier, care este practicată cu regularitate de circa 300 persoane. Meseria este, dealtfel, din ce în ce mai grea. Gondola, recunoscută ei, a devenit exclusiv un mijloc de transport pentru turiștii străini. Anchetele au stabilit dealtfel că cea mai mare parte a locuitorilor Veneției folosesc gondola de cel mult două ori în viața lor. Atelierele pentru fabricarea acestor vase — care se construiesc din șapte tipuri de lemn — s-au redus simțitor, în prezent existînd doar trei centre de acest fel. Pe de altă parte, prețul de construcție a unei gondole a crescut an de an, în prezent fiind de circa 4 milioane lire italiene (aproximativ 2 700 lire sterline). „Ar

„griot“ al neamului Kinte. În scrisoare mi se comunica că numele era Kebba Kanga Fofana. M-am întors în Gambia și am organizat o expediție ca să ajung la el.

Există în viață clipe de o intensitate emoțională unice, momente care în viața unui om sînt irepetabile. Ei bine mie mi-a fost dat să trăiesc un asemenea moment în prima zi petrecută în așezarea Juffure din Africa occidentală.

Cînd echipa noastră de 14 oameni a ajuns în preajma așezării, populația satului a început să se strîngă, ieșind din colibe rotunde de pămînt. De la distanță am zărit un bătrîn mic de statură, cu un fel de pălărie pătrată pe cap, un caftan alb, străduindu-se să pară cît mai important. Oamenii s-au strîns în jurul meu, formînd un fel de potcoavă. Bătrînul se uită pătrunzător în ochii mei și vorbește în dialect Mandinka. Interpretul îmi traduseră : „Strămoșii ne-au spus că mulți dintre ai noștri, de aici, sînt exilați în acel loc care se numește America“.

Apoi bătrînul care număra 73 de ploi — modul gambian de a zice 73 de ani (bazat pe sistemul ploilor anuale) — a început să-mi depene lunga istorie ancestrală a neamului Kinte. Oamenii satului ascultau încrîncenți într-o tăcere mormîntală, în timp ce din capul „griot“-ului se revărsa un torent incredibil de detalii privind rude depărtate. Bătrînul îmi spunea cine cu cine se căsătorise în urmă cu două și chiar trei secole ! Am fost impresionant nu numai de mulțimea amănuntelor, dar și de modul biblic în care vorbea, cam în genul : „... Și cutare își luă femeie pe cutare, dobîndind de la ea un fiu, pe cutare...“

„Griot“-ul vorbea deja de cîteva ore și ajunsesem cam prin 1750 — după calendarul nostru — cînd deodată spuse : „Pe timpul venirii soldaților regelui, cel mai mare dintre cei patru fii ai lui Omoro, Kunta, plecă din sat ca să taie o bucată de lemn și nîcîcînd n-a mai fost văzut...“

Am încrîncenit. Bătrînul n-avea absolut nici o cale pe care să fi aflat că ceea ce tocmai povestea se potrivea cu cele auzite de mine în copilărie de la bătrînele așezate în pridvorul casei din Henning, statul Tennessee ! Mi-am scos carnetul pe care notasem ce-mi spusese bunica despre African. Interpretul îl arătă oamenilor și „griot“-ului. Erau toți tulburați.

fi bine ca și generațiile viitoare să se bucure de splendorile acestui oraș unic. Iar existența gondolierilor ar fi marca orașului și semnul continuității sale“, spunea o oficialitate a municipalității.

Canalele Parisului

În subsolul Parisului se află un alt Paris, pe care locuitorii orașului îl văd greu sau îl ignoră pur și simplu. Este lumea subterană a celor peste 2 100 km de canale. Dealtfel, în ultima vreme aceste canale au devenit un adevărat punct de atracție turistică rivalizînd cu turnul Eiffel și cu Champs Elysée. Construit în urmă cu peste un secol, acest complex subteran este una din marile construcții civile ale veacului al XIX-lea. „Les Egouts“, cum sînt denumite de francezi, sînt concepute după principiul curgerii libere a apelor, ceea ce permite o economisire a lucrărilor de pompare. Aceste canale sînt imortalizate de Victor Hugo în „Mizerabili“, făcînd parte din „misterele Parisului“, sporind astfel atracția pentru turiști. Lîngă sediul Ministerului de Externe al Franței — pe Quay d'Orsay — pentru vizitatori se află intrarea într-unul din punctele de intersecție a diverselor canale. Locul a fost amenajat, aerul — purificat astfel încît vizitatorul nu înregistrează decît aspectul „romantic“ al tenebroaselor construcții. Turiștii sînt pregătiți mai întîi „teoretic“, prezentîndu-li-se un film în care sînt arătate aspecte ale acestei lumi subterane, este indicată harta cu întreaga țesătură de canale, tuburi de aducțiune, tuburi deversoare. Sînt prezentate cîteva date istorice. Vizitatorul află astfel că prima mare încercare și acțiune de unificare a sistemului de canale datează din timpul lui Napoleon, mai precis din 1807. Dar abia la mijlocul secolului trecut, baronul Haussman, care a planificat marile artere ale Parisului, a realizat un sistem coerent al „dedesubtului“ Parisului care leagă acum peste 63 000 imobile și deserveste mai mult de trei milioane de persoane. Rețeaua de canale este dispusă în patru zone, iar de cîrînd dispune și de stații de purificare. Bineînțeles că la acestea se adaugă tunelurile șăpate pentru metroul, canale pentru apă potabilă, cele ale poștei pneumatice și ale cablurilor telefonice, astfel încît imaginea Parisului subteran a devenit foarte complexă. Abia apoi turistul este coborît 20 metri sub nivelul străzii pentru a lua cunoștință, la fața locului, de o parte a lumii subterane a capitalei franceze.

România, dialogul cu lumea

„Partidul și statul nostru desfășoară pe plan internațional o intensă activitate pusă în slujba idealurilor de libertate și progres ale popoarelor, de egalitate și respect între națiuni, de destindere și cooperare pașnică între state. România se situează ferm alături de forțele revoluționare, progresiste, antiimperialiste, militează neobosit pentru cauza libertății și independenței popoarelor, pentru o politică nouă, de respect al dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, calea dezvoltării social-politice, de egalitate între toate națiunile, de colaborare și pace”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Civilizația socialistă a prezentului, democratică și prosperă, axată pe principiile unui umanism viguros, își găsește o elocventă reflecție — prin însuși cadrul legic al interdependenței între politica internă și cea externă — și în planul dialogului României cu lumea.

Vitalitatea și eficiența politicii internaționale a partidului și statului nostru decurg din analiza și interpretarea materialist-dialectică a proceselor și fenomenelor contemporaneității, din aprecierea științifică a tendințelor social-politice și economice mondiale. O asemenea viziune revoluționară, dominată de dinamismul unei acțiuni perseverente, consecvente, principiale consacrată soluționării responsabile — în spiritul dezideratelor fundamentale ale tuturor popoarelor — a problemelor ce confruntă omenirea, conturează timbrul specific al dialogului țării noastre cu lumea. Acest dialog este fundamental marcat de gândirea politică a secretarului general al partidului care conferă ansamblului relațiilor internaționale ale României dimensiuni calitative și cantitative unice în întreaga istorie a națiunii noastre. Este suficient să relevăm, în legătură cu o prodigioasă activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, că din anul 1965 și până în prezent, s-a întâlnit și a purtat convorbiri cu șefi de state sau guverne din peste 100 de țări, precum și cu peste 3000 de conducători, delegații sau reprezentanți ai diferitelor partide și organizații politice, membri ai guvernelor, personalități ale vieții politice, economice, tehnico-științifice și culturale.

Această paletă de contacte de o amploare excepțională a avut drept finalizare extinderea și aprofundarea relațiilor multilaterale ale României cu țări de pe toate continentele. Se detașează — din ansamblul acestor legături — prin dinamica schimburilor materiale și spirituale, relațiile de solidaritate frățească și largă colaborare cu țările socialiste, cu toate statele care își construiesc, într-o multitudine de condiții specifice, noua orînduire.

Comuniunea de idealuri și obiective ale țărilor socialiste, ideologia comună marxist-leninistă, aspirația fierbinte de a deschide omenirii largi punți către un viitor comunist constituie tot atâtea puternice pirghii ale unei colaborări calitativ superioare, bazate pe respectarea strictă a principiilor care trebuie să guverneze relațiile dintre partidele și popoarele noastre. După cum se știe, Partidul Comunist Român a acționat și acționează cu fermitate pentru continua intensificare a legăturilor cu partidele comuniste și muncitorești din țările socialiste, cu toate partidele comuniste, forțele democratice și progresiste din întreaga lume pornind de la principiul fundamental că în conformitate cu condițiile istorice distincte și a cadrului social-economic și cultural propriu fiecărei țări, pe baza unei depline autonomii, a libertății de acțiune, fiecare partid să-și organizeze strategia și tactica, în opera de edificare a progresului și civilizației fiecărei națiuni.

Amplificându-și neconținut acțiunile de cooperare și colaborare în cadrul C.A.E.R. și al Tratatului de la Varșovia, stimulându-și relațiile cu toate statele socialiste, România acționează perseverent pentru consolidarea unui cadru stabil, de lungă durată, în planul legăturilor sale cu țări de pe toate continentele. Aflată în plin proces de dezvoltare și avind o perspectivă clară asupra mutațiilor și tendințelor care domină lumea, România întreprinde relații tot mai puternice și diversificate cu statele în curs de dezvoltare, care s-au eliberat de impilarea colonială. Tabloul circuitelor economice dintre statele din Africa, Asia, America Latină și România conturează o rețea deasă care oferă o alură planetară acestor schimburi. Vizitele la nivel înalt efectuate în aceste țări, dialogurile purtate de președintele Nicolae Ceaușescu cu șefii de stat din zonele respective la București, finalizate prin semnarea unor importante documente de colaborare, reprezintă o elocventă mărturie a principialității acestei colaborări, a viziunii potrivite careia țările în curs de dezvoltare

trebuie să defrișeze, prin eforturi conjugate, căi noi de devenire a lumii. Lumea nouă, a unei ordini politice și economice calitativ superioare care să țină seama, în spirit și literă, de dreptul popoarelor de a se dezvolta libere și nestinjenite, de a colabora fără discriminări, de a-și fructifica plenar propriile resurse materiale și umane, constituie cheia de boltă a acțiunii politice românești în ansamblul dialogurilor sale cu țările angrenate pe drumul unei dezvoltări independente.

Deziderate similare inspiră solidaritatea militantă a României cu popoarele care luptă împotriva colonialismului și neocolonialismului, a apartheidului. După cum se știe, țara noastră a acordat și acordă sprijin moral, politic, economic și diplomatic mișcărilor de eliberare națională, forțelor care imprimă popoarelor lor un destin nou, al demnității și suveranității.

Regăsim astfel în practica relațiilor țării noastre cu forțele progresiste și democratice, cu popoarele care s-au angrenat pentru depășirea dramaticii moșteniri a exploatații străine virtuțile militante și umaniste ale politicii româ-

cardinale ale contemporaneității. Nu există compartiment al vieții internaționale în care România, în conformitate cu atributele umaniste și revoluționare ale politicii pe care o desfășoară, să nu își fi adus pregnant contribuții.

Ca țară europeană România a participat intens, avansind notabile inițiative și acționând cu tenacitate în vederea edificării pe continentul nostru a unui climat cu adevărat nou. Sînt cunoscute multiplele eforturi ale țării noastre în vederea pregătirii Conferinței general-europene și, apoi, a finalizării fiecărei etape a acesteia. La Dipoli, Helsinki, Geneva, din nou la Helsinki (cu prilejul semnării Actului final) și, de curînd, la Belgrad, mesajul României socialiste a avut un larg ecou. Efortul tenace de a se trece de la declarații la fapte, necesitatea aplicării în viață a Actului final în toată amploarea prevederilor sale, imprimarea procesului securității și cooperării a unui cadru instituțional, consolidarea „spiritului de la Helsinki” prin exersarea susținută a consensului, a principiului rotației, a participării egale și în deplină libertate în toate compartimentele conferinței a tuturor statelor participante — iată cîteva orientări care definesc viziunea României asupra problemei numărului unu a continentului nostru. Avînd conștiința clară a procesului, complex îndelungat, pe care îl presupune înfăptuirea unei reale securități și largi cooperări în Europa, România consideră că reuniunea din toamnă, de la Belgrad, urmează să aducă noi pași pe drumul consolidării securității și

● Partidul Comunist Român întreprinde legături fie direct, fie pe linia Frontului Unității Socialiste cu aproape 250 de partide comuniste, socialiste sau social-democrate, partide de guvernămînt din țările în curs de dezvoltare, mișcări de eliberare națională din peste 110 țări.

● România întreprinde raporturi diplomatice și consulare cu 129 de state. În 1965 țara noastră avea asemenea relații cu 67 de state, iar în 1947 cu numai 25. În domeniul economic, România are legături cu peste 140 de țări. În 1950 acestea se desfășurau doar cu 29 de state.

RELAȚIILE ROMÂNIEI CU ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE

● În februarie 1976 reuniunea de la Manila a hotărît să primească țara noastră în „Grupul celor 77”.

● În august 1976 reuniunea de la Colombo a stabilit ca România să capete statutul de invitată la activitățile statelor nealiniate.

● România a încheiat declarații solemne comune și declarații comune cu 33 de țări în curs de dezvoltare. Au fost semnate, de asemenea, 110 acorduri generale de cooperare, acorduri economice și comerciale.

● În ansamblul relațiilor economice ale României, legăturile cu țările în curs de dezvoltare erau de 7 la sută în 1965, în prezent au atins 21,3 la sută, iar în 1980 vor fi de 25—30 la sută.

● În perioada 1960—1976 dinamica schimburilor economice cu aceste țări a crescut de 30 de ori.

● România acordă un sprijin activ acestor țări prin construirea în comun de obiective industriale (circa 100) în sectoare-cheie: petrolier, metalurgic, construcții de mașini, forestier, agricol, piscicol etc.

INIȚIATIVE ROMÂNEȘTI ÎN DOMENIUL DEZARMĂRII ÎN CADRUL O.N.U.

- Proclamarea unui deceniu al dezarmării (1969).
- Întărirea securității internaționale.
- Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității internaționale (1970).
- Convocarea, în perioada mai—iunie 1978, a unei sesiuni speciale a Adunării Generale O.N.U. consacrată dezarmării.
- Creșterea rolului O.N.U. în menținerea și întărirea păcii și securității internaționale (1972, 1973).

nești, politică ale cărei axe traversează dezideratele cele mai nobile ale contemporaneității.

Participînd activ la schimburile materiale și spirituale ale umanității, de pe poziția unui potențial în permanentă diversificare, România s-a conectat „din mers” la exigențele diviziunii internaționale a muncii. Avînd convingerea că toate popoarele au de oferit și de primit, că practic resursele dialogului sînt inepuizabile, colaborarea echitabilă fiind pirghia fundamentală a progresului, țara noastră întreprinde, de asemenea, relații multilaterale cu statele capitaliste dezvoltate, fiind un partener unanim apreciat. Sfera acțiunilor de cooperare, a legăturilor în cele mai variate sectoare cu aceste țări s-a extins continuu în ultimul deceniu, devenind expresia concludentă a faptului că atunci cînd statele, indiferent de orînduire, pun la baza relațiilor lor principiile dreptului internațional, spiritul constructiv în abordarea problemei bilaterale se deschide ample și fertile perspective de accelerare a progresului, în beneficiul reciproc.

Îmbinînd armonios sfera relațiilor bilaterale cu acțiunile avînd o deschidere multilaterală, urmărirea perseverentă a obiectivelor tactice cu viziunea strategică, țara noastră s-a făcut cunoscută, printr-o consecvență și amplă contribuție la abordarea problemelor

dezvoltării cooperării, contribuții mai concrete în realizarea măsurilor și înțelegerilor convenite la reuniunea precedentă de la Helsinki, dezvoltarea încrederii între națiuni, mai multă receptivitate la înfăptuirea dezarmării și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, noi eforturi spre cunoașterea reciprocă, spre apropiere și conlucrare pe toate planurile, pentru înfăptuirea practică a documentelor adoptate la Helsinki.

Un alt capitol care antrenează efortul politicii românești, esențialmente consacrată păcii, destinderii și securității internaționale, este crearea unui cadru fertil negocierilor de dezarmare și dezangajare militară. După cum este știut, România socialistă, pornind de la analiza lucidă, realistă, a consecințelor înarmării pentru soarta omenirii, a militat și militază neobosit pentru eliminarea acestui flagel al contemporaneității, pentru găsirea unor modalități viabile de abordare a dezangajării și dezarmării militare și, în primul rînd, nucleare.

Constant atașată ideii că politica se realizează în fapte, România a avansat, în planul dezarmării și dezangajării militare, o serie de propuneri menite să aducă problema din zona declarațiilor de principii pe terenul măsurilor concrete. Printre acestea se înscriu lichidarea bazelor militare de pe teritoriile altor state, retragerea în interiorul

frontierelor naționale a tuturor trupelor străine și a armamentului acestora, reducerea treptată a armatelor naționale — nu în mod simbolic, ci o reducere de 5—10 la sută a efectivelor militare ale tuturor statelor semnatare ale Actului final de la Helsinki, renunțarea la efectuarea în apropierea frontierelor sau pe teritoriile altor state a manevrelor militare, precum și a oricărui demonstrații de forță.

De o deosebită importanță ar fi, în opinia României, încheierea unui pact general european de dezarmare, cu participarea tuturor statelor semnatare ale Actului final.

În suita măsurilor de dezangajare militară și dezarmare, România atribuie un loc de frunte zonelor de pace și colaborare, lipsite de arme nucleare, crearea acestora integrîndu-se în procesul edificării securității și cooperării. Constituirea de zone denuclearizate trebuie să pornească de la necesitatea de a se oferi tuturor țărilor garanții egale de securitate, prin angajamente solemne din partea statelor posesoare de arme nucleare de a nu utiliza sau amenința cu folosirea armelor nucleare împotriva popoarelor din zonele respective.

În spiritul aceluiași comandament morale care guvernează abordarea problematicii dezarmării, România acționează și în „domeniul de vîrf” al eforturilor de perfecționare a ansamblului legăturilor internaționale — democratizarea acestora.

Care sînt în esență, în concepția țării noastre, liniile de afirmare în practică a democratizării vieții mondiale? Soluționarea tuturor problemelor litigioase dintre state pe cale pașnică, prin negocieri, pe baza respectării stricte a principiilor de drept internațional; asigurarea dreptului tuturor statelor de a participa pe bază de egalitate la viața internațională, la soluționarea marilor probleme ale omenirii în care sînt interesate; elaborarea unui complex de norme și metode noi, inspirate din noile principii, cu menirea și de a garanta găsirea soluțiilor politice optime, convenabile tuturor; creșterea rolului O.N.U. ca forum de dezbatere democratice în rezolvarea marilor probleme cu care este confruntată lumea contemporană.

În mod concret, agenda de acțiune a României în direcțiile amintite include un inventar de repere elocvente prin ele însele; țara noastră a inițiat în cadrul O.N.U. peste 400 de documente (la care s-au raliat peste 100 de state), o activitate laborioasă fiind desfășurată și în cele 50 de organizații guvernamentale și în cele 500 de organizații neguvernamentale în care este membră. România participă la peste 500 de acorduri cu caracter multilateral. Exemplele ar putea continua. Vom reține, ca o expresie relevantă a opțiunilor românești în domeniul democratizării relațiilor internaționale, propunerile avansate în cadrul O.N.U. și care prevăd largirea practicii sesiunilor speciale, consacarea procedurii consensului, dreptul Adunării Generale de a formula indicații concrete cu privire la activitatea Consiliului de Securitate, mărirea numărului membrilor Consiliului de Securitate, corespunzător creșterii numărului țărilor membre ale O.N.U., precum și includerea în Consiliul de Securitate, prin rotație, a 1—2 reprezentanți ai fiecărei zone geografice.

O privire asupra resorturilor și sectoarelor de afirmare ale politicii internaționale a României socialiste, chiar și fără o inventariere exhaustivă, impune constatarea că orînduirea socialistă și în mod special perioada care a trecut de la al IX-lea Congres, a determinat în planul politicii externe românești o reasezare fundamentală. România își proiectează azi, la nivel planetar, o activitate internațională consolidată de atributele demnității și libertății, practicînd un ansamblu de relații care constituie un exemplu grăitor pentru eficacitatea și viabilitatea principiilor ce le aplică în dialogul cu lumea.

Politica României — o politică închinată dreptului popoarelor de a fi ele însele într-o lume a păcii, justiției și civilizației.

RADU BUDEANU ■

Cortina

Incepe un nou campionat de fotbal. Nu știm cât de interesant va fi. În orice caz, condițiile de pornire sunt destul de triste. După un altul care a fost penibil, nu avem nici o siguranță că ceea ce urmează ne va lăsa un gust mai bun. Mecuri măsluite, jucători care fac ce vor, arbitraj părtinitor, nici un fel de măsură luată împotriva cuiva. Ni s-a promis marea cu sarea și-n afară de excluderea unor arbitri din corpul „cavalerilor fluietului” nu putem menționa că autoritatea federației de specialitate a sporit. Dimpotrivă.

Așteptând lista transferărilor, nu ne facem iluzii că s-au ivit peste noapte stele proaspete în fotbalul nostru, afară de câțiva juniori promovați de nevoie și ei pe cale de a urma pe veterani în drumul indiscipliniei și al bunului plac. Nu putem să semnalăm cititorilor vreo afirmare pregnantă.

Indisciplina a crescut în ultimul an (vezi numărul eliminațiilor de pe teren, vezi cartonașele galbene și roșii care au crescut vertiginos). Așteptăm cu stringere de inimă cupele europene în care nu se știe ce surprize vor mai veni. În orice caz pasul hotărâtor spre acel fotbal pe care-l visăm nu s-a făcut. Am fi nedrept însă dacă n-am aminti că echipa națională se află în preajma unei calificări pentru campionatul mondial care ne-ar bucura pe toți. Dar avem noi siguranța că ne putem cumpăra biletele de avion pentru Argentina? Cu astfel de jucători capricioși, nedisciplinai, jucând după ureche și împotriva sfaturilor antrenorilor lor ne putem aștepta (Doamne ferește!) și la lucruri neplăcute.

Nu vrem să facem nici un fel de pronostic pentru că în fotbalul nostru se poate întâmpla orice. Dar, ca simplă recomandare, am vrea să spunem că îngăduința față de jucătorii nedisciplinai nu poate duce la nici un fel de rezultate. Experiența cluburilor care au promovat masiv tineretul în echipe ar trebui urmată și de cei care se bazează pe jucători plafonați, pe vedete răsuflăte și pe vedete în curs de a deveni răsuflăte. Impunerea unui regim sever de antrenamente, a unei discipline de fier, a întăririi autorității antrenorilor și a găsirii unor conducători de cluburi care nu se lasă conduși de interese imediate, ci văd în perspectivă, iată imperativele absolute necesare dacă dorim să intrăm în competiție cu țări care au un fotbal înaintat.

Nu vreau să fiu luat drept un defetist, dar premisele de la care pornim în acest campionat sunt dintre cele mai mediocre: echipe slabe, jucători leneși care nu mai vor să învețe nimic după scurta și meteorică lor afirmare, conducători de cluburi lipsiți de orice fel de autoritate, complici cu leneșii, cu chiulangii, cu betivanii și cu vinzătorii de meciuri, iată ce mă îndreptățește să spun că până la măsurile pe care atât le-am dorit și pe care nu le-am avut, nu putem face un pas înainte.

În acest moment de răscruce, o dezamăgire pe care nu ne-o putem înfrîna, dorim totuși să fim infirmați și să putem scrie cu plăcere rînduri entuziaste despre cei care, duminică de duminică, vor face ca atenția noastră să fie îndreptată din nou spre terenurile de fotbal.

Succes!

EUGEN BARBU ■

P.S. — În acest moment sârbătoresc umbra unui mare antrenor „asasinat” prin scoaterea lui afară, pe tușă, de către niște oameni care vor da socoteală la vreme pentru aderarea la minciună și la lipsa de disciplină: antrenorul Constantin Tească.

„ÎN PREZENT, CINE NU SE ANTRENEAZĂ ZILNIC, RISCĂ SĂ PIARDĂ TRENUL”

— Tovarășe Alexandrescu, pentru că nu vreau să vă supăr de la bun început, am să vă pun o primă întrebare, ca să zic așa, neutră. Cum i se pare fostului mare jucător Alexandrescu fotbalul românesc de astăzi prin comparație, firește, cu cel de pe vremea C.C.A.-ului?

— Cel de ieri era mai frumos, cel de azi e mai greu. Pe vremea mea, WM-ul te lăsa să te miști pe spații largi, iar marcajul singeros de acum, cînd atacantul umblă pe teren cu o santinelă în stînga și una în dreapta, nu se descoperise. Cu timpul, jocul cu mingea s-a complicat, a devenit un fenomen social în care sînt implicați de pe o poziție sau alta, mii și mii de oameni, apoi s-a îngreunat, mai ales printr-un prisma antrenamentelor și a pregătirii fizice, astăzi mult mai chinuitoare decît în epoca de aur a C.C.A.-ului. În prezent, cine nu se antrenează zilnic, riscă să piardă trenul.

— Fotbalul românesc se antrenează zilnic?

— Cel puțin la nivelul diviziei A, zilnic. Dar asta e o chestiune a federației numai în măsura în care federația îndrumă și controlează, în rest, progresul fotbalului românesc depinde, după părerea mea, înainte de toate, de priceperea, pasiunea și fidelitatea antrenorilor.

— Cred că vă referiți la acei antrenori pe care federația îi cam lasă la cheremul cluburilor, dacă nu chiar la acela al jucătorilor, tehnicieni angajați cu surle și trîmbițe și dați afară după primul eșec. Așa-i?

— Federația a făcut în raport cu antrenorii tot ceea ce i-a stat în putință.

— Anume?

— Nu o dată, a înfirmat demiterea unor antrenori, căzuți victimă metălității despre care vorbeai, după care jucătorilor le revin toate meritele la victorie, iar antrenorilor toate vinovățiile la înfrîngere. La diviziile A și B s-a introdus de mai mulți ani obligativitatea contractelor între cluburi și antrenori, mai întîi pentru o durată de 2 ani, din această vară pentru 3. Cînd cluburile au hotărît, unilateral și fără justificări, să încalce contractele, federația a intervenit de partea antrenorilor. Vă pot furniza o sumedenie de exemple. Constanța, Aradul, Satu Mare, Petroșani, Brăila și așa mai departe, echipe care au schimbat antrenorii ca pe cămăși, vina fiind nu numai a conducerii cluburilor sau asociațiilor sportive, ci și a Consiliilor județene pentru educație fizică și sport, care n-au manifestat, în cazurile amintite și în multe altele, nici un fel de preocupare pentru creșterea unor tehnicieni autohtoni.

— Ce a mai întreprins federația în folosul tehnicienilor din fotbalul românesc?

— Urmind deosebitei experiențe și exigenței vicepreședintelui F.R.F., Ștefan Covaci, de activitatea căruia se leagă ideile novatoare din ultima vreme, s-a interzis accesul la divizia A al antrenorilor fără categoria I, socotind că prima datorie a unui antrenor e să-și desăvîrșească pregătirea profesională. Astfel, Ene de la Jiul, Manolache de la U.T.A. și Costică Rădulescu de la Timișoara, avînd numai categoria a III-a, au rămas fără echipe, urmînd să primească dreptul de a mai antrena grupări de primă divizie numai după obținerea unei categorii superioare. De asemenea, plecînd de la ideea că în fotbalul românesc, mai ales în cel de performanță, trebuie să lucreze doar oameni dedicați trup și suflet fotbalului românesc, federația a dat indicații ferme ca antrenorii echipelor de divizia A să se ocupe numai de echipele respective, renunțînd la alte obligații, vizavi de catedre și așa mai departe.

— Mai exact, tovarășe Alexandrescu, mai exact.

— Sînt multe exemple de acest gen. Angelo Niculescu, Ion Ionescu de la Arad, pînă mai ieri Motroc, Ola de la Constanța, care lucrează în virtutea unei detașări și așa mai departe. Exemplul cel mai clasic și, după mine, cel mai păgubitor pentru fotbalul nostru îl oferă doctorul Constantin Rădulescu din Cluj-Napoca, medic cu retribuția, antrenor și consilier cu pasiunea...

— Să nu ne ferim de cuvînte. Nu atît cu pasiunea, cît cu avantajele! Vă cer scuze pentru intrerupere și vă ascult în continuare.

— În sfîrșit, cine vrea să se ocupe de fotbal, atunci să se ocupe cu adevărat de fotbal, așa cum face, ca să citez primul nume venit în minte. Tească, tehnician care, ca și Gică Popescu, Kluge, Gorgorin sau Valentin Stănescu, și-a închinat întreaga viață fotbalului.

— Nu fără a pătimi după urma lui.

— Firește, dar mai puțin din vina lui și mai mult din cea a confratilor. Vîsînd mereu să facă un pas în plus, Tească a căutat și a găsit metode noi de antrenament, supunîndu-și jucătorii la exigențe mereu mai mari, al căror rost fotbalistii nu l-au înțeles totdeauna, cerînd capul antrenorului. Acuzîndu-l pe Tească de antrenamente chinuitoare, jucătorii au avut, din păcate, elemente de comparație culese din activitatea altor antrenori, mai puțin intransigenți și mai puțin muncitori. Dacă toți tehnicienii noștri ar proceda ca Tească, s-ar realiza o unitate de idei de pe urma căreia fotbalul românesc n-ar avea decît de cîștigat. Din păcate, uneori meseriașul Tească e trădat și deservit de temperamentul omului.

— Vreau să vă întreb ceva, chiar cu riscul de a vă supăra. Dealtfel, v-am a-

vertizat. Cum s-a făcut și cum de se mai face, tovarășe secretar, că federația, gîndind așa cum susțineți mai devreme că gîndește, a angajat în anii din urmă mai mulți antrenori pe care cluburile i-au îndepărtat ca necorespunzători? Mă refer, nu-i așa?, la Drăgușin, Valentin Stănescu, Cosmoc și Cernăianu. Care au fost criteriile care au justificat opțiunile amintite?

— Federația s-a orientat după activitatea îndelungată a antrenorilor respectivi și după bunele rezultate obținute de ei la cluburi. Apoi, termenul de necorespunzător mi se pare deplasat.

— Să zicem. Dar încadrarea lui Octavian Popescu cum se explică, știut fiind faptul că fostul internațional a ajuns la una din echipele reprezentative, mai exact la cea de 21 de ani, peste noapte, sîrînd mai multe trepte? În aceeași ciudată situație se află și secundul său, Constantin Deliu, promovat peste noapte.

— Cu ei încercăm un experiment, vizînd o promovare timpurie.

— Pînă acum experimentul a reușit?

— Cred că da. Marea majoritate a rezultatelor obținute de formația pe care o conduc au fost bune. Unele chiar foarte bune.

— Exceptînd meciurile cu reprezentativele Iugoslaviei și Spaniei, singurele oficiale, pierdute dealtfel la scor!

— Federația nu vrea să cadă pe panta cluburilor și să judece un antrenor după un rezultat sau două.

— Tovarășe Alexandrescu, să trecem la altceva. Fotbalul românesc stă așa cum stă, adică mult mai bine decît în alți ani, dar încă departe de ceea ce ar vrea el să devină și, poate, și mai departe de ceea ce și-a propus, chiar dacă se află la un pas de calificarea pentru campionatele

Actualul secretar al Federației Române de Fotbal, Ion Alexandrescu, este maestrul al sportului. A jucat în echipa de aur a C.C.A.-ului, între anii 1950—1962, fiind pîrtas la cucerirea a 5 titluri de campion al țării și la dobîndirea a tot atîtea Cupe ale României. A fost selecționat de 14 ori în reprezentativa țării. Golgeter al campionatului național, ediția 1955—1956.

mondiale din Argentina. Este oare sistemul lui competițional actual vinovat de oarecare stagnare?

— N-aș zice. Desigur că sistemul nostru competițional e perfectibil, dar în esență el reprezintă o piramidă cu o bază dintre cele mai solide. Avem foarte multe echipe angrenate în competiții regulate, vom avea din toamnă două campionate de juniori, o divizie cu fotbalisti născuți în 1959 și o întrecere republicană cu fotbalisti născuți în 1960, centrele de copii și juniori au ajuns la un număr respectabil, la 51, dar din punct de vedere al jucătorilor legitimați stăm încă prost.

— Cît de prost?

— Numai 120 000 de jucători legitimați, față de mult mai mulți în țări cu care fotbalul nostru se află în competiție. Bunăoară în R.F.G., numărul fotbalistilor cu licență se apropie de 2 milioane, în Olanda sînt 800 000, în Franța la fel. Pînă în 1980 vom ajunge și noi, după prevederile federației, la 200 000 de legitimați.

— Amînteați de 51 de centre de copii și juniori. Cred că nu cifra în sine contează, cît productivitatea lor. Este oare federația mulțumită din acest punct de vedere?

— În unele cazuri, da, în altele nu. În urma unor analize amănunțite am fost siliți uneori să suspendăm subvențiile pentru anumite centre cronice stagne. Cu toate acestea, prima ediție a diviziei naționale de juniori a favorizat promovarea a 34 de fotbalisti crescuți la centre, juniori ca Geolău, Irimescu, Doru Zamfir, Nicșă, Popa sau Gall înaintînd frumoase promisiuni. Din păcate cred că actuala formă de organizare, prin care tineretul ajunge la performanță în fotbal pe calea cluburilor, nu mai corespunde aspirațiilor fotbalului românesc și pretențiilor lui de afirmare pe plan internațional. Părerea

mea e că jocul cu mingea trebuie apropiat mai mult de școală, dat fiind faptul că în prezent, la noi, grație înțelepciunii politicii partidului și statului, nici un copil nu rămîne în afara cadrului școlii. Aplicînd în viață Programul privind dezvoltarea activității de educație fizică și sport pe perioada 1976—1980, aprobat de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în noiembrie 1976, toate celelalte discipline sportive și-au rezolvat problemele de performanță timpurie la nivelul cluburilor școlare, înființate și impulsionate la nivelul Ministerului Educației și Învățămîntului. Numai fotbalul nu și-a rezolvat nimic. Comisia de resort din cadrul ministerului amintit are în componența ei un singur specialist în fotbal, pe numele său Gheorghe Dragomir, cu atribuții limitate la sportul universitar.

— Tovarășe secretar, toate bune și frumoase, numai că aș vrea să vă întreb dacă toți acești copii pe care sperați și pe care sperăm să-i atragem de partea fotbalului au unde să joace. Au sau n-au?

— Există peste 3 000 de terenuri omologate în țară, situația terenurilor mari, a stadioanelor, dacă vreți, e bună spre foarte bună, dar rîmîning în continuare deficitari la amenajarea unor terenuri simple, nepretențioase. Acestea au fost mult timp neglijate, deși federația varsă anual 2—3 milioane de lei pentru construirea unor terenuri destinate instruirii copiilor și juniorilor. S-a ajuns astfel la situația paradoxală că, la Brașov, de exemplu, nu sînt suficiente terenuri simple pentru deprinderea fotbalului, dar există mai multe stadioane mari, între care unul cu 30 000 de locuri stă nefolosit de ani de zile!

— Cînd am început acest dialog, ați fost nevoit să incuțați ușa. Pentru că, mai devreme sau mai tîrziu, va trebui s-o deschideți în fața zecilor de cetățeni care vă așteaptă, mă văd siliți să mă grăbesc amîning pentru altă dată cîteva din întrebările pe care le-am pregătit. Chiar așa, tovarășe Alexandrescu, cu ce treburi vin la federație toți acești oameni?

— Cu fel de fel de treburi și fel de fel de intervenții, legate mai ales de noul regulament de transferări. Regulamentul e clar, dar oamenii încearcă să ne convingă că există, pentru interesele lor, fel de fel de porțițe. Nu există. Unde-i lege, nu-i tocmeală.

— Poate că oamenii nu mai înțeleg cum devine cu transferările, căci regulamentul lor s-a schimbat cam în fiecare an.

— S-a îmbunătățit mereu și, în funcție de cerințe, se va mai îmbunătăți.

— Frumos spus. Concret, ce aduce el nou anul acesta față de alți ani?

— Pentru prima dată transferurile au fost blocate, un jucător avînd dreptul să plece de la o grupare la alta numai după ce a stat 5 ani. Această clauză ne face să credem că echipele mari, obișnuite să ia fotbalisti de unde le plăcea, vor înțelege că a venit vremea să-și crească singure schimbul de miine. În aceeași situație se găsesc și județele. Încercăm astfel să-i legăm pe jucători într-o măsură mai mare de un anumit loc și de un anumit colectiv de muncă, fotbalistul român de astăzi avînd obligația să fie nu doar un virtuos pe gazon, ci și un cetățean care să-și merite, prin muncă și seriozitate, locul în societate.

— Au fost multe cereri de transfer?

— Multe, dar 80 la sută dintre ele s-au referit la schimbări de echipe în cadrul aceluiași județ. Au rămas 33 de cazuri în suspensie, repartizări după terminarea facultății sau satisfaceri de stagiu militar, pe care Biroul federal le va lua cînd de curînd în discuție, analizîndu-le totemic și decînd de la caz la caz.

— Ne puteți da cîteva exemple?

— Nu.

— O ultimă chestiune. Presa a scris abundent la sfîrșitul campionatului trecut despre anumite aranjări de meciuri, atrăgînd atenția federației asupra unor rezultate curioase. Ce a întreprins F.R.F. în acest sens?

— Dorese să vă întreb ceva.

— La dispoziția dumneavoastră.

— Între Corvinul—F.C. Constanța 0—0 la Hunedoara și U.T.A.—Corvinul 1—1 la Arad, care rezultat vi s-a părut trucat? Dar între 5—0 miercuri și 0—4 duminică? Nu răspundeți? Convingerea noastră e că, în fotbal, orice rezultat e posibil atîta timp cît mingea rămîne rotundă. Neavînd la dispoziție probe concrete, federația n-a luat nici o măsură, neputînd să acuze pe nimeni pe baza unor bănuielei mai mult sau mai puțin hazarde. Atîta am avut de spus în această privință.

— Conform obiceiului casei aveți dreptul la un răspuns neprovocat de nici o întrebare. Vă rog.

— Întreaga suflare a fotbalului românesc e preocupată în prezent de calificarea echipei naționale la campionatul mondial din 1978, obiectiv de care ne aflăm foarte aproape. Ar mai rămîne de făcut un singur pas, poate cel mai greu. Federația, sprijinită, ca totdeauna, de Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport, a luat toate măsurile pentru a asigura reprezentativei un program adecvat de pregătire, dar eforturile ei ar trebui dublate, într-o măsură mai mare ca altădată, de eforturile cluburilor, îndeobște ale celor care dau jucătorii echipei naționale. Responsabilitatea la cluburi trebuie să crească, spre a nu ajunge în situația precară dintr-un trecut nu prea îndepărtat cînd cluburile, ieșite pe ușa de serviciu din cupele continentale, s-au străduit să caute vinovați în altă parte.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

Campionatul

Cinci minute înainte de start

Ca la fiecare nou început de sezon competițional, revista noastră și-a propus să prezinte cititorilor săi starea de spirit în care se abordează, în toate cele 18 tabere ale diviziei A, cel de-al 60-lea campionat al țării. Iată întrebările la care au fost rugați să răspundă antrenorii sau conducătorii de cluburi din prima divizie a țării:

1. CE NOUȚĂȚI PREZENTAȚI ÎN ECHEPELE DUMNEAVOASTRĂ?
 2. CE LOC V-AȚI PROPUȘ PENTRU NOUL CAMPIONAT? CINE CREDEȚI CĂ ARE CELE MAI MARI ȘANSE LA TITLU? CINE VA RETROGRADA?
 3. AVEȚI DE GÂND SĂ RECUSAȚI VREUN ARBITRU?
- Și iată cele 18 răspunsuri primite:

Ion Nunweiler (Dinamo București)

1. Pentru întărirea lotului, am apelat la cîteva jucători foști imprumutați, pe care îi considerăm mai apropiați de club, cunoscând preferințele și condițiile noastre. Este vorba de Dragnea, Augustin, Mateescu și Zamfir. I-am pierdut, în schimb, pe Lucescu și Rosznai. În plus, un singur transfer: tinărul și talentatul Țălnar, fost la Unirea Alba Iulia.

2. Dinamo, cum probabil știți, nu și-a propune decât locul I. Principala sa rivală se numește, desigur, Steaua — dar nu trebuie să o omitem pe Universitatea Craiova, o echipă tinărară și de perspectivă, ca și pe Politehnica Timișoara, care poate renaște sub bagheta lui Angelo Niculescu. O figură frumoasă în campionat va face, sint convins, Politehnica Iași, echipă care anul trecut a fost, după mine, revelația campionatului. În ceea ce privește retrogradarea, cred că cele mai amenințate echipe sînt tot cele nou promovate, mai ales că prin prisma noului regulament de transferări nici n-au putut să-și întărească prea mult loturile.

3. Niciodată clubul Dinamo n-a recuzat și nici nu va recuza vreodată un arbitru. Aceasta poate să și greșească, dar n-am avut niciodată convingerea că a făcut-o intenționat.

Emerich Jenei (Steaua)

1. Prezentăm un lot de jucători practic neschimbat. A plecat mijlociul Florea și l-am inclus în lot pe tinărul Anghel Marin, care a revenit de fapt în clubul nostru, fiind imprumutat pînă acum la Gloria Buzău.

2. Este o întrebare inutilă pentru Steaua sau pentru Dinamo; noi nu ne putem propune decât locul I, deci titlul de campioni, ca și câștigarea Cupei României. Alte obiective nu există... Pentru mine însă, ca antrenor, îmi propun în primul rînd o mai bună prestație a echipei pe terenul de joc. Iar laurii, dacă vor veni, să vină ca o consecință a jocului bun, nu ca un scop în sine... În ceea ce privește lupta pentru evitarea retrogradării, nu pot da nici un verdict. Nici n-aș vrea de altfel să-mi supăr confrății, antrenorii ai altor echipe, fie ele și cele mai nou promovate.

3. Personal, n-am prea ținut cont niciodată de cine mă arbitrează și în ce fel. Am fost întotdeauna conștient că dacă echipa joacă bine, nici un arbitru din lume n-o poate învinge... N-aș vrea însă să se înțeleagă că sîntem în cele mai bune relații cu toți arbitrii noștri. Așa că nu știu ce are de gînd clubul să facă, poate va recuza pe cineva. Deși nu cred.

Constantin Teacă (Universitatea Craiova)

1. Am introdus în lot încă doi jucători tineri — Ungureanu și Stăncescu, foști la Electroputere. A plecat Țărâlungă la Pandurii Tg. Jiu.

2. Ne propunem locul 3. Titlul îl câștigă Steaua sau Dinamo. Mi-e foarte greu să anticipiez retrogradarea.

3. Eu personal n-am nimic cu nici un arbitru. Poate că ei se vor recuza singuri pentru Craiova, așa cum a făcut acum cîteva ani Rainea!

Gheorghe Pintilie (A.S.A. Tg. Mureș)

1. Au plecat Nicolae Naghi (la Gaz-metan Mediaș), Szolosi (Chimica Tirnăveni) și Nagel (C.F.R. Cluj-Napoca). În lot au fost incluși Vînvulea (Chimica) și juniorii Biro, Gall și Simo. Luptăm de asemenea, pentru recuperarea lui Caniario.

2. Ne-am propus un loc pe linia celor obținute în ultimii ani, deci în nici un caz mai jos de 4-5. Campioana țării va fi Steaua sau Dinamo. Dați-mi voie să nu mă pronunț asupra retrogradării. În orice caz, cele mai periclitate sînt echipele ai căror jucători muncesc mai puțin și sînt mai puțin serioși...

3. Nu recuzăm nici un arbitru.

Angelo Niculescu (Politehnica Timișoara)

1. Jucători noi: Volaru (fost la C.F.R.), Iuga (Progresul Brăila) și Caraiuan (U.M.T.); au plecat: Maier (U.M.T.), Mioc (F.C.M. Reșița) și Istrățescu (C.F.R.). Sperăm ca aceste noutăți să ne avantajeze, să ne ajute în cursa pentru ocuparea unui loc fruntaș în clasament.

2. Ne-am propus să ocupăm unul din cele patru locuri din fruntea clasamentului. Campioană va fi Dinamo, Steaua sau... Politehnica Timișoara. Retrogradarea? — o întrebare de 25 de puncte. Numai competiția însăși poate da răspunsul corect.

3. Personal, l-aș recuza doar pe ploieșteanul Mihai Moraru. În rest, victoriile le decid jucătorii, nu arbitrii...

Traian Ionescu (Jiul Petroșani)

1. Cel mai mult ne doare pierderea lui Augustin...

2. Am fi mulțumiți cu locul cucerit în campionatul trecut! Titlul: Steaua sau Dinamo. Despre retrogradare e greu de răspuns. Oricum, nu vreau să comit un gest de impolitete.

3. Nu.

Jean Dobrescu (Sportul studentesc)

1. Ne-au revenit cîteva „imprumutați”: Iorgulescu de la Progresul, Serbănică de la „Poli” Iași, Popa de la Unirea Alexandria, N. Alexandru de la Buzău și Stroe de la F.C. Brăila. Au plecat Cassal, Marin Olteanu, Bunea și Marica. De asemenea, cum se știe, s-au schimbat și antrenorii...

2. Ne propunem un loc în primele șase. Începutul campionatului este însă foarte greu pentru noi: din șase meciuri avem numai puțin de patru deșfășări, și anume la Craiova, la Timișoara, la Reșița și cu Dinamo. Campioana va fi Steaua sau Dinamo; aproape toate celelalte echipe luptă să scape de retrogradare!! Redevenind serios, cred că cele mai mari șanse de a cădea din divizie le au echipele C.S. Tîrgoviște, Petrolul Ploiești și F.C. Constanța.

3. Nu recuzăm, din principiu, nici un arbitru. Tot ce le ceream este să ne fluiera și în meciurile din deplasare la fel ca în București, unde, se știe, se simt cu ochii pe ei!

Ion Barbu (F.C. Argeș)

1. L-am pierdut pe Doru Nicolae (fugit la Bistrița, cum se știe). Mustăța își pregătește retragerea din activitatea competițională, Toma I a fost imprumutat la F.C. Petrolul, iar Dumitrescu a căpătat dezlegare pentru F.C. Bihor.

2. Vrem să ocupăm un loc între 6 și 8. Titlul îl va câștiga Dinamo, pe care o considerăm echipa cea mai solidă. Nu am curajul să mă pronunț asupra retrogradării, fiindcă nu vreau să-mi fac dușmani.

3. I-am recuzat pe Constantin Ghiță, Ioan Rus și Romeo Stincan.

Virgil Blujdea (F.C. Bihor)

1. În plus față de sezonul trecut: Dumitrescu (de la F.C. Argeș), Dragoș (Volintia Oradea) și Stoica (Salonta).

2. Cu doi jucători de bază accidentați, este vorba de Kun II și C. Georgescu, nu putem să emitem pretenții prea mari. Ne propunem însă un loc scutit de emoții. Campioana va fi Steaua, Dinamo sau „Poli” Timișoara. La cele trei locuri ale retrogradării „concurează” cel puțin opt echipe. Să le mai numesc?

3. Pînă acum nu am recuzat pe nimeni.

Ioan Reinhardt (F.C.M. Reșița)

1. Numai Mioc, care s-a reîntors acasă după terminarea facultății la Timișoara.

2. Avînd în vedere lotul de care dispunem, ne propunem un loc pînă la al 10-lea, bineînțeles în partea superioară. Pentru titlu vor lupta Steaua și Dinamo. Nu cunosc valoarea noilor promovate. Oricum, riscul unui asemenea răspuns este prea mare.

3. Otto Anderca și Constantin Dinulescu.

Ilie Oană (Politehnica Iași)

1. Nu avem noutăți de semnălat. Am pierdut cîteva jucători, dar lotul nu a avut prea mult de suferit. În plus, am inclus cîteva juniori.

2. Pentru noul campionat ne-am propus înainte de toate îmbunătățirea calității jocurilor, cu idei noi transpuse pe terenul de joc. Locul în clasament nefiind un scop în sine, consider că vom ocupa un loc bun, indiferent care va fi acesta. Pentru titlu concurează, ca întotdeauna, Steaua și Dinamo, apoi „Poli” Timișoara (datorită conducătorului tehnic pe care îl are acum) și Universitatea Craiova (dacă va reuși să-și rezolve problemele interne și la cîrma echipei va rămîne Teacă). Tuturor acestor echipe le acord șanse aproximativ egale. Foarte greu de pronunțat în privința retrogradării. Startul, desigur, este același pentru toată lumea. Sosirea este însă în ordinea prestațiilor...

3. Nu. Am dori însă ca obiectivitatea arbitrilor să fie superioară în acest campionat față de edițiile precedente, pe linia în care s-au înscris, în mare, și în campionatul trecut.

Corneliu Costinescu (S.C. Bacău)

1. Au revenit în clubul nostru jucătorii Andreș (de la C.S. Botoșani), Elisei (C.S.M. Borzești), Vamanu (Letea) și Chitaru (Dinamo).

2. Ne propunem un loc de mijlocul clasamentului. Cred că titlul va fi câștigat din nou de Dinamo, dar un cuvînt de spus vor avea Steaua, Universitatea Craiova și Politehnica Timișoara. Greu de apreciat cine va retrograda. Bineînțeles că echipele cu jocuri și rezultate mai slabe, chiar dacă uneori se mai întimplă și invers...

3. Nu recuzăm pe nimeni.

Gheorghe Ola (F.C. Constanța)

1. Există mai mulți jucători noi în lot, între care Sărăcin și Gache (foști la Portul, Leu (Cimentul Medgidia), Mincă (Agronomia București), Purcărea, Corali și Marinov (de la juniori). Dragnea s-a reîntors la Dinamo.

2. Un loc între 6 și 12. Dinamo sau Steaua își vor disputa titlul. Vor trebui să lupte pentru evitarea retrogradării vreo 6-7 echipe, între care și noi.

3. N-am recuzat pe nimeni și nici nu vom recuza.

Teodor Culpăș (Olimpia Satu-Mare)

1. I-am introdus în lotul echipei pe Mathe (fost la Zalău), Szabo (Carei), Gherine (reîntors de la Cimpulung Moldovenesc), Bahogh și Szabo, ultimul rezervă de portar. Smarandache a rămas definitiv la Olimpia. Regretăm însă că federația nu aprobă transferul jucătorilor Condruc (Bala Mare) și Demareck (Minerul Cavnic), care au dezlegarea de la cluburile lor. Toate demersurile noastre au rămas fără răspuns în această direcție.

2. Obiectivul nostru e să rămînem în prima divizie a țării. Dinamo va câștiga din nou titlul. În privința retrogradării, vă mărturisesc că nu ne dăm încă seama de puterea celorlalte echipe și de cerințele noului campionat.

3. Nu, nu este în practica noastră.

Mircea Dridea (Petrolul Ploiești)

1. Îi avem în plus în lotul nostru pe Constantin II și Cozarec (de la Metalul Plopeni), Nicu Lazăr (Prahova) și Dirman, care a fost imprumutat la Minerul Gura Humorului.

2. Avem o echipă foarte tinărară. Ne-am propus un loc între 10 și 12, care, sincer vorbind, ne-ar onora. Eternul duel Steaua — Dinamo va decide titlul. Poate să retrogradeze oricine, în afara noastră!! În mod special, nu i-o dorim însă nimănui...

3. Nu. Oricum arbitru poate greși. Intenția este însă greu de detectat. Dacă va fi cazul, vom recuza în viitorul campionat...

Nicolae Proca (C.S. Tîrgoviște)

1. Iată jucătorii noi legați: Fl. Grigore și I. Ștefănescu (de la Flacăra-Moreni), Marinescu și Enache (foști la C.S.U. Galați, veniți prin repartitie după terminarea facultății).

2. Tot ce ne dorim este supraviețuirea în divizia A. Pentru titlu vor lupta Dinamo și Steaua. Vă rog să-mi dați voie să mă abțin în privința retrogradării!

3. Nu recuzăm din principiu arbitrii, mai ales că echipa noastră a avut prea puțin de a face cu cei din prima divizie.

Ion Ionescu (U.T.A.)

1. Am inclus în lot doi jucători ai U.T.A.-ei, Capes și Coraș, care fuseseră imprumutați la Rapid Arad. Nou la echipă sînt și eu într-un fel, ca antrenor, deși mă reîntinesc cu mulți jucători după șapte ani de despărțire. Sper să lucrăm din nou foarte bine.

2. Ne-am propus ocuparea unui loc între 8 și 10. După mine, anul acesta titlul nu-l va scăpa Stelei. În privința retrogradării mă abțin. Dacă ar fi posibil, mi-ar plăcea să nu cadă nimeni din divizie!

3. Nu recuz pe nimeni. Există, ce-i drept,

Niște tineri care învață să-și pună aripi

Lîngă Brașov, la Ghimbav, o tabără care poartă numele eroului aviator Mircea Zorileanu, unul din pionierii aerului din primul război mondial. Se spune și se reține că a fost primul pilot care a trecut Carpații și că trecînd deasupra acestor munți îmbărbăta infanteria. Scopul taberei, spune comandantul, inginer Nicolae Gonțu, este desigur pregătirea tineretului pentru apărarea patriei, dar tot aici se pregătesc virfurile sportive aviatice. Anul acesta echipa se pregătește pentru Balcaniada din Bulgaria unde, ca și anii trecuți, se speră în rezultate bune și foarte bune. De notat că întreaga echipă de fete provine în exclusivitate de aici, de la Ghimbav. Tabăra funcționează, vară de vară, reîntînd ca și în alte locuri din țară băieții și fetele dornici să zboare, să devină adică parașutiști, planoriști, aviatori. Nu este un secret pentru nimeni, sau nu mai este, că fiind mare numărul pasionaților, se ajunge destul de dificil, cu prețul unor eforturi

care impresionează, prin perseverență. Mi se povestea că un băiat din Bacău neavînd repartizare s-a urcat totuși în tren, a ajuns la Ghimbav și impresionînd factorii responsabili a rămas și acum este un elev foarte bun. Totuși tinerii nu ajung aici „tabula rasa”. În timpul iernii fac pregătire destul de minuțioasă la aerocercurile care ființează în mai fiecare mare oraș. Ajunși la Ghimbav, dau un examen teoretic însă — frumos și impresionant — cei respinși nu sînt trimiși acasă, ci ținîți încă 10 zile pentru reexaminare. Stimulați de exemplul colegilor reușiți, cei reexaminați trec și ei probele. După trecerea probelor teoretice în școală se face pregătire teoretică încă o săptămînă — pentru parașutism mai mult — și apoi urmează mult rîvnitul zbor sau, respectiv, saltul cu obiectul numit parașută. Virsta la care candidații sînt primiți variază între 17

o criză de moralitate în fotbalul nostru. Sper însă ca arbitrii să-și spună de acum înainte mai apăsat cuvîntul și în această direcție.

Ștefan Coidum (Corvinul Hunedoara)

1. L-am legitimat pe Niculescu (fost la Jiul) și-l avem în perspectivă (dacă Biroul federal va aproba) pe Lucescu și Cassal. În plus, am inclus în lot trei juniori: Klein, Toderică și Vulpescu.

2. Ne-am propus un loc între primele 10 ale clasamentului. Pentru titlu, eternul duel Steaua — Dinamo va decide, „arbitrat” poate și de Universitatea Craiova. Nu pot să mă pronunț asupra retrogradării, necunoscînd toate echipele, valoarea loturilor și noile achiziții.

3. Nu. Din punct de vedere personal, n-am nimic cu nici unul dintre arbitrii din prima divizie.

Anchetă realizată de
DUMITRU GRAUR ■
DUMITRU CONSTANTINESCU ■
GHEORGHE AMUZA ■

și 21 ani. Dar iată cîteva impresii ale celor care acum urmează școala de la Ghimbav:

„Mă numesc Popescu Dragoș, am 17 ani și sînt din Giurgiu. Sînt profund recunoscător partidului și statului pentru condițiile ce ni se oferă, căci pentru cele 30—40 de ore de zbor se cheltuiesc cu fiecare dintre noi cîteva zeci de mii de lei. Sînt elev în anul IV. Moștenesc această pasiune de la tata care la vremea lui s-a ocupat cu planorismul. Este foarte adevărat că am o adevărată pasiune pentru mecanică. Sus fiind, căci am luat deja lecții de zbor, am senzația că văzduhul este mai original decît pămîntul. Chiar și păsările se văd mai altfel decît pe pămînt. Intîm vorbind, simt că aici în tabără m-am maturizat foarte mult. Îmi doresc și sper că voi reuși să devin pilot și să apăr România”.

Mihăilă Monica din orașul Gheorghie Gheorghiu-Dej se află aici pentru a doua oară și a mai fost o dată la Ploiești. Este în anul V la Liceul industrial de chimie. Își dorește pentru viitor să dea la aeronave. De sus, îmi spune, oamenii seamănă foarte mult și chiar regretă că pe pămînt deosebirile sînt uneori foarte mari.

„Mă numesc Simionescu Lidia și sînt elevă în anul IV la Liceul industrial de industrie alimentară Suceava. Am fost aici în tabără și anul trecut. Am avut un mare noroc căci sînt locțiitoarea șefului aerocercului din oraș. Îmi doresc foarte mult să capăt și mai multă stăpînire de mine. Ce senzație mă urmărește cînd sînt sus? Nici un zbor nu seamănă cu altul. De ce? Starea timpului este diferită, iar starea sufletească de asemenea”. Văd, spun, că ai în mîină un carnețel. Mă pot uita prin el?, asta în măsura în care are legătură cu zborul. „Vă rog”, îmi spune Simionescu Lidia. Mă uit. Citesc: „Atenție la botul avionului în timpul virajelor. Atenție! Atenție! Atenție!” Din același caiet: „Cînd pleci în zbor trebuie să-ți propui să zbori foarte bine”. Ceea ce și fac aceste frumoși băieți și aceste curajoase fetei.

EUGEN SIMIONESCU ■

● CARE ESTE ECHEPA NAȚIONALĂ A ULTIMULUI SFERT DE VEAC ÎN FOTBALUL ROMÂNESC?

Voinescu sau Răducanu? Zavoda II sau Sătmăreanu I? Apolzan sau Nunweiler? Bone, Dinu sau Dumitru? Pircălab sau Dembrovșchi? Constantin sau Dudu Georgescu? Oblemenco sau Dobrin? Țătaru I sau Lucescu? Cîteva nume, absolut la întimplare, pentru a vă stimula aducerea aminte și nu spre a vă orienta în vreun fel preferințele.

Rugăm cititorii noștri să răspundă la întrebarea noastră, alcătuită, după preferința fiecăruia, formula de echipă a unui „11” ideal, format din foști jucători sau jucători încă în activitate. Așadar, așteptăm preferințele dumneavoastră PÎNĂ LA 15 SEPTEMBRIE a.c., pe adresa redacției. Echipa națională a ultimilor 25 de ani (1952—1977), alcătuită prin „voturile” cititorilor, ale tehnicienilor și ziaristilor de specialitate, va fi publicată în ALMANAHUL „FLĂCĂRA” — 1978.

— **Indrăznesc să cred, tovarășe Stoica, acum când stăm liniștiți de vorbă, că principala trăsătură a caracterului dumneavoastră este curajul. Să fie doar influența felului în care ne-am cunoscut?**

— Am citit și, pesemne, este adevărat că cel mai greu, pentru un om, este să vorbească despre el însuși. Mai ales dacă-i cinstit și mai ales dacă știe că gândurile sale vor fi aflate și de alții. Nu vreau să ocolesc răspunsul, dar îl voi generaliza spunând că însuși faptul de a trăi după codul comunist înseamnă curaj, noțiune de altfel foarte complexă. Important mi se pare să știm însă ce anume ne însuflă acest curaj. În ceea ce mă privește — iată, am curajul s-o spun — cred că hotărâtoare a fost, în conturarea felului meu de a fi, conștiința că aparțin, prin totul, clasei muncitoare, adică acelei clase care deține în primul rînd puterea în această țară și-i veghează destinul. Tatăl meu mi-a spus, înainte de a muri, că dacă voi face vreodată politică s-o fac pe cea comunistă, pentru că acest partid este al celor săraci. L-am ascultat, mai ales pentru că m-am convins și singur de nobilele țeluri ale comuniștilor și am fost comunist de la început, cu toate că oficial am devenit membru al partidului de-abia în 1965, atunci când m-am considerat eu însumi apt să preiau, ca pe un crez, principiile sale și m-am simțit capabil să lupt pentru ele. Bineînțeles că, înainte, am activat, ani de-a rândul, ca utecist. A avea curaj, zic eu, înseamnă a respecta statutul comunist, pentru că fără curaj cu greu poți contribui la schimbările structurale pe care le-a inițiat și le conduce partidul. Și în această privință, exemplul cel mai grăitor și mai demn de urmat de noi toți îl constituie secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

— **Ați împlinit, recent, 44 de ani și, dacă fac o socoteală simplă, aveți acum de trei ori vîrsta din august 1944. Erați un copil de 11 ani cînd țara a fost eliberată. Ce v-au învățat acești ani?**

— Multe, dar toate concentrate într-o singură idee: să-mi fac datoria întotdeauna. Așa spus poate părea simplu, dar, credeți-mă, uneori devine foarte complicat, deoarece nu trăim izolați și se întîmplă ca dorința mea sau a altuia de a ne face datoria neabătut să deranjează pe unii, mai comozi, mai conservatori.

— **Un exemplu...**

— Cînd am făcut lancea manuală de tăiere cu oxigen a „urșilor” de zgură, unul din foștii mei șefi, inginer, mi-a spus că n-o să obțin rezultatele așteptate. A trebuit să mă străduiesc, cu ceilalți tovarăși cu care am imaginat și realizat lancea, fără sprijinul „oficial” al secției. Dar noi ne-am considerat investiți cu acest drept din oficiu, cum spun avocații, pentru că sîntem muncitori și comuniști și știm că toate treburile producției și ale țării sînt și ale noastre. Acum avem brevetul de inventator înregistrat. Vedeți dv., nu vreau să acuz pe nimeni, dar se întîmplă ca oameni mai bine pregătiți decît un muncitor să fie blocați de cartea pe

Alexandru Stoica, prim-topitor la Combinatul siderurgic Galați, Erou al Muncii Socialiste

• Pe Alexandru Stoica l-am cunoscut mai demult, într-o noapte dramatică în care, suspendat de niște frînghii, ca un alpinist pe un perete de stîncă, tăia cu aparatul de sudură un „urs” de zgură depus, în urma unei avarii, pe un convertizor dintr-o hală a Combinatului siderurgic Galați. L-am cunoscut este un fel de a spune, pentru că el nu putea vorbi cu nimeni de acolo de unde stătea agățat, ci doar l-am urmărit, cu sufletul la gură, alături de tovarășii săi mai tineri ori de aceeași vîrstă, cum se lupta, îndirjit și încăpăținat, cu tonele incrementate pe uriașul agregat scos, din această cauză, din funcțiune. De-abia mai tîrziu, adică după cîteva ore, timp în care el coborise din cînd în cînd, pentru a sorbi cu disperare două-trei căni cu apă, ce păreau să-i refacă forțele, am schimbat primele cuvinte. Dacă mă gîndesc însă foarte bine îmi dau seama că totuși, în acele ore, de înclăstare tăcută, de muncă aprigă, prezentînd riscuri mari pentru el dar necesară pentru toți ceilalți, pentru combinat, muncă pe care și-o asumase voluntar și pe care i-o conferiseră, deopotrivă, ceilalți, știindu-l cel mai îndreptățit să o facă, Alexandru Stoica se prezentase așa cum era, cu toate calitățile sale, poate și cu erorile sale...

„Conștiința de a aparține clasei muncitoare, clasa care deține în primul rînd puterea în această țară și-i veghează destinul”

care au învățat-o, împiedicați să gîndească dincolo de buchiile ei, în vreme ce omul simplu, cel care muncește nemijlocit la făurirea bunurilor materiale, are nu o dată mai multă îndrăzneală, inițiativă. Cînd am gîndit, tot în colectiv, lancea cu 4 diuze în locul celei cu 3, ing. Kraft, om cu experiență, șef la oțelărie, și ing. Drișcu, tehnologul secției, au fost de părere că noua lance de încărcat hotele cazanelor la convertizoare nu va aduce nici o îmbunătățire procesului și nici nu va diminua depunerile de „urși” la gura convertizoarelor. Ei credeau orbește în lancea cu 3 diuze, produsă în străinătate și importată de noi. Cred că nu-mi voi face noi adversari, dacă voi spune că tocmai contactul direct cu producția, și deci cel care-l realizează, observă și ridică necesitatea cerută de procesul productiv, sesizîndu-se astfel lipsurile. Apoi să nu uităm că azi nu ne mai ploconim în fața produselor străine.

— **Credeți că printre muncitori mai există indiferenți?**

— Din păcate știu că mai există și tocmai de aceea atrag atenția asupra primejdiei opoziției prin unele locuri a indiferenței, a modului de a gîndi că dacă producția merge ea nu mai trebuie și nu poate fi determinată să meargă și mai bine. Vedeți, chiar dacă eu am rămas un om cu puțină carte, deoarece am fost singurul băiat din cei cinci copii și a trebuit să muncesc de mic pentru a-mi ajuta părinții și surorile, viața grea pe care am dus-o mi-a ținut loc de facultate. Desigur, regret că nu am studii superioare, dar asta nu m-a împiedicat să citesc enorm, mai ales în domeniul care mă interesează, astfel încît nu numai că pot susține o discuție, oricît de complexă, despre oțel și tehnologiile acestuia, dar i-am învățat aproape

toate secretele. Am fost și ajutat prin multe căi, dintre care schimburile de experiență făcute inclusiv peste hotare în țări cu tradiție siderurgică, mi-au prins foarte bine. M-ați întrebat mai devreme ce m-a învățat viața și am răspuns foarte pe scurt. Vreau să mai adaug ceva și anume că am ajuns la concluzia că nu este suficient să te consideri un produs al societății ci, deopotrivă, un datornic al ei, adică să-i dai cel puțin în măsura în care ai primit de la ea.

— **Ce vă dă acest sentiment de împlinire?**

— Însăși satisfacția pe care o resimt la sfîrșitul unei zile de muncă sau după o perioadă mai lungă de căutări și reușite. Cred că m-am maturizat mai repede decît alți băieți din generația mea, munca m-a făcut să gîndesc mai mult, să-mi caut soluțiile, pentru problemele pe care ea mi le pune. Principala sfîșuitoare mi-a fost propria conștiință de om și de comunist, de fapt una și aceeași. Mi-am consacrat ani și ani din viața studiului individual. N-am știut ce e distracția. Mi-am propus un singur țel: să-mi cunosc la perfecție meseria.

— **Nu puteți spune că nu v-ați și bucurat de „roadele învățaturii”...**

— Într-adevăr, cînd am primit din mîna președintelui țării, titlul de Erou al Muncii Socialiste, sau cînd am fost ales în Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice, ori cînd am fost delegat la congrese și plenary, la unele încredințîndu-mi-se și cuvîntul, nu m-a întrebat nimeni ce studii am, toată lumea fiind interesată, probabil, de cum muncesc, cu ce rezultate. De aici s-a tras desigur și concluzia asupra felului în care gîndesc. Ce vă spuneam la început? Simt din plin faptul că aparțin clasei muncitoare, cea care conduce destinele acestei țări și sînt mîndru că,

pe măsura posibilităților mele, pot fi de folos efortului general.

— **V-ați referit la muncitori, la ingineri. Cum vedeți raportul ideal dintre acești doi factori ai producției?**

— Cred că, dacă mai există uneori o barieră, ea e de natură psihologică. Dacă inginerul nu-și apreciază pregătirea doar ca un factor în virtutea căruia el dă dispoziții, muncitorul fiind un simplu executant, atunci lucrurile merg bine. Orice muncitor, dar — zic eu — mai ales oțelarul, trebuie tratat, de tehnicieni, cu orice pregătire ar fi ei, de la egal la egal, trebuie făcut să înțeleagă procesele cele mai fine ale producției, dacă el nu le cunoaște încă, și atunci, vă asigur, acel muncitor va da întreaga măsură a capacităților sale profesionale. Muncitorul nu poate fi considerat doar un element de execuție. El trebuie să fie și unul de gîndire. Știți dv. că oțelarii mai vechi, mai experimentați, simt oțelul în structura lui cea mai intimă, temperaturi, compoziție etc. etc. din ochi, cu o precizie confirmată apoi de analizele de laborator? Ce ziceți de asta?

— **Cum vedeți scara răspunderilor față de producție?**

— Avîndu-l pe treapta cea mai înaltă pe muncitor. Acesta răspunde în primul rînd de calitate pentru că el, cum am mai spus, are contactul cel mai direct cu procesul productiv. În mod ideal și inginerul ar trebui să aibă același contact, dar, uneori, acesta se mărginește la îndrumarea și la controlul îndeplinirii sarcinilor.

— **Ce considerați decisiv în privința calității: disciplina sau organizarea?**

— Pe amîndouă, în ordinea în care le-ați și formulat. De ce musai în ordinea respectivă? Pentru că fără disciplină nu poate exista organizare. N-aș vrea însă să repet niște lucruri știute.

— **Poate n-ar fi tocmai rău...**

— Ei bine: punctualitatea la serviciu, respectarea instrucțiunilor tehnologice și așa mai departe... Aș prefera să exemplific însă: cred că cea mai gravă suferință a calității se produce atunci cînd, din lipsa de supraveghere a procesului productiv, cel puțin în siderurgie, nu se iau, la momentul oportun, măsurile cele mai indicate. Cîntarele electronice de care dispunem, pentru cîntărirea fierului vechi, nu funcționează corect, iar cine trebuie să se ocupe de ele n-o face. Cîntărirea se face din ochi, ceea ce mi se pare o nelegiuire, atîta vreme cît beneficiem de cîntare electronică! Ochiul te poate înșela cu 3—5 sau chiar 7 tone. De aici consecințe: erori la temperaturi, între 50 și 70 de grade, scoaterea de lichid devine necontrolabilă și așa mai departe. Urmarea? Calitate scăzută la produsul final! Alt exemplu, privind disciplina muncii: macaragii, din comoditate, nu așază trocele cu grijă pe cîntare, ci le trîntesc cam de sus și cam pe unde apucă. De aici defecțiunile acestor aparate și recurgerea la cîntarul ochiometric...

— **Nu ați luat cuvîntul la recentul Congres al C.O.M. Ați fost totuși pregătit? Ce ați fi avut de spus?**

— Ceva care, probabil, n-ar fi convenit conducerii Combinatului Siderurgic Galați. Și anume doream să propun folosirea calculatorului de care dispunem, în procesul de producție. Atunci s-ar fi văzut foarte clar cine și cît muncește, cînd și unde se greșește. În prezent, calculatorul din combinat face state de plată și urmărește stadiul reparațiilor la utilaje. Frea puțin pentru posibilitățile sale și insuficient pentru ambiția noastră de a munci, cu fiecare zi, dacă este posibil, mai bine decît în ajun.

EMANUEL VALERIU ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: reportaj (L. Nițescu — 16 17); cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu — 16 06); știință (Tudor Octavian — 16 19); probleme cetățenești, anchete (Liviu Timbus — 16 18), scrisori (Marga Nedelea — 17 87); publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu — 16 18); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amza — 17 86); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 78 82 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Nicolae Stoian — 17 78 82 și interior 17 83); redactor șef — 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136—137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU